

Suat Kemal Anca

Hayır

Önsöz

Suat Kemal Angı

[28 Aralık 1966]. ODTÜ Metalürji ve Malzeme Mühendisliği bölümünü bitirdi. Uzun süre aynı üniversitede araştırma görevlisi olarak çalıştı. Ankara'da yaşıyor, çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

<https://suatkemal.work/>

© Suat Kemal Angı • Hayır
<https://suatkemal.work/>

SUAT KEMAL ANGI

Hayat

Önsöz

“Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol” için Önsöz 7
“Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol” için Önsöz’e Ek 16

Gerçeğe, yalnızca gerçeğe...

ASFALTI BÖLEN KISA BOYLU TAŞ YOL İÇİN ÖNSÖZ

“Biz insanı anlatıyoruz, bir çıkmazı çözümleniyoruz. Onu seviyorsak, çizdiğimiz resim bir aydınlık getirir. Biz onu olduğu gibi sevimli buluyoruz. Nasıl olduğunu seziyorsak inandırıcı bir resim çizeriz. Bir köşesinde biz de yer alırız.”

Oğuz Atay, *Günlük*

Birazdan okuyacağınız bu metin, yazarın askerlik anılarından bir seçki ya da tarihe mal olması olasılığı zayıf bir apartmanın bahçe katında yapılmış sohbetlerden (dedikodulardan demeliyim) ibaret değildir. Bir okulun gizli tarihi hiç değildir, ne de ondan bir kesit verme, bir döneme ayna tutma iddiasını taşımaktadır. Zaten hikâye anlatıcısının da bildiğim kadarıyla böyle bir niyeti hiçbir zaman olamadı. Keza, her Türk genci gibi onun da tarih bilgisi, yalan yanlış, bölük pörçük ve kulaktan dolma birtakım söylenceden ibarettir. Aynası da yoktur ayrıca, çünkü o Tanrı'nın sınırlı sayıda insana bağışladığı bir hürriyete sahiptir. Keldir. Bunu nereden bildiğime gelince, onun arkadaşları olduğumu filan söylemeyeceğim, ne de olsa aynı toprağın çocuklarıyız. Hafif çamurlu bir toprak. Bol alüvyonlu, ıslak. Ve aynı kısa yolun yolcusu...

Dear Mister No, yani Sevgili Bay Hayır, hepimizin maalesef ne tamamen dışında ne de büsbütün içinde yer alabildiğimiz (ama sorgusuz sualsiz ve doğal ki göremeden, elleyemeden de olsa içinde olduğumuzu umduğumuz, bir bunu bildiğimizi düşündüğümüz, hatta bu kaygan ve yapışkan sıvıyı özellikle sıcak yaz aylarında bünyemizden atabilmek için günde en az iki kere duş alma alışkanlığı edindiğimiz) zamanın herhangi sıradan bir dilimi içinde, birazdan metinde bahsi çokça geçecek okulun silik bir asistanıydı. (Bu arada, umarım onu böyle samimi bir hitapla anıyor olmam gücünüze gitmemiştir ve unutmadan söylemem gerekirse, eğer üstteki uzun cümleyi o yazmış olsaydı daha başka türlü, üslup sahibi her yazar gibi parantez filan kullanmadan yazardı.) Hani uzaktan bakınca, tabii yanına on metreden fazla yaklaşmazsanız, sizin de bir bakışta ve kolayca, “Hımm, bir akademisyen adayı,” diyebileceğiniz genç bir asistan. Adayı diyorum çünkü (aslında bu bile fazla bir iyimserlik ifade ediyor), bu okulda asistanlar, akademik kimlik taşımakla birlikte bu unvanın ve onun saygınlığının daima dışında tutulmuşlardır, en azından Bay Hayır lisans eğitimini bitirip de akademisyen, şey, asistan olmaya karar verdiği o kış sömestrini izleyen hızlı geçiş döneminde.

Çok eskiden, yani bizim gençliğimizde, yeni nesiller bilmez, topuna birden Tommiks-Teksas denilen çizgi romanlar vardı; öğretmenler ve ebeveynler yasakladığı için çok daha fazla okunurdu. Bu kitaplardan biri de *Mister No* idi. Bu tembel İtalyan, çizgi romanda bir dönüm noktasını temsil ediyordu, çünkü alkol ve güzel kadın bağımlısı Mister No *western* olmayan ilk çizgi roman karakteriydi. Yazarımız bu karakteri o kadar seviyordu ve o kadar benimsemişti ki giderek herkes ona Bay Hayır demeye başladı ve bir süre sonra gerçek adı unutuldu gitti. Aslında bu ad ona yakışmıştı, zira kahraman yazarımız zahmet veren her şeye, herkese karşıydı. Yürüyen kuşa, açmadan solan çiçeğe, batan dikene, tırmalayan kediye, ısırın

köpeğe, nazlanan kadına, uzun geceye, soğuk gündüze, üniversiteye, öğretmene, işçiye, sendikaya, patrona, taş yola, sisteme... Bay Hayır tam bir muhalifti, muhaliflere bile. Her şeye olabilirdiniz ama Bay Hayır'a muhalif olamazdınız.

Bu üniversite, Mister No tam anlı şanlı bir mühendis olup akademisyenlik gibi parası az heyecanı fazla olması beklenen bir insanlık uğraşısına soyunmuşken, birdenbire parlak, kıllı bir adamın vizyonundan etkilenip Mars'ta ucuz işgücü olduğunu –geç de olsa– fark etmiş, emek vermeden, yetiştirmeden, üstüne yatırım yapmadan (ne demekse!), yani hiç bir riske girmeden, az bulunur bir memnuniyetle –elbette canlarına minnet– ithal yardımcı doçentler, doçentler, hatta profesörler satın almaya başlamıştı. Böylece bu tarihi andan sonra bu işin de suyu çıkmış, tıpkı burslu öğrencilik gibi asistanlık da aylaklığa, en azından eskisi kadar ve Bay Hayır'a yetecek ölçüde izin vermeyen, ağır, hiçbir garantisi olmayan bir kol işçiliğine denk düşmüş ve o günlerde bir gün Hayır kendi kendine şöyle demek zorunda kalmıştı.

“Benim burada ne işim var?”

Evet, burada ile orasını, o üniversiteyi kasteden bu kısa ve veciz söz, o günden sonra Hayır'ın pek sık tekrarladığı, her umutsuzluğa kapıldığında başvurduğu, dil sürdüğü Bir Hayır Klasiği olacaktı. Fakat bu özlü sözün bu metnin içinde hangi sıklıkla tekrar edildiğini size şimdiden söylemem yakışık almaz. Oysa Hayır'ın pek de iyi bildiği bir işi vardı elbet. O bir mühendisti, Gen Yüksek Mühendisi. Ama kafayı edebiyatla bozmuş bir mühendis. Eskiden olsa, çok değil bir kuşak önce (fakat o vakit her altı ayda bir sadece kulaklarındaki, dilleri, burun ve kaşlarındaki –görünmez yerlerinden de bir örnek vermem gerekirse, göbeklerindeki– deliklerin sayısıyla belirlenen yepyeni bir jenerasyon fırlamıyordu sokaklara, kuşaklar arasında askeri darbelerin belirlediği kadar bir mesafe mutlak bırakılırdı), rahatlıkla denebilirdi ki, Hayır, annelerin babala-

rın kızları için ilk elden düşündüğü o güzide mesleğin bir erbabıydı. En azından görünürde öyleydi.

Ve Bay Hayır, yani yazarımız, “Benim burada ne işim var? Benim burada ne işim var? Benim burada ne işim var?” diye diye yıllar geçirdi bu ormanda, kaç kuşak harcadı, kaç kız öğrencisine kur yaptı, kaçını yatağa attı, kaçıyla çelik çomak oynadı bilinmez ama, az kalsın doktorasını bile verip, hepinizin çocukluğunuzdaki masaldan tanış olduğu o malum fasulye sarmaşığının dolanarak ancak ayakta durabildiği akademik kariyer merdiveninin ilk basamağına tırmanmış olacaktı. Üstelik bu fasulyeli basamak Hayır’a pek yakışacaktı, belki herkesten fazla, çünkü o bir gen yüksek mühendisiydi. Benim de üyesi bulunduğum ve bulunmaktan şeref duyduğum topluluğun, benim aracılığım ile gizli telkinleri bile fayda etmedi bir türlü. Çünkü gizliydi ve işin açıkçası, hatta daha önemlisi, Bay Hayır benden pek hazzetmezdi. Söylemek bana düşer mi ve kendisi farkında mıydı, farkındaysa ne kadar ayırdındaydı bilmiyorum ama, orası, yani o akademik orman Hayır’ın sığınaydı. Hatta orasıyla ilgili orijinal fikirlerinin olduğunu bile biliyorum. Ama bu projeleri bana değil ona sormalısınız. Aslında Bay Hayır doktora jürisine girdi girmesine, fakat öyle biçimsiz bir vakte denk düşmüştü ki bu tez jürisi işi, jüri üyelerinin bir masanın etrafında toplanıp ev hanımları gibi pasta börek yedikleri o toplantı için Bay Hayır, yıllarca emek verdiği tezini bir kenara itmiş, bir gece önce ve gece boyunca, “Onu da kapsıyor, bunu da kapsıyor, bu her şeyi, kuşu balığı, tavuğu yumurtayı kapsıyor,” diye heyecanla yazıp bitirdiği ve alt başlığı BİR FAREYİ BİR FİLLE KANDIRMAK olan metni sunmuştu jüri üyelerine. Aslında bu ismin fareli kısmı asıl tezin isminden esinlenmiş olup jüri üyelerini bir parça kandırmaya yönelik bir kurnazlıktı. Hoş, ismin tamamı düşünüldüğünde böyle bir nümayiş için seçilen fiilin bir doktora jürisi için daha baştan yanlış olduğu bir gerçektir, ama demiştim ya bu metin Bay Hayır’ın

asıl tezi değildi ki. Yoksa akademik çalışmasıyla bu denli alakasız bir metni jüri üyeleri bile anlayacak yaşta ve baştalardı hiç kuşkusuz. Her neyse, metnin gerçek ismi –küçük harflerle– Fil'di, sadece fil, yani parantez içinde Fil, ilk harfi büyük fil. İyisi mi yazayım. (Fil).

Hayır'ın talihsizliği şuydu ki (bunu bana gönderdiği mektupların ikincisinden anlıyoruz), "Sanırım kör olmuşum," diyordu, "şimdi düşününce dik kafalılığım kızıyor, onlara hak veriyor ve tüm değerli jüri üyelerinden geç de olsa bu vesileyle af diliyorum. Ne olurdu sanki marjinleri onların istediği gibi ayarlasam, onların istediği resmi fontta ve formatta yazsam, metne hak etmediği bir saygınlık kazandırma amaçlı şu uzun dipnotları ve onu gereksiz yere süsleyen epigrafları kullanmasam? Alıntıları da metnin içinde ve yeri geldikçe köşeli parantezler içinde numaralandırıp en son kaynakça bölümünde listelemem? Oysa şimdi, benden o gün kibarca istediklerini bana verecekleri unvanla karşılaştırdığımda, ah diyorum, ne budalaymışım, biçimin özün dayatması olabileceğini iddia etmemişmiş, akademinin buna aklının yetmeyeceğini hiç söylememişmişim keşke!" Cümlelerin son düzlükteki hafif meyli için de ben sizlerden af diliyorum yayınevimizin değerli okuyucuları. Oysa büyük bir devrim olacaktı bu üniversite tarihinde; Gen Mühendisliği Bölümünden edebiyat ağırlıklı bir doktora tezi geçirmek. Vay be! Sizlerin de tüyleri diken diken oldu mu sevgili okurlar?

Neyse, yazmanın sarhoşluğuna kapılmayayım daha fazla isterseniz. Çünkü Bay Hayır mektubunda "lütfen kısaca," diyordu. Konunun özü şu ki, o sabah masamın üstündeki paketi açtığımda, yayımlanması için yayınevimize sunulmuş büyükçe bir zarfın içinde (bu vesileyle bizim yayınevini tercih ettiği için bendeniz de Bay Hayır'a teşekkürlerimi sunuyorum), "Anlıklar / 1. Kitap / Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol" isimli bir kitabın daktiloyla ve çift aralıklı yazılmış (böylece bir tuğla ka-

linliğına ulaşmıştı arkası boş beyaz kâğıtların toplam yüksekliği) bir kopyasıyla karşılaştım. En üstte de, üzerinde “Editörün Dikkatine!” diye yazan beyaz bir zarf duruyordu.

Şimdi kendimden söz etmek abes kaçacak biliyorum, ama o gün niyeyse büyük bir sürprizle karşılaşacakmış hissiyle uğurlamıştım kendimi evden çıkarken. Bu hissikablelvukuda Azman efendinin payı da yok değildi hani. Hiç tasasız, öyle bir mutluluk derinliğiyle karşılanan sabahlar insan yüreğini saten bir çarşaftan daha bir beyaz, daha bir zahmetsiz [ütüsüz], evet doğru, yapar ya! Diğer kedilerin aksine o erkenci ve ikrarıcı bir mahluk değildir. Keyfe keder bu İran kedisinin öğleden önce kalktığına, karnı dışında herhangi bir yerinin üstünde yemek yediğine tanık olan yok zaten. Her neyse. Komşular da tanık olmadıklarını ve çok şaşırdıklarını söylerler. Ha ha, güleyim bari! Geçiniz. Sürprizin, her Allahın günü onlarcasını aldığım benzer zarfların biri içinden çıkacağını nasıl bilebilirdim ki? Bay Hayır’ın mektubundan önemli bulduğum için altını çizdiğim cümleleri buraya aktarırsam, konunun şekli açıklık kazanacaktır sanırım.

Sayın Bay/Bayan,

Yayınevinize göndermiş bulunduğum “Anlıklar / 1. Kitap / Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol” isimli kitabımı henüz tamamladım. Aslında tamamladık demeliyim, zira bu metni iki kişi birlikte yazdık, yani ben anlattım o yazdı. Bu durumda benim ismimi, Anlatan ya da Dikte Eden iki nokta üst üstenin ardına, onun isminiye, Yazan ya da Dikte Edilen iki nokta alt altanın arkasına yazarsanız sevinirim, kapakta elbette, ama yok olmaz dersenez, en azından iç kapağın bir köşesinde bu nüansı belirtmenizi rica edeceğim sizden. Umarım bu pek minik ricayı bir çeşit farklı olma çabası olarak yorumlamazsınız. Bunun benden ziyade onun için önemini bu mektupta açıklayabilmem neredeyse olanaksız.

İkinci bir konu da Şu ki, 1. Kitap'ın en arkasında, sarı bir zarf içinde başka bir metin daha bulacaksınız. Bendeniz bu metni kitabın ilavesi gibi dŐŐnŐyor ve 1. Kitap'ın en arkasına son bir bŐlŐm olarak eklemeyi amaçlıyorum. Daha doğrusu, dŐŐndŐm, tasarladım, amaçladım ve bitti çoktan. Peki niye ayrı bir zarfa koyup gönderdiniz öyleyse diyeceksiniz? Arz edeyim. Size kolaylık olsun diye.

Fakat ismi "Bir Fareyi Bir Fille Kandırmak" olan bu ek bŐlŐm hakkında, kitap boyunca yeterince açıklama yapılmadığını dŐŐnŐyorum ki haklıyım kuşkusuz. Çünkü metni dikte eden, yani anlatan bendenizim. Bir yayınevi editörü olarak siz benden iyi bilirsiniz ki, böyle nereden çıktığı belli olmayan sıkıcı ek bŐlŐmler, hele de en sonda yer alıyorsa ve asıl metin boyunca okuyucu bu sıkıntıya yeterince hazırlanmamıŐ, ısındırılmamıŐsa, elbette bu sadece bendenizin kusuru, bir kitabın, bırakın okurun ne dŐŐüneceğini, eline geçme Şansını bile büyük ölçŐde azaltacağını sanıyorum. Bunu hiç istemem.

Bu bağlamda sizden ikinci ve son ricam, kitabın ihtiyacı olduğunu ikimizin de, yani sizin ve bendenizin gayet iyi bildiği bir çeşit önsözÜ ya da giriş yazısını, başlığı ne derseniz nasıl uygun görürseniz öyle olsun, ama mümkün olduğunca kısa olsun lŐtfen, kaleme almanız. Daha Şimdiden size vermiş olduğum rahatsızlıktan ötürü affınızı talep ediyorum. Bunun için gerekli açıklamaları da bahsi geçen ek bŐlŐmün de içinde olduğu sarı zarfın içindeki ayrı bir mektupta bulacaksınız. Neden önsözÜ oturup benim yazmadığımı soracak olursanız, onu da arz edeyim. Çünkü bendeniz, maalesef ki önsözleri gereksiz bulan bir yazar ve aynı zamanda bir okuyucu olarak tüm önsözleri okumadan atlayıp geçen bir adamım. Bunun ciddi bir kusur olduğunu bilmekle birlikte, aramızda, yani sizin ve bendenizin arasında kalacağını da ummak isterim doğrusu.

Elbette biliyorum ki öncelikle kitabı okuyacak ve eğer yayımlanmaya uygun görürseniz tüm bu külfete katlanacaksınız. Ama ben şimdiden, sırf okuyacak olduğunuzu bildiğim için, okuma zahmetine lütfedip katlanacağınız için size teşekkür etmeliyim. Saygılarımla... Ha bir de, affedin şu an aklıma geldi, umarım siz de diğerleri gibi, onların kim olduğunu boş verin, bu yaptığımı bir yazarın ikinci ve ayrı bir kitabını ek bölüm ayağıyla kitabın arkasına sokuşturmak, sözcüğün bir mektubun içine sığamaz kabalığı için binlerce kez özür dilerim, ve böylece bir taşla iki kuş vurmak gibi bir köylü kurnazlığı olarak yorumlamazsınız. Yeniden saygılarımla...

Şimdi size kitabı (ek bölümüyle hem de) okudum ve doğrusunu söylemem gerekirse böyle bir kurnazlık falan da sezmedim, hatta pek hoş, pek cici bile buldum bu ek bölümü diyebilmeyi bilerseniz ne çok isterdim sevgili yayınevi okurlarımız. “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol”u okudum okumasına ama bahsi edilen ek bölümü maalesef ben de hâlâ çok merak ediyorum. Bakınız, nasıl oldu, neden oldu bilemem ancak, ek bölümün içinde olması gereken sarı zarftan ek bölüm falan çıkmadı. Bay Hayır’ın da mektubunda söylediği gibi, önsöz için gerekli bazı açıklamaların yazılı olduğu kâğıttan başka, büyük sarı zarftan çıka çıka beyaz bir fare çıktı. Hatta vakumlu siyah bir poşetin içinde düştü demeliyim, açar açmaz düştü. Söylemem gerekirse, bendeniz farelerden korkmam, hele ölü ve beyaz farelerden hiç korkmam. Bu tür şakalardan ise hazzetmem doğrusu. Poşetlenmiş olması neyi değiştirir ki? Yani farenin. Ölü, beyaz ve muzır bir fare olur olsa olsa. Bizim çaycı Hayri Efendiye verdim, götürüp bahçeye gömdü ek bölümü, pardon fareyi. Gelirken de sıcak bir dallama getirdi, [limonlu], evet doğru, ben limonlu severim, Hayri Efendi bilir. Hem de düşünebiliyor musunuz nereye? Bahçedeki filbah-

ri çalırlarının dibine. Ben tembihlemedim vallahi, kendisi akıl etmiş. “Belki böylece yalancı yaseminler daha erken açar ve daha güzel kokarlar editör hanım,” diye de bilgiçlik tasladı döndüğünde. Âlem adam doğrusu. Her neyse...

Yine de Bay Hayır'ın benden rica ettiği bu önsöz, (madem o da önsöz özürlüymüş), seve seve yazıyorum işte. Varsın ek bölüm olmasın, zaten sayın yazar da söylemiyor muydu sıkıcı olduğunu; boş verin Allah aşkına, boğazımıza kadar sıkıcı kitaplarla uğraşyoruz sabahtan akşama, böylece biri de uzak durmuş olur sizden benden. Hem ben bu eksikliği büyük bir gayretkeşlikle sizin için giderdim yayınevimizin sevgili okurları. Nasıl mı? Elbette yeni ve çok heyecanlı bir ek bölüm yazarak. Biraz polisiye gibi oldu ama olsun varsın. Polisiye, edebiyatta benim en sevdiğim tür, ama maalesef Türkçe yazında pek nadir rastlanıyor iyi örneklere. Bu boşluğu da az biraz doldurmak bana nasip oldu ya. Hadi hayırlısı.

Sürprize sürprizle karşılık vermem gerekirse, birkaç cümle daha ekleyeceğim, oysa Bay Hayır'ın “lütfen kısaca” olsun dediği bu önsöze.

Şundan adım gibi eminim ki, sayın yazar bu kitabı eline alıp da önsöz, hem de ek bölümüyle birlikte okuduğunda, en az benim bu metni ve bu mektupları okuduğumda duyduğum şaşkınlığı duyacak ve bilmeden de olsa bizim yayınevini seçtiği için kendisini bahtiyar hissedecektir. Ayrıca yayınevi seçme açısından fazla bir özgürlüğünün olmadığını siz okurlarımıza şimdiden söylemek sanırım hiç de yanlış ve haksız bir yorum olmasa gerek. Son olarak, bendenizin bu kitaba yapmış olduğu olağanüstü katkıyı değerlendirmeyi siz sevgili okurlarımıza bırakıyorum.

Dilyan Yaralar
Editör

ASFALTI BÖLEN KISA BOYLU TAŞ YOL İÇİN ÖNSÖZ'E EK

“Önsöz okumak önsöz yazmak kadar önemlidir. Okuyan yazana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat edebiyat dünyasını domaltacak bir vaziyet alabilir.”

Advanced Deşifasyon isimli ders notlarından

Aslında bir de şu var tabii. Aslında daha çok şey var söylenmesi gereken. Aslında nereden ve nasıl başlamam gerektiğini bilemiyorum. En iyisi bir yerden başlamalı yayınevimizin siz çok sevgili okurları. Varsın önsöz uzasın, hem bu benim tasarrufumda olan bir konu, öyle değil mi yani? Hem neden kendimi uzunluk kısalık sorunsalı arasına sıkıştırıyorum ki! Sıkıştırılacak kadın mıyım ben Allah aşkına? Kendimi neden illaki kısa bir önsöz yazmak konusunda kısıtlıyorum? Saçmalık değil de nedir bu?

Bana kalsa bir yazarın kendi kitabı için bir giriş ya da önsöz yazmakta sakınca görmesini, böyle bir takıntıyı bir hastalık gibi düşündüğümü söyledim, hatta çok bile ayıplarım böyle yapan yazarları, ama neyse, söylememiş olayım. Şimdi söylersem yanlış anlaşılırım, sanki önsöz yazmaktan sakınıyor, üşeniyor gibi bir izlenim doğar yok yere. Oysa değil, oysa gerçek

bunun tam tersi ki zaten bunu şimdiye dek ispatladığımı sanıyorum. Ama kendini kasarak yazmak da bana göre değil, hem içinizde bazı kuşkular varsa bunları dile getirmek en doğal hakkınız olmalı. Ben böyle düşünüyorum. Ama daha önce kuşkusuz kuşkularımı bastırarak ve illaki kısa olacak telaşı yüzünden yazmış olduklarımı da silmeyeceğim. Silmek içimden gelmiyor, silmek yerine üstüne eklemeyi tercih ederim ben. Ben böyleyim. Ben eline kalem kâğıt alma özürsü bir editör değilim. Bilakis, kalemi de çok severim kâğıdı da, hem de hem kâğıdın hem kalemin her çeşidini severim. Bir de kitabına en uzun önsözleri yazan yazarları severim. Bence bir yazar önsözünün uzunluğuyla ölçülür, hatta önsözünüz ne kadar uzunsa, diyebilirim ki o kadar iyi bir yazarınız ve o kadar kolay okunabilirsiniz. Geçmişte de böyle düşünüyordum şimdi de ve gelecekte de aynıni düşüneneğimi adım gibi biliyorum. Bazıları derler ki, küçük güzeldir, ben de onlara karşılık olarak hep şunu söylemişimdir ve bu önsözler için de geçerli elbette: Büyük de büyüktür. Evet büyük de büyüktür yani, önsözünüz ne kadar büyükse siz de o kadar büyüksünüz demektir.

Bize teşkilatta ilk öğrettikleri şey de buydu; belgelerin kadar konuşacaksınız, belgelerin ne kadar uzunsa o kadar çok konuşabilirsiniz. E benim de sizlerin bilmediği fakat bilenlerin gayet iyi bildiği çok uzun [dolgun demek istiyor] belgelerim olduğuna göre, ben de çok dolgun [uzun] konuşabilmeliyim. Benim çok uzun konuşmam demek bu önsözün de çok uzun, en azından tatminkâr bir uzunlukta olacağı anlamına gelir. Evet bu sadece bu anlama gelir. Hem önsözleri büyük olan yazarlardan başka büyüklükler de kolaylıkla beklenebilir. Ben bunu bilir bunu söylerim sevgili yayınevimizin belgeleri büyüklü küçüklü okurları. İşte başlıyorum kuşkularımı dile getirmeye.

Aslında, kuşkular dediğim bu metnin hak ettiği kuşkular. Sanırım yeterince açık ve anlaşılır olmadı. Olsun bir daha ya-

zarım, olmazsa bir daha, o da olmadı bir kez daha. Hiç kasmaz beni. Şöyle demeliydim belki. İçinde bazı kuşkularımın da yer alacağı birazdan yapacağım açıklamalar, aslında bu metnin kendisinin söylemesi gereken ama her nasılsa ıskaladığı bazı noktalardan ibaret. Belki de sayın yazar ya da Bay Hayır bunları bilerek dile getirmede ve benim onları tamamlayabileceğimi düşündü. Tabii ki bunun yeri de önsöz olmalı. Başka neresi olabilir ki? Yoksa benim tanıdığım Hayır öyle ıskalayacak biri değildir, yani eskiden değildi. Hâlâ öyle olduğunu düşünmemek için bir neden yok. Yoksa bu önsözü nasıl yazarım? Ama eğer Hayır'ın az önce varsayıdığımı bilerek yaptığını varsayarsak (ki bu her zaman haklı olduğum anlamına gelir), bu kez de benim bu yayınevinin editörü olduğumu bildiği kuşkusuyla karşılaşırız ve o zaman da bu kara romanı bile bile neden bana göndersin gibi sadece beni alakadar edebilecek yeni bir kuşku çıkar karşımıza. Zaten bu da sadece beni ilgilendirir, başka kimseyi değil. Ama neyse, küçük bir olasılık gibi ortada duruyor olsa da, diyelim ki Hayır bu metni benim okuyacağımı baştan biliyordu ve bu durum 1. Kitap için de geçerliydi elbette. (Neyse silmeyeceğim.) Öyleyse benim uzun bir önsöz yazacağımı da biliyor olmalıydı. Madem kısa, hatta kısacık bir önsöz istiyordu, oturup kendisi yazsaydı. Ne diye ben kendimi kasiyorum ki Allah aşkına, işte her şey ayan beyan ortada. Hem ben ona iyilik ediyorum, umarım farkına varır kendileri de. Başlıyorum işte, asıl yazmam gereken, asıl bana yakışan önsöze. İzninizle.

Bir dakika! Başlamadan önce, ki sanırım gerekli, biraz da kendimden söz edeyim. Kendimden söz etmek abes kaçacak demiştim, biliyorum, ama bu birkaç sayfa önceydi ve o zaman ille de kısa bir önsöz kapanına kısılmıştı dilim. Tereddütteydim. Şimdi bu anlamsız ve paslı kapıyı gevşettiğime, hatta çıkarıp attığıma göre, dilim de hafızam da özgürleşti. Öyleyse yeri gelmişken az da kendimden söz edeyim, edeyim ki okur

beni uyduruk, sanal ya da fezadan bir kişilik sanmasın. Aslında yazacaklarımı birkaç ecnebi kaynaktan derledim. Sadece zamiri değiştirdim, üçüncü tekil şahsı birincisine çevirdim, biraz da ek yaptım. Bendeniz bin dokuz yüzlü yıllarda İstanbul'da doğdum, ama Bay Hayır'dan bir ya da yarım kuşak gencim. Büyük büyük dedem Dimaşk'ta (bugünkü Şam) kadılık yapan, dönemin meşhur siması Kadı Orhan Efendi'dir. Devlet bursuyla gittiğim İngiltere'de (Cambridge) psikoloji tahsil ettim, huy ve maksat deşifreyonu konusunda uzmanlaştım. Kraliyet ailesiyle daima yakın temas içinde oldum ve bu benzersiz temaslar saray entrikalarını kendi sisli kedi gözlerimle görmemi sağladı. Cambridge'deki son yılımda, Klasik Bilimler sınavında birinci gelerek Senior Classic onur payesini alan öğrencinin hem huysuzluğunu hem de marka özentisini deşifre etmem sonucunda Chancellor's Medal ödülüne layık görüldüm. Tüm ısrarlara rağmen, ecnebi diyarlarda yok yere oyalanmadan, eğitimim biter bitmez vatan toprağına ayak bastım. Mecburi hizmetimi yurdun ücra bir köşesinde tamamladıktan sonra, uzmanlığımı edebiyat alanında kullanmak üzere bu saygın yayınevinde editör olarak çalışmaya başladım. Ricalara dayanmadığım için, başka yayınevlerine de dışarıdan katı katkı yapmaya çalışıyorum. Ayrıca iki yıldır, Konformist ve Aşırı Ütopist Yazarları Tespit ve Teşhir Komitesi başkanlığını yürütmekteyim. Edebiyatta yeni türler arıyor, bulamazsam kendim yaratıyorum. İşte şimdi başlayabilirim. Başlıyorum.

Hani eskiden hiç açıklama yapmayan, dipnot vesaire kullanmayan, kullansa da dipnotun yer aldığı mevzu ana gövdeden yeni bir dal gibi ayrılan, okuru bulvardan alıp tali yollara sokan, belki de çıkılması ancak geri dönmekle olası dar sokakların bir denize, bir uçurumun kıyısına ya da yüksek bir duvarın önüne varan tenhalarında paletsiz, paraşütsüz ve merdivensiz bırakan soylu yazarlar vardı ya, işte Bay Hayır da metnin kendisiyle yetinen, metne güvenen, köhne, modası çoktan

geçmiş bu yazarların soyundan geliyor. Ona göre dilin kendisi her şeyin hükümdarıdır. Dil her şeye hükmedebilir, her şey onun iznine tabidir. Ben (başka bir açıdan da olsa) böyle düşünmem. Böyle düşündüğüm açı konumuzun dışında sevgili okurlar. O yüzden de dil ile ilgili mevzunun sadece Bay Hayır'a muhalif olduğum tarafını dile getirmekle yetineceğim. Şöyle ki: Dilin kendisinin de başka bir dille ya da başka birisinin diliyle açıklanmaya muhtaç olduğu zamanlar olur – ki bu metnin dili de birçok yerde benzer sıyrıklar içeriyor ve bantlanmaya gereksiniyor. Yara bandıyla elbette. Hatta birkaç yüz onluk kutu bile gerekebilir bu onarım işi için. Ama elbette bunun tümünü ben yapacak değilim. Eğer yazarın tercihi anlaşılmasaksa, varsın istediği gibi olsun. Ne yapabilirim ki? Yapsam ne kadar yapabilirim, e yani hangi birine yetişeyim? Ama Hayır eskiden, yani onu tanıdığım dönemlerde vermekten ısrarla kaçındığı türden bir tavizi daha en başta vermemiş mi? İlk ricasının ne olduğunu hep birlikte hatırlayalım diler-seniz.

Ne diyordu Bay Hayır? “Zira bu metni iki kişi birlikte yazdık, yani ben anlattım o yazdı. Bu durumda benim ismimi, Anlatan ya da Dikte Eden iki nokta üst üstenin ardına, onun isminiye, Yazan ya da Dikte Edilen iki nokta alt altanın arkasına yazarsanız sevinirim.” Şimdi diyeceksiniz ki bu cümleyi tutup buraya siz alıntıladınız, o sadece sizden rica etti. Olsun etti ya. Etmeseydi. O dedi ben de yazdım. İşte o kadar.

Ben ne anlatıyordum? Kapılıp gittim. Ha! Bu ricanın içerdiği tavizdi sözümün (önsözümün) ilk onarım konusu. Hayır bunu yazarak metnin okunmasını ve anlaşılmasını daha en baştan, ta iç kapaktan başlayarak kolaylaştırmış oldu. Çünkü 1. Kitap'ı eğer ki siz de benim okuduğum gibi dikkatli okuyacak olursanız, bu açıklamanın metnin gizli katmanlarından birini açıklığa kavuşturduğunu, romanın en azından beşinci öyküsüne kadar olan bölümü için küçümsenmeyecek bir okuma,

anlama kolaylığı sağladığını kavrayacaksınız. Yoksa Epifora'nın zırt oradan zırt buradan ne diye konulara konuşmalara dahil edildiğini, dahası kim olduğunu anlayabilmeniz, (hadi kim olduğunu bir yerden çıkarttınız ki yanlış anımsamıyorsam Hayır üçüncü öykünün bir yerine –eksik olmasın– iki cümleyle sıkıştırmış bu kadarını), anlasanız da anlatabilmeniz, (e tabii bazen anlatmak da gerekebilir anladığınızı, bizim bünyede örneğin, diyebilirim ki neredeyse zorunludur anladığınızı eksiksiz anlatabilmek), hadi onu da yaptınız, bu kez de hatunun Hayır'la birlikte ne yapmak istediğini kavrayabilmeniz için, dediğim gibi beşinci öyküye kadar gelebilmiş olmanız, o zamana kadar da kitabı okumayı, “Aman be sen de!” deyip bırakmış olmak gibi gerçekten kahramanca ve fedakârca bir tavizi sizlerin vermesi gerekecekti. Ben bu kadarına dayanamam doğrusu. Sizlerden de dayanmanızı bekleyemem. Zaten kadının adı da bir tuhaf. Epifora. Ne o öyle Allah aşkına? Özürlü mü ne? Sulu göz gibi, sanki başka isim yokmuş ve sanki konuyla çok ilgisi varmış gibi! Her neyse, bu sayın yazarın kendi bileceği, hatta bildiği bir iş. İsimler konusunda bize pek laf söylemek düşmez. Ama şu var ki sevgili okurlar, bu kadarından bile Hayır'ın nasıl hinoğluhin olduğu çıkıyor ortaya. Öyle değil mi ama, bir nüansmış, minicik bir ricaymış, umarımış bu pek minik ricayı bir çeşit farklı olma çabası olarak değerlendirmezmişim. Sevsinler! Vay uyanık vay! Hatta vay puşt vay bile denebilir. Minik ricaya bakın aziz okurlarım. Görüyorsunuz nelere gebe bu pek minik rica! Bu durumda, yani bu edebi provokasyon karşısında kendimi kasmamın âlemi ne!

İlk mektubuna Sayın Bay/Bayan diye başlamasına ne demeli peki? Böyle ucuz numaraların arkasına saklanabileceğini sanması neye yarar hem? Ayıp doğrusu! Ama o benim bütün bu numaraları yutmayaçağımı sandı zahir, ama yanıldı. Yutarım ben, ham ederim, adamın minik numaralarını işte böyle deşifre ederim.

Üstelik 1. Kitap'ı nasip olur da okursanız ya da okuyabilirsiniz, kitap boyunca noktalı virgülden ve üst üste iki noktadan neden ısrarla kaçınılmış olduğunu da anlamayacaksınız doğal olarak. Çünkü ben bile anlayamadım. Bir takıntı zahir! Ama bolca ve hiç hazmedemeyeceğiniz kadar virgül göreceksiniz ve okuyacaksınız, hem de atlaya atlaya okuyacaksınız yayınevimizin imlalı okurları. Oysa ben bu önsözde ve yeri geldikçe hem noktalı virgülü hem de üst üste iki noktayı, dilbilgisi işaretlerinin bu en seçkin bay ve bayanını, kendi seçtikleri porsiyonlar [pozisyonlar] bağlamında hiç sakınca görmeden kullanabildim – ki zaten herhangi bir çekince duymama gerek olmadan da kullanabilmeliydim. E yani! Çok söze boşu boşuna ne gerek var kani!

Deşifre etmek dedim de, bize okutulan derslerin en mühimleri arasındaydı Advanced Deşifransyon [Hafriyat Deşifransyonu ya da İleri Hafriyat]. Söylemesi ayıp mı kaçır bilemiyorum ama, bendeniz de bu derste sınıf birincisiydim. Hele huy ve maksat deşifransyonu konusunda uzman bile sayılırım. Hatta uzmanım, diplomam bile var. Her neyse, ne diyordum?

Evet, Hayır eskiden bu tür yerli yersiz tavizler vermezdi yazdıkları ve söyledikleri hatta düşündükleri hakkında. Ama sanırım görmeyeli Hayır da hayli değişmiş yayınevimizin değişmez fakat gelişir okurları. Belki Hayır da artık anlaşılacak istiyordur? Halbuki ben de anlaşılacak istiyordum, hem de ondan bile fazla. Ama bunu o vakit başaramadım. Tüm çabalarım sanki imkânsız bir şey istiyordum gibi, sanki imkânsız olan insanca arzularım için giriştiğim tüm çabalar sonuçsuzlukla neticelenmeye mahkûmmuş gibi... Ne diyordum? Ha! Tüm çabalarımın hiçbir sonuç alamadım. Yani o zaman alamamıştım. Sizlerin görmediği ve bilmediği, ama 1. Kitap'ı okuyup bitirince pek güzel görüp, pekâlâ bilip ve anlayacağınız geçmişteki bir zaman. Bitirebilme sabrını ve anlayışını gösterebilirseniz elbette, zaten şimdi katlanıyor olduğum tüm ça-

ba, bu kutsal vazife sizler için aziz okurlarım. Sizlerin sabrını ve anlayışını az da olsa biçimleyebilmek, uzatabilmek uğruna. Bazılarınız için için kızıyor olsa da bana, önsöz bitip de asıl kataba başladıklarında diyecekler ki o kızanlar, ah keşke daha, çok daha uzun olsaydı şu önsöz. Oysa meslek ahlakı yeterince gelişmemiş kimi editörler (tembellikleri bir yana) çok rahatlıkla şöyle deyiverirlerdi: “Kızdıkları yere buz koysun onlar da.” Her neyse. Ama şimdi, mademki bir romanın en sıra dışı kahramanıyız, hep birlikte istiyorum ki (ve sırf kendim için bir şey istediğim sanılmamalı), mademki bu mevzua haddimiz ve bilgimiz olmadan dahil edilmişiz, evet, istiyorum ki en azından bu romanda bari biraz soyunabileyim. Ama nerde? Sanırım ben de kamera arkasında çalışa çalışa biraz yorulmuşum. Kamera önüne çıkma şansım da gün geçtikçe azalıyor mu ne? Söyleyin siz çok değerli yayınevimizin taze beyleri ve çıtır bayanları. Bir sizlere güveniyorum, sizlere sığınyorum. Şu önsöz biter bitmez bu konuyla ilgili değerli fikirlerinizi öğrenebilmek için bir anket formunu, yayınevimizin Editörün Kutusu köşesinde görüşlerinize sunacağım.

Biliyorum, önsözü hangi minvalde uzatacağımı bilmediğimi sanıyorsunuz. Laf ebesi falan olduğumu düşünenleriniz bile vardır hatta, hadi hadi vardır, çekinmeden söyleyebilirsiniz bunu bana. Hissediyorum çünkü olduğunu. Ama siz söylemeden ben söyleyeyim de utanmayasınız sonunda. Hiç de sandığınız gibi değil, bende malzeme bol sevgili okurlarım ve sıraya dizilmiş duruyor hepsi. Bir parça nazdan kime zarar gelir hem. Hayır'ın kafasının içi gibi değil yani benim haletiruhiyeme denk malzemelerim. Hiçbir zaman da olmadı. Bendeniz her zaman ne istediğini gayet iyi bilenlerden olmuşumdur. Acele etmeyiniz, sabırsızlık göstermeyiniz, bekleyiniz lütfen.

Hayır'ın kafasının içi mesela. O vakitler aklından yüz milyon şey birden geçiverirdi ki anlayana aşk olsun. Orijinal bir beyindi sayın arkadaşımınki. Gerçekten öyleydi. (Sanki ölmüş

gibi konuştuğuma aldırmayın siz, ölmemiş ki 1. Kitap'ı bana gönderebildi, zira 1. Kitap demek ikincisi de olacaktır demektir. İkincisi demek, Hayır hâlâ yaşıyor demek.) Öyle sıkı bir beyne sahipti ki hem, bazen kendi kendinize keşke derdiniz, keşke elimde bir harita ya da bir nevi pusula gibi bir şey olsa da (elbette Hayır'ın hal ve gidişatını gösterir özel harita ve pusulalar söz konusu burada), şu adam ne yapacak, şimdi ne diyecek, nereye gidecek, az önce neyi kastetmiş olabilir, eli orasında ne arıyor, çişini mi edecek, yoksa mastürbasyon mu yapıyor, osuracak mı, ya niye ıkınıyor, canı dayak mı çekiyor, yoksa yemek mi istedi gibi, sizi ve yanınızdaki diğerlerini fazlasıyla yıpratın muğlak sorulara karşılık bulabilsem. Kesin bir yanıt bile diyemiyorum maalesef, çünkü sorular yazılmış, hatta söylenmiş bile değil ki! Laf aramızda, böyle parlak bir beyni bünyemize katmayı çok istedik, ama inanmazsınız öyle salakça davranıp öyle olmadık sözler söyledi ve ahmakça şeyler yaptı ki, bırakın sıradan kimseleri, bazen benim bile "Bu çocuk gerçekten salak mı yoksa?" diye içimden geçmedi değil hani.

En büyük tüyoyu Vahşet Piyesi'nden sonra verdim. O nümayışe Vahşet Piyesi adını taktığını ben de daha yeni, "Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol"u okuyup bitirdiğimde öğrendim elbette. Güzel isim doğrusu, ama biraz çalıntı mı kokuyor ne? Her neyse. Kendisine en yakın bildiği arkadaşlarının hepsi, bir bir bile değil topluca sattılar onu da bir ben satmadım. Gidip yanına, "Seni satmadım Hayır," demedim elbet açık açık, bu tür şeyler böyle söylenmez hem, başka başka yolları vardır bunu hissettirmenin ve bu yollar bir biçimde karşınıza çıkar. Ben de karşıma çıkan en kestirme yolu değerlendirdim değerli okurlar.

O piyesten sonra ben hariç diğerleri bir ölüm fetvası hazırlayıp imzaya açtılar. En başta kendi imzaları var tabii ki. İnanmazsınız, önüne gelen attı imzayı, neredeyse ormanın yarısı attı, Hayır'ı tanıyan tanımayan herkes, her şey. Profesöründen

tutun da öğrencisine kadar, öğrencisinden tutun da sekreterine kadar. Şoförü bekçisi, boyacısı aşçısı, bahçıvanı kabzımalı, kurdu kuşu, yılanı çıyanı. Bir dönem, hani o hızlı geçiş dönemi, her kuytuda illaki bir tane olan ve Hayır'ın üzerinde yazı yazdığı rivayet edilen orman piknik masalarının dengeli dengesizi, topu birden, elektrik direklerinin ampulleri sağlam olanları, kadılokmalarının ham edilmemiş yarısı, çayırların ve kızların en ezikleri. Velhasıl o hafta mesaisi olan ve Bay Hayır tarafından kullanıldıklarını, hayatlarının hiç değilse bir anında bu kel ve fodul akademisyen adayına bir şekilde malzeme olduğunu düşünen herkes, her şey. “Meğer ne çok seveni varmış!” dediği hatta Ölü Necmi, ağzından salyalar saçarak; oysa en büyük iyiliği ona yapmıştı Hayır, bilmediğimi sanıyor salak, tabii salak ya, salaklar yanılmaya ve yenilmeye mahkûmdurlar. Geçenlerde gördüm, tesadüfen, pek yenilmiş benzemiyordu ya! Ama hâlâ bildiğimiz o ölü adamdı işte. Her neyse. Bir ben atmadım o tehdit mektubunun altına imzamı. Atmam dedim. Attıramazsınız dedim. Zorlamayın dedim. Yaptığınız hiç hoş değil dedim. Hıyar Ertop da, (aralarında en marjinali o olmak zorunda ya hep), ne dedi biliyor musunuz? “Atmazsan atma,” dedi, “ben senin yerine sahte bir imza atarım,” dedi. “Hele bir at, kafanı kırarım senin,” dedim, “çenenin öbür yarısını da ben dağıtırım, Filistin askısında sallandırır, Çin işkencesinde ananı ağlatırım,” dedim. Hemen tırtı ibne. İbne, vallahi ibne, hani laf olsun diye söylemiyorum, öfkeden hiç değil, gördüm, elimde belgem var. O da bir kitap yazıp gönderirse şayet, o belgeyi de o kitabın önsözünde kullanırım. Onun sülalesi bir tuhaftı zaten. Duyduğum kadarıyla ana babasının garip fantezileri varmış ve Ertop da en tuhafalarının birinin sonunda, bir kaza meyvesi olarak mecburen yeşermiş. Belliydi, hem çok belliydi, kitabının arasında sakladığı sümükten belliydi. Kaşınıp durmasından belliydi. Ne diyordum ben? Ay yazmak ne hoş bir şeymiş, kapılıp rüzgârına gitmek! Ben

atmadım atmasına imzamı ama bizim Hayır uçuyordu o sıralar. Ya doğru dürüst incelememi listeyi, yalnızca fetvayı okuyup gülüp geçti, ya da imza listesi hani çok uzundu dediydim ya, arasında görememi benim adım olmadığını. Cümle biraz ters oldu gibi, neyse, silmek yerine düzelteyim bari. Ya da, (en büyük olasılık buymuş gibi geliyor bana), benim imzam olmayacağı aklına bile gelmedi beyimizin, en başta ben atmışım diye düşündü zahir. E, haksız sayılmaz, hani ya bu yüzden suçlayamam onu. Ama salaklığı yüzünden suçlamak hakkım. Çünkü verdiğim en büyük tüyo buydu ona. Baksana be adam, şu listeyi enine boyuna, başından sonuna dikkatlice inceleyip görsene, kim gerçek arkadaşmış, kim değilmiş! Düşmanlarını tanımana. Az şey mi bu? Kaç kişiye nasip olur böylesi? Söyleyin Allah aşkına, altında birden çok imza olan (tam 6 bin 249 tane) kaç fetva yazılmıştır bugüne dek ve kaç kapının üzerine çarşaf gibi asılmıştır, hem de iş saatinde? Ah, ah!..

İkinci en büyük tüyo da otomobildi (belki önemi açısından birinci bile olabilir ama ben maddi şeylerden çok statülere değer verdiğim için ikinci diyorum). Kendi otomobilimi, hem de aldığımın daha üçüncü ayı bile dolmadan götürüp Hayır'a armağan ettim. Tamam biraz eskiydi, çok eskiydi, ama onun da bir statüsü vardı, şehirde bir ayrıcalığı vardı, forsu vardı, saygınlığı vardı. Bunu da anlamadı salak.

Önyargıları çelik gibi sağlamdı Hayır'ın. Hatta en önyargıları çok önemserdi, saplantıydı bunlar onda diyebilirim. Mesele tüm güzel kızlara asılmak onun için bir önyargıydı. Terside bir önyargıydı. Tüm çirkin kızlardan uzak dur felsefesi adeta yaşam felsefesi idi onun. (Yoksa her ay bir iki pembecik sivilcemin çıkıyor olmasının, az etine dolgun geniş kalçalı bir hatun olmamın bu konuya bir delil teşkil ettiği falan yok, olsa olsa renk katar ama neyse. Hem önemli olan muameledeki içtenlik, ben bunu bilir bunu söylerim yayınevimizin pembe, taze ve içten okurları.) Ama beni burada ilgilendiren salak ol-

duğu, salak olduğu için de iyiliklerimi aşırı objektif değerdendirilmiş olması. Yoksa onu bünyemize dahil etmek için daha nasıl taviz, daha ne kadar tüyo vereyim? Anlamadı işte. Salak n'olacak! Oysa ben onu krallar gibi yaşattırdım.

Hakkını da teslim edeyim ama, gerçekten görülmemiş bir sıklıkla dokunmuş,ilmek ilmek işlenmiş, her kıvrımına göz nuru dökülmüş bir beyin. Bize gereken de buydu zaten, ama ne yapalım ki olmadı. Raporumda da belirtmiştim bütün bunları. Hani ya söz konusu ettiğimiz 1. Kitap'ın yazarı Bay Hayır olmamış olsa, rahatlıkla bu tür bir salaklığı süzme salaklık olarak değerlendirebilirim. Ancak bu kadarı aşırılık olur. Ama sanırım ben başka bir konuda aşırılık yapıp metni Hayır'ın kapattığı noktada biraz fazla açtım. Bu kadarını hiçbir yazar hak etmez doğrusu. Ne yapayım daldım işte. Oysa o, yanılmıyorsa Vahşet Piyesi'nin sadece adını anmakla yetinmiş roman boyunca, ya da o cidden çirkin nümayişe Vahşet Piyesi adını vermekle... Belli ki konunun içeriğini ikinci kitaba bırakmış. Allah'tan tam zamanında ayıktım, yoksa ayıp olacaktı çocuğa. Ama böyle çok kıvrımlı ve çok katmanlı bir metin de –doğrusu bu ya– fazlasını hak ediyor. Yayınevinin de bazı ticari beklentilerinin olması ayıplanacak bir durum olmamalı. Bu çark nasıl dönüyor, bu değirmenin suyu nereden geliyor? Okurlarımızdan elbette. Ama bize gönderilen her romanı orijinal haliyle basarsak, hiç önsöz yazmıyorsak (ki zaten yazarın ricası da yazmamız istikametinde), kim okur böyle deli saçmasını? Hem bizim de yayınevi olarak bir çizgimiz var. Değil mi ya! Her çizgideki her şeyi kendi çizgisinde yayınlamayız ki. Biraz eğip bükmek, güzergâha sokmak, kılıfına uydurmak hakkımız olsun, o kadar olsun. Ama korkudan sanmayın lütfen bu titizliğimizi, yanlış anlamayın. Ve...

Sakin ola unuttuğumu sanmayın diyeceklerimi, dedim ya sırayla. Önce şu bizim Hayır'ın aklından geçenlerin kavranamazlığı, kestirilemezliği üzerine biraz daha ayrıntı sunayım ki

iyice çıksın ortaya haklı olduğum. Sonra da onun dalgınlığı ve uçarılığı hakkında bir çift kelimedeceğim. Ama bu da Hayır'ın olmayan aklıyla bağlantılı, apayrı bir mevzu değil yani. Aslında hepinizin kitabın ziyan edilmiş olmayan ek bölümü yerine yazmış olduğum ek bölüm için sabırsızlandığını kestirebiliyorum az çok. Ama önce şu ilave zorunluluklar bir bitsin hele.

Unutmadan, tüm söylediklerim ve daha söyleyeceklerim belgelere dayanılarak edilmiş ve edilecek laflardır. Haberinizi olsun. Öyle savurtturmuyorum yani oturduğum yerden. Merak eden sorsun gösteririm. Ama belgelere sığmayacak kadar hızlandığı öyle bir kış sömestri geldi ki kameralar bile kaydedemedi Hayır'ın süratini. Yüzü hep flu çıktı resimlerde, bir görünüp bir kayboldu, film karelerinden taşıtı. İtiraf etmeliyim ki müessesemiz arşivinde Hayır'ın o dönemine ışık tutacak hiçbir belge ve içinde sadece "Görünmüyor!" yazanlar dışında tek bir rapor bile yok. Kayıt dışı ve sanki yaşanmamış bir devir o devir. Mübarek sanki yandı da kül oldu, duman duman savruldu. Dokunsan kül, üflesen duman! Ya da buz tutup camlaştı. Hani kıştı ya! Vatanımızın ve milletimizin topluca bir kaybı bu aslında, yoksa sadece bünyemizin değil. Zaten az önce az daha ucunu kaçırarak olduğum o piyes mevzu, bu örfi idare döneminin tam sonuna rastlamıştı.

Ama ben şimdi daha güneşli bir zamana ait bir konudan bahsedeceğim. Aslında Bay Hayır bu konuya kitabında neden değinmedi, doğrusu şaştım. Oysa o gün hep birlikte yaşadıklarımız tam bir Spielberg filmiydi. Gerçi Narcan dahil hiç kimse benim bu tespitime katılmamıştı, ama Spielberg'in daha yeni yetme bir oğlan çocuğuyken çektiği amatör filmler gibi, hem de en alasından bir harp filmi örneğiydi o gün gölde yaşadıklarımızın her karesi, her sekansı. Söylemesi ayıp, ben sinema konusunda hepsinden daha bilgili ve görgülüüyümdür. Zaten anlamış olmalısınız, kameralardan filan bahsettim az önce.

Daha önce de bahsetmiştim. Siz ne sanmıştınız? Allah canınızı almasın emi! Sanırım Hayır bu mevzuyu 2. Kitap'ta bahis konusu edecek, umarım eder. Merakla ve hep birlikte bekliyoruz. Ona yeniden rastlanmış olmanın sevinciyle 2. Kitap'ın yolunu dört gözle bekliyoruz. Bu yüzden daha temkinli davranayım bari. Ama unutmuş olabileceği ihtimalini de göz ardı edemeyeceğim için, konuya diklemesine dalmamaya özen gösterecek ve sadece beni ve dolayısıyla siz sevgili yayınevimizin okurlarını ilgilendiren son kısmına değineceğim.

Ha bu arada, o gün gölde yaşadığımız kara harp komedisi, öncesinde kurguyu yapan uzman arkadaşlarımı bile şaşırtacak biçimlerde cereyan etti, kimi yerde doğaçlama ve dallanarak gelişti. Tamam sustum, kendimi istemeye istemeye kasiyorum. Ne olacaksa sanki! Ama kendimi kasarak zoraki yazmış olduğum önsözde, sarı zarftan çıkan beyaz ve muzır farenin Hayır'ın tezi için kullandığı denek faresi olduğunu bildiğimi söyleyeyim bari de biraz olsun rahatlayayım. Gerçi o göl işkencesi öncesi otobüste fareyi kedinin yuttuğunu, sonra gölde kusup çıkarttığını hiçbirimiz görmemişti! Sonradan izlediğimiz bant kaydında da yoktu farenin dramı. Ha, bir tek Ertop, fakat sadece kustuğunu görmüştü. Şimdi anımsadım. Bağırmişti hat-ta. Poşeti Hayır'a götüren de bendim. Doğru, bendim. Hay Allah! Nasıl da unutmuşum! Her neyse. Tüm bunları anlatmak ya da anlatmamak onun bileceği iş.

Evet, o sonbahar günü hep birlikte gölde yaşadıklarımızdan sonra, (sonu tam bir kâbustu, tam bir su işkencesi), iftardan hemen sonra geldiğimiz aynı otobüsle okula dönmek yerine, Ertop'un doktor işini bir gün erteledik ve gölde kalıp bir güzel içtik. Böyle olunca da şehre kayıkla, aman ne söylüyorum ben Allah aşkına, yani kendi diğer olanaklarımızla döndük. Şehirlerarası yola kadar ve o kafayla yürüdük, (ama iyi oldu, açıldık böylece), ve oradan da otobüse bindik. Şehre varınca birer bardak da kelebekli birahane de içtik. Neyse, çıktık ve o geceyi

hep birlikte Hayır'ın evinde geçirmek üzere otobüs durağına geldik. Durakta çok kişi yoktu. Orta yaşlı bir çift vardı, sanırım yanlarındaki asi delikanlı oğullarıydı. Sonra, genç bir bayan, kolunda küçük bir kız çocuğu ve onlardan başka birkaç akşamcı ve bir de biz göl çocukları. Beklemeye başladık. Hayır ve Narcan otobüs durağındaki banklardan birinde yan yana oturuyor, bizlerse ayakta duruyorduk. Diğer ikili oturağın birinde, sonradan o orta yaşlı çiftin oğlu olduğundan iyice emin olacağımız iri yarı sert delikanlı, diğerinde de akşamcı sarhoşlardan birisi oturmaktaydı. Biz hariç ayakta olanların tümü bir aşağı bir yukarı turluyordu durağın önünde. Hava henüz sabahki kadar serinlememişti. Her neyse. Atılan bu turların birinde, küçük kız ve annesi ile orta yaşlı, hatta yaşlıca çift karşılaştılar. Adam eğilip küçük kıza, (yeni yeni yürümeyi öğrenmiş dilsiz bir yumurcaktı), "A gidi gidi!" dedi, "Senin adın ne bakiyim?" Genç kadın biraz tedirgin oldu, adam soruyu tekrarladı, anne tedirginliği üzerinden atamadı, adam soruyu bir kez daha yineledi. Ay söndü, çocuk zırlamaya, anne küçük kızını tıpışlamaya başladı. Tam bu sırada Hayır oturduğu yerden kontrolsüz bir ses tonuyla, "Sana ne ki ilgileniyorsun gabak!" deyiverdi. Hayır bu tür gösterişleri sevmezdi sevmesine ama bu durumda onun yaptığı da bir tür gösteriş gibi olmuştu. En azından çevreden öyle algılanmıştı. İlk algılayan da yan bankta oturan delikanlı oldu, ayağa kalktı, Hayır'ın karşısına dikildi ve "Ne dedin lan sen babama, lavuk?" dedi. Hayır'a sert sert baktı. Hayır gayet sakin şöyle buyurdu: "Ne yani, yanlış bir şey mi söyledim, adam kel değil mi?" Diğer çocuk başka bir şey demedi ve tokadı bastı Hayır'a. Hem öyle okkalı bir şamar patlattı ki kulağına, o günden itibaren tam bir hafta Hayır'ın kulağındaki kırmızılık kaybolmadı. Alev alev yanıyor dediğini hatırlıyorum. Yamuk çenesiyle Ertop dahil diğer oğlanlar da, hatta ben, Narcan ve Dutcan bile çıkan arbededen nasibimizi almıştık.

Ertesi sabah Hayır abimiz sanki önceki gün hiçbir şey olmamış gibi yüzündeki gülücükle uyandığında, (sadece kulağı kıpkırmızıydı), kahvaltı masasında bizlere dönüp, “Ne yani, rahatlamadınız mı?” dedi. Sahiden dayak hepimizi rahatlatmıştı. Onun sayesinde, gölde sabahtan akşama kadar maruz kaldığımız ve Çin işkencesinden bin beter su işkencesini tamamen unutmuştuk. Ama o söylemeden hiçbirimiz böyle hissettiğimizi anlayamamıştık. İçindeki bir dolu arzu nesnesiyle birlikte dayak, şiddetin de bir iletişim biçimi olabileceğini kavratmış olmalıydı hepimize. Yani en azından ben kavramıştım. “Hem adama ne oluyor ki!” diye devam etti ardından. “İnsan yaşından değilse bile kolundaki karısından utanır. Karından utanmıyorsan oğlundan, oğlundan utanmıyorsan bizlerden, bizlerden de utanmıyorsan ayyaşlardan utan be adam. Köy yeri mi burası! Kent, kent! Az biraz yabancılaşsana etrafına, kuşku ve kinle baksana. Götlek kime gösteriş yapıyorsa gece gece? Hem küçük kız konuşacak yaşta mı ki!” Hepsi doğruydu söylediklerinin, son dediği hariç. Zaten söyledikten sonra da pis pis sıırtmıştı. “Aslında ben sadece dilsiz tatlı kızın hislerine tercüman olmak istemişim.”

Tam tamına orijinal bir beyin işte yayınevimizin çok sıradan okurları, her şeyiyle orijinal, ne tamircinin kapısından bir kez olsun içeri girmişliği var, ne de kaportasında en ufak bir çizik. Her zaman sıfır kilometre, her an gıcır gıcır. Ama dalgın, pek dalgın hem de. Siz hiç aspirin yerine sakız içip, sonra da sakızınızı saatlerce aradınız mı? Aklınıza şaşarım öyleyse. Arz edeyim.

Hayır günlerden bir gün laboratuvarında saatlerce çalıştıktan sonra evine dönmeye karar verir. Çalışma da çalışma olsa bari, teziyle falan ilgili olsa gam yemeyeceğim. Gerçi konu gene fareler, ama devletin faresini keyfince, sosyoekonomik amaçları doğrultusunda ve kendi kendini tatmin için kullanıyor adam. Hatta farelerini. Devletin malı deniz ya, aynen o hikâye. An-

ladığım kadarıyla, tıpkı Seligman'ın köpekler üzerinde yaptığı deneyin bir benzerini bizim kahraman Hayır'ımız fareleri üzerinde yapmaya çalışıyor. Fakat gördüğüm kadarıyla fareler sırayla, kuyruklarından elektrik şokunu yer yemez, daha şoka bile girmeden kömürlük faresi oluveriyorlar. Artık voltu mu ayarlayamadı yoksa akım şiddetini mi orasını bilemem. Ama şehir cereyanını kullandığı kesindi. Saydım tamı tamına 23 fareyi bu yolla çarçur etti, sıra Küçük Co'ya geldiğinde, ancak o zaman işin içinde murdar bir koku sezmiş olacak ki gidip aparatı kontrol etti. Çıt.

Bu arada hatırlatayım, ben psikoloji okudum yayınevimizin depresif okurları. 1. Kitap boyunca, sanki her birimiz filozof olmak zorundaymış gibi felsefe öğrencisi olarak takdim edilmişiz. Oysa felsefe teorisi okuyan sadece Narcan ve Necmi idi. Ertop da sonradan felsefe teorisine gönül verdi. Bu karikatür adam başka bir üniversitenin plastik sanatlar bölümünden iki yılın sonunda soyutlama yeteneksizliği yüzünden atılınca, oturup düşünmüş ve düşünme düşüne, arada bir de kaşınaraktan felsefede karar kılmıştı. Ama felsefe teorisi okurken de, bir süre sonra dünyanın asıl ekonomi pratiğinin oyuncağı olduğunu söyleyip durduğuna ben bizzat şahidim. Hatta elimde belgesi var. Bir gün tuvalette çiş ederken... Her neyse. Ben ondan önce mezun olup okuldan ayrıldığım için, bu çarkifelekten inmek ona da nasip oldu mu, bundan haberim yok. Ama hayatının da tıpkı suratu gibi sebzeli mantarlı bir domates-tarhana-yoğurt çorbası gibi olmaması için hiçbir neden göremiyorum. İımm!..

Hayır'daki bu fare takıntısını anlayana da aşk olsun ayrıca. Tamam tezini anladık da, gündelik hayatında ne diye ısrar ediyorsa farelerle oynamaya, gezip tozmaya. Adamın fareler dışında bir sosyal hayatı olur, fareler olmaksızın yapıp ettiği bir meşguliyeti olur. Değil mi ama! Yazdıklarında da hep fareler var niyeyse? Bir gün ona, "Kafka çoktan yazdı ve aştı Hayır,"

dediydim, hem de gayet kibarca, “yeraltında korkuyla bilinmeyen düşmanını bekleyen dev köstebeği yazdı ya!” Vay sen misin bunu diyen, tam bir hafta konuşmadı benimle. Oysa benim derdim azıcık gün ışığı görsün fakir, ya da birlikte geyelim, birazcık gezip tozsun, belki birlikte gezerdik. Bu kadar işte, başka bir maksadım var idiyse n’olayım.

Hatta bu yüzden, Hayır’ı küstürdüm diye topluluk bana ceza vermeye kalktı. Bu mesele Hayır’ın kısa bir süreliğine disiplin kurulu başkanlığını üstlendiği bir zamana denk düşmeseydi kolay kolay kurtaramazdım yakamı. Tesadüf işte. Ama ne diller döktüm bilerseniz. Kariyerimi düşün Hayır dedim, geleceğim senin ellerinde dedim, maksadımı aştağımı biliyorum dedim, benim derdim sadece şuydu dedim, buydu dedim, daha neler neler dedim, ne diller döktüm olmadı. İnadinın vidaları gevşemedi bir türlü. Baktım böyle olmayacak, bir yaladım, üstüne bir daha yaladım, gevşedi eşoğlusı. Eee! Bize az şey öğretmediler bünyede. “İçinde yaşayacağın uyumu keşfetmelisin. Diğerleriyle uyumsuzluktan kaçınmalısın.” Şu Doğu felsefesinin ne işlere yarayabileceğini yaşamadan öğrenemiyor insan. Advanced Deşifrazyon [Hafriyat Deşifrazyonu, ya da İleri Hafriyat] dersinin son çaptıydı. Son mon, dahildi ya derse, dikkatle dinlenmeli ve özümsemeliydi o halde. Ben de dikkatle dinlemiş, ama özümsemişimi sanmıştım. Demek ki özümsemişim. İşte kanıtı. O gün anladım, fark etmeden özümsemişim ya da özümsetmişler. Ayrıca mistisizm deyip burun kıvrırdı çoğu kimse. Çünkü içlerinde yaşayamıyor, derinliğine duyumsayamıyorlardı. Pratikte ve ha deyince kendilerini sınyabilecekleri fırsatlar da geçemeyince ellerine, ne yazık ki teori olarak kalmaya mahkûm oluyordu derslerde okutulan çoğu mistik şey. Hoş, yakaladığını bile anlamıyor ya da bu altın fırsatları değerlendirmeye çekiniyor insanoğlu. Dedim ya, her şeyden önce arzulu olmak gerek, istekli ve hazır olmak gerek. Bunun şansla bir ilgisi yok, kişi şansını kendisi yaratır. Ben

böyle düşünüyorum. Yaşadım ve öğrendim işte, içimdeki uyumu keşfettim de kurtuldum. Baktım gülümsüyorum bile, ağzımdan da derste belletilen o sözler dökülmüş farkında olmadan. Mırıldanmışım. Hayır'ın da hoşuna gitmiş zahir, not alıyor. Yani tam işimizi bitirdik, ağzından beraat ettiğimin sözünü aldım, birer sigara yakmış içiyoruz, yatakta söylemişim bu lafi. Tekrar söyledi. Artık hangi fareli öyküsünde kullanır bilemem. Her neyse.

Çocuk, fare yani [Küçük Co] yapmayacağım diye direniyor işte, basmayacak kafasının üzerindeki o düğmeye, ne üsteleyip ne diye ısrar edip duruyorsa. Hem boyu yetiyor mu bakalım? Alıp kucağına sorsana hele bir, halini hatırını, ne diye hoplayıp durduğunu sorsana? Sarhoş değil ya çocuk. Zaten bizim Hayır hep ısrarcı bir adamdı, hâlâ öyle değildir umarım. Mektuplarından anlaşıldığı kadarıyla, sanki artık bu pis huyundan vazgeçmiş. Kibarlaşmış biraz. Umarım yanılmıyorumdur. Umarım koca burnu da sürtülmüştür de bir parça, içindeki kör inadı kırılmıştır. Aman neyse be! Bana ne ki şimdi bunlardan. Hem size ne? Sakız gibi uzuyor her mevzu. Ah, evet sakız!

“Siz hiç aspirin yerine sakız içip, sonra da sakızınızı saatlerce aradınız mı?” demiş, fakat hemen sonra sakızı bırakıp fareler mevzusuna hoplamıştım. Ama beyin çok orijinal ve beynin sorunları çok anlamlı olunca, siz de pusulanızı şaşırıyorsunuz ister istemez. Ama ben bu beynin, ruh ile gövdeyi birbirine ulayan bu asma köprüünün halatlarındaki düğümlerin bir kısmını çözmeye muvaffak oldum yayınevimizin beyinsiz okurları. Sizin adınıza ben uğraştım işte. Hayır bir süre öylece oturup dalgın dalgın sabit bir noktaya, ya gözlerini kısarak ya da tek gözünü kapatıp bakar ve ardından “sanırım bende gaz var” deyiverirse, bilin ki gene orijinal bir fikir yumurtlayacak. Akli günlerce meşgul etmiş bir problemi çözüme kavuşturacak. Hem de çok lazımmış gibi hemen, o an.

Tek gözle bakabilmenin benim komik bulduğum ama Hayır'ın gözünde oldukça önemli bir anlamı var. Ona göre bu, yani tek gözle bakabilmek pek zor bir şeymiş. Niye? Çünkü insanın iki gözü varmış. Bak sen! Bir göz diğer gözün baktığı şeyi görür ve sınırmış. Allah allah! Bütün problem de buradan kaynaklanıyormuş. İnsanın daima yanılacak olmasının nedeni iki gözü olmasıymış. Cık cık! Kendisini kastediyor zahir, herkesi kendisi sanıyor? Oysa tek gözle bakınca yanılma olasılığınız da yarıya inermiş. Üstelik tek açık gözle bakarken yanılma payınız diğer kapalı gözünüzle sınanmamış olacağı için, belki hiç yanılmamış bile olurmuşsunuz. Fotoğraf çekmek, böylece gözü eğitmek, vizörden bakar gibi bakmayı öğrendikten sonra da fotoğraf çekmeyi bırakmak o yüzden önemliymiş. Gerçek kadraj demek olan uyku halinin, rüya halinin önkoşuluymuş bu. İmgelemeniz de ancak böyle bir kadrajlama becerisinin sonunda gerçekten size ait, sizin özgün imgelemeniz olabilirmiş. Ya değilse, Oedipus kompleksi ile inim inim inler, sakat yollara başvurmak zorunda kalırmışsınız. Her neyse. Böyle saçma sapan bir şey işte...

Gün boyu laboratuvardaki başarısızlığından sonra evine gelir Hayır ve kopacakmış gibi uğuldayan başının ağrısını dindirmek için bir aspirin içer. Sonra oturur ve tam 1 saat boyunca, neden kafamın ağrısı geçmedi ve neden şu kapılar geceleri gıcırdatmak zorunda diye, karşı duvardaki bir sivrisinek leşine dalmış bir halde ve sakızını cak cuk çiğneye çiğneye düşünür durur. Ne biçim bir düşünme ve alakalandırma tarzıysa! Kapıları gıcırdatan pezevenğin geceleri ortaya çıkması ile peynirin ve reçelin, hatta zeytinin ve balın tatlarının neden geceleri daha güzelleştiği, bu sakızın ne biçim sakız olduğu, soktuğumun faresinin o düğmeye neden basmamakta direndiği, başının ağrısının neden daha da azıyor olduğu ve karşı duvardaki sivrisinek leşinin neden baş aşağı durmuş olabileceği arasında organik bir bağ aramaya koyulur. Sonra, hepsinin aynı dümbüğün

işgüzarlığı olduğunda karar kılar ve bu kördüğüm olmuş sorunsalını çözümleneceğine inandığı iki pratik yöntemin öncelikle ilk keşfettiği en pratik olanını uygulamaya koyar. (Elbette belgesi, sağlam bir kanıt olmadığından, bu sezgisel kavrayışın sonu hüsrana olacaktır.)

Evet, mademki kapılar geceleri gıcırıyor, mademki bal bal gibi kokmaya geceleri başlıyor, kafası geceleri zonkluyor, sivri sinekler baş aşağı geceleri ölüyor ve fareler iş vaktinde geceden kalma –kömürlük faresi– oluyor, öyleyse tüm bu sorunların en pratik ve garantili çözümü gecelerle gündüzlerin yerlerini değiştirmek olacaktır. Tam 2 saat boyunca bu dâhiyane fikrini projelendirmeye uğraşır. Eğer ki olabilseydi, her tarakta bezi olan bir profesör olacağı daha o günlerden belliydi sevgili arkadaşımın. Ama mucizevi + göz kamaştırıcı + göz yaşartıcı o 2 saat boyunca inşa etmeye çalıştığı her denklemin, =’in [eşittirin] sağ tarafındaki çıktıları sol tarafındaki girdileri mecburen eşitleyemeyecek, denklemler teker teker çözümsüzlüğe kavuşurken, Hayır da zengin olmak, ünlü olmak gibi hiç sebepsiz denklemleriyle birlikte hiç sebepsiz kapıldığı, denklemleriyle birlikte hop oturup hop kalkan sapkın hayalleri eşliğinde ve üstüne üstlük gökyüzünde gene hiç sebepsiz patlak veren fırtınanın şimşekleri huzurunda hakkın rahmetine kavuşacaktır. Şaka, şaka! Olur mu öyle şey, daha ikinci ama daha az pratik yolu denemedi ki çocuk. Yani denedi de ben anlatmadım sizlere. Daha az heyecanlı olsa da o da büyük bir keşif.

Evet, o 2 saatin sonunda ölmedi ölmesine ama telef oldu diyebilirim. Oysa benim gibi o da Advanced Deşifreyon [neyse siktir edelim] derslerini izleme şansına erişebilseydi (ki sadece kendi salaklığıdır bu, tekrar söylemekte yarar görüyorum), o derslerde bize öğretilenler ışığında hiç başlamayabilirdi ilk dâhiyane fikrini projelendirmeye. Hatta eğer söylenenleri bir biçimde ve o kıyamet gününden önce pratik olarak sınamaya şans bulmuş olsaydı (şansını yaratabilseydi), kesinlikle

girişmezdi, kapılmazdı çözümsüz denklemlerin ters trigonometrik girdabına. (Benim matematiğim pek iyi değildi lisede, ama anatomim pekiydi, bunu da itiraf etmekten hiç gocunmuyorum. Hem neden gocunayım ki, insanın kendisini bilmesi bir erdem değil de nedir, yayınevimizin ahlaklı okurları?) Ya da, ikinci ama daha az heyecan verici fakat daha garantili çözümlerini, çok değil, sadece bir sıra öne alır, çözümsüz sandığı sorunsalının nasıl hemen çözümlüverdiğini görür ve harap olmaktan kurtarabilirdi kendisini. Ama yapmadı, çünkü... Evet? Hadi ama, boşuna mı tekrar edip durdum deminden beri? Üzdünüz şimdi beni, yayınevimizin oysa çok pratik, bir kitabı azıcık başından, az ortasından, eh bir miktar da sonundan okuyan çok tembel okurları. Bir daha söyleyeyim bari. Çünkü Hayır Advanced Deşifreyon [daha önce siktir etmiştik] dersine hiç giremedi. Eğer girebilseydi, o derste şu gerçeği öğrenebilecek ve kulağına küpe diye takabilecekti. "Kâğıt harcayın insan harcayacağınıza, beyin yemeyin mideniz kaldırmıyorsa." Pes doğrusu! Bu kadar mı güzel ifade edilebilir, bu kadar mı yaşanmışlık kokar bir cümle. Az ve öz, ama hakikatle dopdolu. En sevdiğim aforizma. Gerçek nasihat işte böyle verilmeli verilecekse.

Hayır o 2 saat boyunca hem kâğıtlarını harcadı hem beynini yedi ve hem de, kusmadı ama kafasını kopartıp atacak kıvama geldi. Durdu ve şu veciz sözü eyledi. "Vazgeçtim." Bu bile bir gelişmeydi. Başkası olsa vazgeçmez, gece-gündüz hayallerinde direnir ve pisi pisine ölür giderdi. Az önceki o pek ironik şakayı da bu yüzden yapmıştım yayınevimizin siz alegorik okurları. Bir çeşit önvarsayım işte. Anlayın...

Vazgeçtikten sonra da durmadı Hayır. Ama iyi ki durmadı, çünkü durulabilmesi için durmaması, devam etmesi gerekiyordu. Ardından gelen 1 ½ saat boyunca da sakızını aradı. Sakızını aspirin sanıp içtiğini anımsar anımsamaz, hemen ikinci planını devreye soktu. Bir an için (elini midesinin üstüne ko-

yup ıhladığında) son sakızı uğruna midelerini deşerek sakızını çıkarıp çiğnemek gibi daha arzu sapkını bir sevdaya kapılacağını sanıp boşuna korktum ben de, ama o henüz çiğnemedi yuttuğu sakızının son sakızı olduğunu anımsamamıştı. Önce gidip bir güzel tükürdü, başının değil ama çiğnediği aspirin ile başından sıçrayıp dişine vuran ağrının geçtiğini ayımsadı. Peki ama başı neden ağrıyordu? Bulamadı. Vazgeçti. Peki ama aspirin diş ağrısı gibi tali bir organın tali ağrısını dindirmişti de ne diye kafasının ağrısına az gelmişti? Yanıtı sorunun içinde zaten verdiğini anımsayıp kendisiyle ve kafasının içindeki kocaman beyniyle gururlandı. Hem daha yutmamıştı ki, yuttuğu sadece sakızıydı! Keşke biraz müskiratı olsaydı. Bu yapay müsekkinler onun buhranına göre değıllerdi. Ve çok değil, tükürdükten hemen sonra masasının başına çöktü ve 15 dakika içinde tüm sorunlarını kâğıt üzerinde çözümleyip, yukarıdaki aynalı bir yerden indi dediğı ilahi çözümü götürüp kapısına astı. İlahi Hayır çocuk!

HAYIR'IN 10 EMRİ

1. Puşt kapıların menteşelerini dün gecedan artan gül kokulu vazelin ile (fakat yarın sabah) iyice vazelinle!
2. Sabahları akşam yemeğı ye, geceleri ise sabah kahvaltısı yap!
3. Laboratuvardaki tüm fareleri her deneyden önce alkol muayenesine tabi tut. Yeni alınacak olanları da tut ki alışsın kavatlar; bu konuda hiçbir fareye taviz verme, Küçük Co'ya bile. Hatta en çok o ayyaş kolla. Ha? Düzenegın adaptörünün açma kapama düğmesini de deneylerden önce vaktinde kontrol etsen iyi olur!
4. Sivrilere baş aşağı pozisyonda saldırma; düşünüyor mahlukat. Bekle ki doğrulsunlar ve dik vaziyet alsınlar. Göreceksin ki sabah olmuş!

5. Bir daha İngiliz aspirinleri ile beyaz draje sakızları aynı sehpanın üzerinde yan yana koyma!

6. Bir daha asla elindeki aspirin mi yoksa sakız mı olduğunu kontrol etmeden, karşı duvardaki sinek leşinin hangi pozisyonda ne halt ettiğine tek gözle bakarak düşünme. Aynı anda da aklından ve gözlerini kısarak, “sanırım bende gaz var” diye geçirme!

7. Bundan böyle draje şeklindeki küçük beyaz aspirin sakızlardan alma. Karışıyor. Alacaksan git adam gibi Tipi Tip al, ya da Mabel marka sakızlardan al. Hem ambalajında Arap kızı resmi var; mis gibi değişik değişik kokuyorlar. Göreceksin ki Arapları senin bile karıştırmam mümkün olmayacak beyaz İngiliz kızlarıyla!

8. Tipi Tip ve Mabel sakızı bulamadığın zamanlar olursa şayet, bu kez de İngiliz kızlarından [aspirinlerinden] alma. İyi mi sen her iki durumda da İngiliz aspirini alma. Yerli aspirin neyine yetmiyor sefil!

9. Bu emirlere harfiyen uy, yoksa çarpılırsın. Her gün sabah akşam tok karnına, en az 2 öğün bu emirleri evinde yüksek sesle oku. Yolda, sokakta, çarşıda, okulda, laboratuvarında, hiç durmadan içinden tekrar et. Varsın seni deli sansınlar. Seni mecburen deli sanacakları için, bu konuyla ilgili olarak yazdığım ve az sonra indireceğim 10. emri her fırsatta asıl delilerin yüzlerine karşı haykır!

10. Yarısını sev çükünün / Haletiruhiyenin / Çanın ezanın pis şarkıların / Her vazelin her gıcirtının devası değil / Unutma sakın.

İlk içinden tekrarı hemen o gece yaptı Hayır. Sonra canı gene sakız çekti. Fakat draje sakız kutusu boştu. Büyük bir hayal kırıklığıyla, yuttuğu sakızının son sakızı olduğunu nihayet anladı. Aslında anımsadı. Çünkü aspirin sanarak yuttuğu sakızın üstüne içtiği iki yudum suyla birlikte içinden, “yarın

unutmadan aspirin almalı,” diye geçirmişti. Şimdi içinden geçense ne kadar salak olduğu. Hemen giyindi, saat çoktan gece yarısını geçmişti oysa. Evden çıkarken aklına sadece, “sakız almak için evden çıkıyor” levhası saphıydı. Ama hemen unuttu. Çünkü evde olmasına rağmen 10 Emri aç karnına, üstelik içinden tekrar etmişti. Hi, hi! Hayır hep ve her şeye açtı zaten. Bir de, söylemiş miydim, salaktı.

Bu özensizliği yüzünden önce berberin önüne geldi. Düşünabiliyor musunuz? Bir berber dükkânının! Adamım deyip durduğu romancı gibi hem yakışıklı hem de gür saçlı olsa bari! Hayır keldi, ama kelliği bile hatırına gelemedi. Laf aramızda, bir meczup çirkinliğindeydi. (Umarım yaşlandıkça daha da çirkinleşmemiştir.) Düşündü, düşündü, ama nafile, berberin önünde ne aradığını anımsayamadı. Zaten berber de kapalıydı. Bari gelmişken cama tek gözümü ve mecburen koca burnumu yan yaslayıp Kanarya Kadri'yle iki kelam laflayım dedi, ama Kanarya Kadri o saatte uyuyordu. Ardından plakçının önünde oyalandı bir süre, sonra da çiçekçinin, nihayet olmayan aklına hükmedemeyen bacakları Hayır'ı sürüye sürüye bakkalın önüne getirdi. Bakkalın kapısında asılı olan ve televizyondan izlerken de sakızdan çok ayran sattırır bu reklam filmi diye düşündüğü sakız reklamı filminin afiş posterini görünce, evden sakız almak için çıktığını yeniden anımsadı. Fakat bakkal kapalıydı. Zaten canım ayran da çekmemişti diye söylenerek evine döndü.

Kapıdan girerken canı yeniden sakız çekti. Tek seçeneği son sakızını bulup bu kez çiğnemektir. Son sakızı neredeydi peki? O kadar da salak değil canım! Midesinde elbette. Oturup bir leğenin içine bir güzel kustu. Midesinden çıkanları görseniz, bir insana değil de sanki iri katil ve faşist bir kurbağaya ait sanırsınız! Ama bunları tek tek sayıp dökmeyi benim midem kaldırmayacak yayınevimizin midesiz okurları. Hayır midesinden çıkanları organik yapılarına göre sınıflandırıp bir

gazete kâğıdının üstünde boyutsal ve işlevsel olarak tasnif etti ve bu akademik alışkanlığı sayesinde, çok kısa bir süre sonra son draje sakızına kavuştu. Henüz kaplaması bile bozulmamıştı, sadece biraz yumuşamış diye hımladı. Midesinde izinsiz emen de kimdi sakızını? Gazete kâğıdının üzerine dizdiklerine şöyle bir göz attı, ama sakıza kendi kadar düşkün ne bir hayvana ne de bir makine parçasına rastladı. Vazgeçti ve sakızını ağzına atıp çiğnedi. Mutluydu. Tüm yorgunluğu bu asude anın içinde kaybolup gitti ve uzandığı yerde uykuya daldı. Rüyasında sayıklamaya başladı. Bu bir çocukluk şarkısıydı benim nazarımda, yani Hayır'ın çocukluğunun bir şarkısı. Hayır hem şarkısını mırıldanıyor hem sakızını çiğniyor hem de uyuyordu. Fena halde mutluydu. Suratındaki gevşek gülücük bunun ispatıydı. İlk kez o an duyduğum şarkının sözlerini de kaydettim tabii ki. Bir dakika lütfen. Tamam işte hazır. Dinleyin. “Abdurrahman efendi efendi, sıçamadan geberdi, Allah rahmet eylesin eylesin götü sakız çiğnesin.” Şarkının devamı var mıydı yoksa hepsi bundan mı ibaretti bilmiyorum ama Hayır sadece bu nakaratı söyleyerek sabahı etti. Gözlerini açtığı an ağızındaki sırlıklam şarkı tam gö hecesinde kesildi.

Bu kısa hikâye-i polemikadan benim payıma düşense gururdu sadece, evet gurur. Kimilerinin acı gurur dediği, ama benim taze gurur olarak adlandırmayı tercih ettiğim gurur. Niye diyeceksiniz. Arz edeyim. Çünkü Bay Hayır'ın midesini deşmek yerine kusmayı tercih etmesiyle, Advanced Deşifrasyon dersinde bize okutulanların tümü tek tek ve sırayla ispatlanmış, gerçek hayattaki karşılıklarını hem de bir gece gibi olağanüstü kısa bir zaman zarfında bulmuştu. “Kâğıt harcayın insan harcayacağınıza, beyin yemeyin mideniz kaldırmıyorsa.”

Ama bal yiyebilirsiniz, bal yiye yiye ballanabilirsiniz bile, zaten Bay Hayır da bal yemekten böylesine ballandı yayinevimizin ballı okurları. Sen roman boyunca ona buna bal atacağına otur da kendi ballı çeviri işinin hesabını ver önce. Ama

düşünmez ki, sorsan çoktan unutmuştur, hatta sorsan, sanki çoktan unutmuş gibi bir eliyle kel kafasını kaşır, diğeriyle de oyununu oynar. Numarasını saniyesinde yapar, böyle numaraların envaiçeşidi hazırdır cebinde, bu tür anımsatmalar için de ballıdır, yani aşıldır diyecektim.

Mevzu şu ki, Hayır abimiz asistanlık maaşı yanında (ki nasıl haksız bir kazanç bilseniz), ikinci bir iş olarak da yayınevleri için İngilizceden kitap çevirileri yapardı zaman zaman. Laf aramızda tek bildiği yabancı dil de İngilizcedir. Artık İngilizceyi ördekler bile biliyor, hem yazıp hem konuşuyor. Her neyse, belki görmeyeli öğrenmiştir bir başka yabancı lisan. Konumuz bu ve bunu izleyen paragraf boyunca Hayır'ın İngilizce ballı diline bir parmak çam iğnesi balı batırmak olduğu için, tek kelime, hatta tek bir hece ve hatta soru işaretinin Katalancasını bile bilmediği halde aldığı Katalanca şiir kitabı çevirisinden söz etmeyeceğim. Zaten o kitabı Katalan bir kıza çevirttiğini bir ben biliyorum bir de o kız. Hayır bilmez bildiğiniz gibi, bilir de bilmezden gelir. Rastladığınızda o değilden bir sorun göreceksiniz, bana hak vereceksiniz. Hem kıza da beş kuruş koklatmadı. Artık karşılığında ne koklattı bilinmez. Hani işte bilinir de böyle boklu püsürlü işlerin karşılığının ne olduğu, biz efendilik edelim ve bilmiyormuş gibi yapalım.

Ne diyordum? Ah, evet. O gün hep birlikte okuldan şehre inmiştik, o ve biz, yani Hayır abimiz ve biz topluluğun gerçek ve saygın kurul üyeleri. Önce yayınevine uğradık, bize siz kapının önünde bekleyin ben hemen geliyorum dedi ve sanki sözünün eriymiş gibi hemencecik geldi. Çeviri kitabın fotokopisiyle birlikte geldi, çantasına sığmadığından naylon bir torbaya koymuştu. Sonra hep birlikte kelebekli birahaneye gidip oturduk, konuştuk, paslaştık, planlaştık ve bira içtik elbette. Bu arada çevireceği İngilizce kitaptan da söz ettik. "Erkeklerin Kadınlar Hakkında Bildiği Her Şey" mi, yoksa bilmediği şeyler mi, veyahut kadınların aynı konudaki hassasiyetleri mi, acele

verilmiş ya da hiç alınamamış kararları mı, kararsızlıkları ya da beceriksizlikleri mi? Her neyse ne, kitabın adı böyle tuhaf bir şey işte. Ama mevzu hayli yoruma açık olduğundan ve deneyimlere göre çeşitlilik gösterdiğinden, bu sefil kitap da tam 300 sayfa. Hayır Efendi'nin de toplam üç ayı var çeviriyi bitirip yayınevine teslim etmek için. Neyse, kısa keseyim bari, bu konuya ayıracak 300 sayfamız yok sonuçta. Sonuçta olan şu ki, Hayır o gün birahane, içinde çevireceği kitabın fotokopilerinin olduğu poşeti unutup da tam üç ay sonra unuttuğunu anımsayıp alelacele birahaneye koştığında, poşeti unuttuğu aynı masanın üzerinde bulmasın mı! Hem de dolu olarak yayınevimizin ağzı açık okurları, hem de Türkçe çevirisi yapılmış bitmiş olarak! Daha ne diyeyim, onun salaklığına nispet unutkanlığını, unutkanlığına karışık yavşak şansını daha nasıl, nasıl güzel anlatayım?

Nerde kalmıştım? Ya ne diyordum? Yersiz tavizlerden, Hayır'ın anlaşılma kaygısından bahsediyordum da daldım gittim, kanatlanıp uçtum. Değil elbette, kasten yaptım, demiştim ya, sıraya koydum. O halde, devam edeyim izninizle.

Oysa ve illaki anlaşılma istiyorsanız, bazen de söz yerine resimler kullanmanız gerekebilir. İnsanların ve hatta hayvanların dünyasında hatasız ve şifresiz bir iletişim sağlayan resimler, evrensel duyarlılığın resimleri. O gün gölün ortasına dikilmiş tabela mesela. Yanılmanız söz konusu olabilir mi, o tabelanın resmettiği insan etkinliği konusunda? Neyin yasaklandığı apaçık ortada. E siz de söylediği şeyi söylenen yerde yapmayın. Ne olur sanki! Yer mi yok Allah aşkına. Her neyse, bu mevzu da Hayır'ın 2. Kitap için ayırmış olduğunu düşündüğüm göl mecmuasıyla [macerasıyla] ilgili ne yazık ki. Beklemekten başka yapabileceğimiz bir şey yok bu hususta.

Bir de şu var tabii. Bu konu da önem arz ediyor benim için ve asla dokunmadan geçilmemeli. Hani ya polisiye yazamayacaksan ne bulaşıyorsun, öyle değil mi? Haddini bil, kıcını kır

otur yerine. Metni okuyunca merak ettim araştırdım ben de, yayınevimizin araştırmacı-okuyucu okurları. Öyle ya, rahat koltuğuna gömülmüş ve dünyanın en risksiz işine, okumaya dalmış bir editör değiliz en nihayetinde, tamam kentli olduğumuz, üstüne üstlük iyi eğitim görmüşlüğümüz doğru elbet, hiç açlık çekmemişliğimiz de doğru, ayrıca doğru yanlarımızla gurur duyarız, fakat biz de zamanında ne badireler atlattık, kimse bunlardan sual etmez, arkadaş bildiklerimiz de yüzlerce sayfanın arasına iki satır sıkıştırıyım demez. Hani konu kendim olmasa [olsa demesi gerekmez mi?] söz edeceğim bir bir, ama mevzuyu ballandırmayayım isterseniz kendi hayat meselelerimle.

Diyeceğim o ki, metnin güvenilirliğinden oldukça kuşkuluyum ben. Nasıl olmayayım hem. İlk basamağına tırmanamasa da, Bay Hayır gibi merdivenin ta dibine gelebilmiş, üstelik tırmananlar düşmesin diye fasulye sarmaşığa kendi adaleli kollarıyla, geniş omuzları ve dar kalçasıyla arkadan destek vermiş ve bilimsellik çorbasını kazanın içine eğilip az biraz koklamış birisinden de, yayınevi ve hatta tüm milletçe asgari bir güvenirlilik beklemeyelim mi? Bu kadarına hakkımız olmasın mı?

Ne diyordum ben? Ha evet, inip arşive araştırdım diyordum, sizler için elbette, ne yalan söyleyeyim kuşkulandırdım. Şu polisiye konusu bağlamında önem arz eden husus, Bay Hayır'ın yalan yanlış hissiyatları yayınevimizin hisli kedi sever okurları. Şöyle ki: Bay Hayır, kimi öyküleri sanki gözetleniyormuş hissiyle dopdolu yazmaya çalışmış. Sanki bir üçüncü şahıs ağzıyla. Ama tabii becerememiş. Hakkını verememiş polisiye tarzın. Bu arada polisiye nasıl yazılmış, dedektifçilik nasıl oynanmış, kısa bir örnek bölüm olarak gösterdim kendilerine ve tabii ki sizlere yayınevimizin kül yutmaz okurları. Önsözün, yani ek önsözün en sonunu oluşturuyor bu polisiye bölüm. Bu ek bilgilendirmeyi de yaptıktan sonra asıl konumuza dönelim dilerseniz. Bu uyduruk kaydıruk tarzın kitabın için-

de en yoğun olduğu öykü, romanın 6. bölümünü oluşturan “ÇinÇin Sohbetleri” isimli hikâye. O zatı muhteremi yoğun bir kuşku bulutunun içinden konuşturduğunu sansa da beyimiz, nasibine öykü okumak düşmüş kurt okurlarımız kolaylıkla anlayacaktır bu üçüncü şahsın bulanık çizilmiş kimliğini. Be adam, madem emin değilsin, madem yalnızca bir hissikablelvuku ile yazıyorsun, o zaman ne diye kişileri rencide edip kurumları zan altında bırakıyorsun? Ha? Sisi seven kurt musun, bulanık suda balık avlayan ördekbalığı mısın? Ben sana söyleyeyim o vakit de utan.

Güya o sohbetleri ertesi sabah Necmi’lerde ilk bizlere okumuş. Yok ya! Sabah okuduğun doğru da, aynı kış sabahının daha erken bir vakti, kargalar bile bokunu yemezden evvel gidip buz tutmuş gölün üstünde kurda kuşa, balığa ördeğe, domuza hindiye okumadın mı, hem de avazının yettiği sesle? Yalancı! Sanki gölün dibinden sesini duyarlarmış gibi! Hah! Sonra da onlar seni hak etmediğin tarzda ve şiddetle alkışladılar mı? Sen de reveransın sınırlarını tüm kaygan varlığınla zorladıktan sonra doğrulup, “İşte göl orkestrası! İşte göl orkestrası!” diye yalakalanmadın mı hayvanlara? Hayvan herif!

Kedi dedim de aklıma geldi, aslında 2 paragraftır aklımda tutuyorum. Unutmadan söylesem iyi olacak. Ayrıca elime geçen bu pek sürpriz fırsatı tüm Ayten’lere karşı borç telakki ediyorum. Bizim Hayır’ın kedilere olan temayülünü bilmeyen yoktur zaten. Aynı eğilim Narcan’da da vardır, ama onunki gerçek bir hayvan sevgisi olarak, pek sıradan güzergâhında ve gönüllü insan duyarlığında seyrederek, Hayır’ınki gibi sadist duyguların tatmini amaçlı değildir. Zaten akli başında her Türk genci kedilerle balıkların, kedilerle farelerin arkadaşlığındaki çıkar ilişkisini gayet iyi bilir. Kediler sadece kuşların abileridir, sadece kuşların. Ve sadece bu romana özgü bir biçimde, kedilerin herkesçe bilinen özgür iradeleri yalnızca kurt ruhlu canavar sahiplerinden ya da bizzat kurt kanlı köpeklerden etki-

lenip sulanabilir. Tam tersi de olasıdır. Yani kimi köpekler de bazen psikopat kedilerden etkilenip, dahası onlara öykünüp, kendi namuslu huylarından vazgeçebilir ve en uysal hallerinden hiç umulmadık tasarruflarda bulunabilirler. Bir hayli değişikler yayınevimizin yapay okurları. Şimdi de hem Ayten'lere hem de Kuzum'a sırayla ve tek tek dokunalım derseniz.

Bu arada, benim belgelere dayanarak söylediklerimden sonra ve bu çifte garantili malumatlarımın parlak ışığı altında, Hayır'ın daha ilk öyküden romanın son öyküsüne kadar dilinden düşürmediği ama bir türlü doğru düzgün anımsamak ve anımsatmak istemediği o pek uyduruk beyaz düşlerinin aslında sisli havalarda gizliden gizliye gerçekleştirdiği kanlı eylemlerle alakalı olduğunu kavrayabileceksiniz. Yoksa Hayır'ın beyaz algısında meydana gelen geçici zafiyetin, onun ima ettiği beyaz düşleriyle ve bu düşlerin derinine nüfuz eden, adına da yazgı dediği tanrısal hesaplarla, hesaplaşmalarla uzaktan yakından bir ilgisinin olmadığı burada, bu yüce önsözde keyifle okunup anlaşılacağı üzere açıkça deşifre edilmiş ya da edilecektir yayınevimizin deşifre edilesi okuryazarları. [İlave önsözleri kastediyor olabilir.]

Sanırım artık Ayten ve Kuzum meselesinin deşifreyonuna geçebiliriz. Evet, Hayır abimizin ilk kedisinin adı Sör Benjamin Taşak Ayten'di. İsme bakın asil vulvalı okuyucularım, bir kedi için seçtiği şu ismin asaletine bakın! Bir kere bu meymnetsiz isimden kedinin cinsiyetini anlayan var mı? Yok elbette. Kedinin bile kendi cinsiyetinden haberi yoktu ki? Benim adım Taşak Ayten olsaydı mesela ya da tersi, Ayten Taşak, böyle olabilir miydim hiç, olabilseydim bile kim bilir ne çok geç kalırdım! Kadınlığımı doyasıya ve özgürce yaşayamadan türler üstü tüysüz cillop bir yaratık haline nasıl gelirdim, sorarım size? Üzerine inşa edeceğiniz bilinçse hele [cinsellik demek istiyor], oturacağı temelin çok daha sağlıklı ve sağlam olması gerekmez mi? Sonsuzca esneyebilmek için ilk evvela toleransla-

rınızın birden fazla kere daralması, hatta dapdar olması gerekmez mi? Her neyse.

Ben de mahalledeki kara azman Arap kedinin altında inim inim inlerken gördüğümde ancak anlayabilmiştim Taşak Ayten'in bir dişi kedi olduğunu. Ama o vakit iş işten geçmiş, Ayten çoktan malın teki bir kedi olmuştu. Zaten Hayır abimizin ruhunun en yüksek tabakasında yüzer ve gezer durumda olan sadist duyguların açığa çıkmasına yol açan olay da bir iffal meselesiydi. Küçük Benjamin Taşak Ayten, küçükken tüm bir bahar ve yaz mevsimi boyunca azman Arap'ın istilalarından paçasını çoğu zaman Hayır'ın yardımıyla ve bazen de kendi kedi çevikliği ve gayet sınırlı sorumlu ve hiç özgür olmayan çünkü kullanmadığı, kullanmasına izin verilmeyen pembe iradesiyle güç bela kurtarmasına karşın, topu topu bir kış mevsimi içerisinde serpilip ergenliğe erişecek ve o uzun kış ayları boyunca yanından ayrılmadığı sobanın başında daldığı uzun ve ılık düşüncelerden, iç hesaplaşmalardan, sara nöbetlerinden yeterince olgunlaşmış bir kedi olarak, ani ve kesin bir kararla kalkacak ya da uyanacaktır. (Hangi fiil size uyararsa artık.)

Ayten için artık dün yoktur, geçmiş içinde barındırdığı tüm kadınca yanlışlarıyla birlikte geçmişte kalmıştır. Şimdi bugünü düşünmeli ve kendi cinsel hayatını ilgilendiren kararları bizzat kendisi vermelidir ya da almalıdır. Yıllarca [aylarca olacak] salak sahibi yüzünden organı olmayan kadın imajını benimsemiştir yok yere. Hem içgüdülerinden hem de kadın kimliğinden zorla ve mümkün merteye uzak durmaya çalışmıştır. Çünkü bunu bir erdem sanmıştır. Çünkü küçükken ona öyle belletilmiştir. Oysa şimdi, asosyal, acinsel, apolitik ve azavallı bir tavidir bu. Yıllarca manipülatörle ya da elle tatminle yetinmiş, onu da sahibinin korkusu yüzünden gizlice PTT'nin yardımıyla gerçekleştirebilmiş ve gerçek duyguları maniple edilmiştir. Zıyan olmuştur hayatı. Evet, tam da böyle hissediyor ve düşünüyordur, "Taviz vermeye bir son!" diyen bir iç

sesle uyanır. O salak sahibinin masalları olmamış olsaydı eğer ve kendisi de ağzı açık ayran kedisi gibi bu saptırıcı öyküleri gerçek sanmamış olsaydı, geçen bahar Arap'ının küçük pembe organını abartmamış, yersiz korkulara, dehşetengiz duygulara kapılmamış olacak ve şimdi ruhunu bunaltan bu iç hesaplaşmalara hiç lüzum kalmayacaktı. Ve acı gerçek uzakta değil, hâlâ durduğu yerde, bacaklarının arasındadır. Ama artık erkek seçecek yaşta değildir ne yazık ki, bu lüks yaşantı tarzı onun için bir gençlik anısından farksızdır. Memleketimizde çok yaygın yaşanan bu yanlışla maalesef o da düşmüş ve ne çok vakit kaybetmiştir.

İşte bu sarsıcı ve keder dolu, ama tam da bu yüzden gelişkin düşüncelerle kalkar sobanın başından. Fakat acıtan organı kadar acıtan aklının bu derece aydınlanmasında, yıllardır çiğnenen onuru kadar, bir gecede ve uykusunda hatmettiği kitabın da özel bir yeri ve payı vardır, yayınevimizin paylaşmayı sevenleri seven okurları. Bendenizin payı da unutulmamalıdır. Zira bahsettiğim kitap, son ziyaretimde Hayır abimizin evinde unuttuğum ders kitaplarımdan biri, Freud abimizin yazmış olduğu ve Jung abimizin üzerine katı katkı yaptığı bir kitaptır. Yoksa Descartes'ın hayatına değinen bir kitap değil. Öyle olsaydı zaten katkı benim değil Narcan'ın olurdu. Oysa sobadan sonra en büyük katkı bana, benden sonra ise Freud ile Jung abilerime aittir. Narcan'ın bu aydınlanış meselesinde en küçük bir dahli dahi söz konusu değildir.

Umarım kara Arap'ım beni unutmamıştır diye pek hisli ve sesli düşünür kederli kalbi ve sarkık organıyla. O malum kara ayın 13. gününün serin ve yine pek sisli bir sabahıdır. Hayır ve Narcan oh ne güzel sarmaş dolaş uyuyorlardır henüz. Çaktırmadan ve bir yolunu bulup pencerenin önünde yıllardır bekleyen Arap'ının, azmanının altında buluverir, ya da altına atıverir kendini. Fedakâr erkeği vefakâr da çıkmıştır işte. Mutludur, hırslıdır ve tüm gecikmişliği yüzünden hızlı da olacaktır

elbet. Ve de çok sesli. Oysa daha beşinci postada uyanan salak sahibi, pek tabii bu manidar nümayişin postmodern anlamsızlığı karşısında şoke olacaktır. Öyle ya, tüm emekleri boşa gitmiştir. Kulağına kadar ulaşan, hatta bir kulağından girip kolaylıkla öteki kulağından çıkan bu malum seslerin anlamı da malumunuzdur. Küçük Ayten'inin, o dehşetengiz ana kadar mahallede ve her hanede belalı olarak bilinen azman Arap'ın altına hem de gidip kuzu kuzu ve kendi özgür kedi iradesiyle yatması, Hayır kardeşimizi en yumuşak yeri olan karnından bıçaklamıştır. Zihninin algı penceresi açılır açılmaz ve bu malum seslerin sert tınıları penceresinin camlarında ciyk, ciiyykkkk diye yankılanmaya başlar başlamaz yataktan fırlar. Önce evinin sonra da Uzmanlar Apartmanı'nın giriş kapısını kullanarak dışarıya çıkar. Binanın yan duvarını çepeçevre dolanıp da arka bahçeye ya da avluya ulaşınca, penceresinin dibindeki o pek tuhaf manzarayla karşılaşır. Eskiden orada olduğunu söylediği ve bahçesini bir avluya dönüştüren yüksek duvarların inşasının gerçek nedeni olduğunu topluluk olarak bizim de Hayır'ın aktardığı kadarıyla bildiğimiz, ama gene topluluk olarak hiçbir zaman yaşarken göremediğimiz o efsanevi Çay Posası Dağı'nın bir zamanlar, yani yüksek duvarlarla mübadele [değiş tokuş] edilmeden önce durduğu yerde, şimdi mahallelinin azman Arap'ı kendi kendine ve pek acayip bir biçimde anırmaktadır. Tamam, bu bir seks pozisyonudur ama küçük Ayten'i yoktur Arap'ın altında. Bir an için içi ferahlar, "cık cık!" diye de Arap kedisi için üzölmeyi ihmal etmez. Zavalı kafayı sıyırttı zahir diyerek tekrar içeri girer.

Bu pek tuhaf manzaranın bir de Narcan yorumunu almak için gördüklerini tam sevgilisine anlatacağı sırada, kendisini tekrar aynı dolambaçlı ve sisli yolda el yordamıyla yürürken bulur. Şimdi bir kez daha yatak odası penceresinin dibinde, çay posası dağının hatırasının karşısındadır. Fakat sisli manzara yine aynı tuhafılıkta cereyan etmektedir. Siktiğimin kedisi diye

azman Arap kedisine aparkat bir tekme savurur kızgın ve kaygılı Hayır. Kızgın Arap aygırı üstün pençeleri ve dişleriyle arkadansa azman ve aç organıyla sıkıca kavradığı Ayten'le birlikte havadaki serbest uçuşunu tamamlar ve nar ağacının dibine, sekiz ayağının üstüne birden düşer. Bir an için zevk çılgınlıklarına zorunlu olarak acı feryatlar da karışmıştır. Hayır, sofistike duyguların daha da karmaşıklaştırdığı bu seks [ses olmalı!] yumuşuğunun içinde, küçük Ayten'inin mi sesindeki bembölü tabii ki hemen ayırmsar. Bu, yarım ses kalınlaşmış olsa da minik kedicuğinin üşümüş sesidir. Yeniden kapıldığı korkular nezaretinde ve daha da yoğunlaşmış sisin yaşattığı kapkara bir tereddüdün eşliğinde koşarak nar ağacının dibine gelir. Kara azman Arap kedisi hâlâ toprağı sikiyordur. Ama Hayır çok geçmeden, belki nar ağacının dibinde iki kan zerreciğini gördüğündendir, Ayten'inin en hakikisinden bir sis kedisi olduğunu ve sisli havalarda mecburen kaybolduğunu ayırmsayacaktır. Bu tam bir felakettir. Hayır'ın hayatında yaşadığı ilk gerçek felaket.

Ayten'ini, bir türlü aşamadığı töreleri gereğı hemen oracıkta kendi elleriyle zalimce boğazlar alçak Hayır. Cesedini de duvarların arkasına fırlatıp atar. Gömmeye bile tenezzül etmez orospuyu. Buz tutmuş sakın bir su gibi çatır çatır evine gelir, ellerini arapsabunuyla yıkar ve temizlik işinin üstüne de tertemiz elleriyle bir sigara yakıp tüm olan biteni sanki hiç olmamış gibi unutmaya karar verir, ya da unutmak eğilimindedir. Daha iyisi, unutmak Hayır'ın yazgısıdır. Narcan'a da, (o hisli kır tayına), kendi tabiriyle masum ve beyaz bir yalan uydurur. Şimdi o duvarın dibinde, (ama elbette bahçenin dışından bakınca görülebilen, hiç çıkılmayacağı için de hiç görülmeyecek olan) kan kırmızısı çiçekleriyle abdestbozanotları açmıştır.

Bu hakikat yine olanca çarpıtılmış şekliyle ve hemen hemen bir yıl kadar sonra hatırat şiirlerine yansır Hazreti Ha-

yır'ın. Katil ve sadist Hayır o osuruktan tayyare dizeleri, ne kadar yaratı diye adlandırırsa adlandırсын, basbayağı ve en adından bir yok etme eyleminden sonra karalamıştır. Fakat bu kanlı paragrafları kısa boylu romanına almayı uygun görmediği için sizler o duvarın bu duvar olduğunu, o ilk yitirişin de Hayır'ın ilk katli olduğunu ne yazık ki kıyaslamaktan şimdilik mahrumsunuz yayınevimizin yarı zalim okurları. Ama bir gün bu şansa erişeceksiniz mutlaka. O gün geldiğinde ne olur unutmamış olun bu söylediklerimi. Çünkü bu sözler bu önsözün belki en hakiki, hakikatle dopdolu olduğu için de en kanlı hikâyesini deşifre etmektedir. Ama benli bensiz de olsa her birinizin kolaylıkla ayırmasaması gereken nokta, gerçek bir şair ile kalpazan ve katil bir şair arasındaki bariz ve çekici kontrastın incecik bir zar ile birbirinden ayrılmış olduğudur. Tüm hikâye aslında bu pek ince ve gereksiz zarın içinde gidip gelmekten, bata çıka ilerlemekten ibarettir. Ve ben önsözün bu en katli vacip öyküsünü, Bay Hayır'ın ve onun sıfatlarını paylaşan diğer tüm şairlerin gerçeklerden ve toplumdan ne denli kopuk yaşadıklarını anlayasınız, sisli akıllarının nasıl da kötülüğe, hinliğe, hileye yatkınlığını kavrayasınız diye bu kadar uzattım. Oysa daha sırada bahsi mevzu edilmesi gereken pek çok Ayten var. Elbette bu vesileyle onların da ruhlarını şad edeceğim yayınevimizin Hayır misali ruhsuz okurları. Ama önce, yeri gelmişken kısa bir anımsatma olarak, psikolojiden ve bu ilmin kendi uzmanlık alanım olan deşifrasyon psikolojisinin derin dehlizlerinden bir an için bir mahmuz darbesiyle fırlayıp, felsefenin (Hayır felsefesinin elbette) sığ sularına dalacağım.

Eğer ki “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol”un özellikle ilgili bölümlerini okumak size de bana olduğu gibi nasip olabilirse, Hayır efendinin hız ve düşünce üzerinden kurguladığı ama yazmakla uzaktan yakından ilgisi olmayan o ucuz at sidiği felsefenin tadını alabileceksiniz. Neymiş? Yaratı anında düşünce

bayılırmış çünkü o anda şairin içinden geçtiği rüzgâr tüneline 10 Mach hızında bir karayel esermiş ve böyle bir hızda değil düşünmek, dikey ya da yatay pozisyonda durmak, yatıp kalkmak bile imkânsızmış. Bu sadece şair için değil, tüneldeki her şey için geçerliymiş. Peki ya ne olurmuş? Toz. Her şey spon-tane ve gönülsüzce toz olup uçuverirmiş. Kökünden sökülür-müş. Gerçek yazmak da böyle bir şeymiş. Sevsinler seni e mi, bit kafalı Hayır efendi! Bana ve bu önsöze yakışmayacağı için sevsinler yerine daha uygun fiili söylemeyeceğim. Ama sizler durumdan vazife çıkarıp kolayca bulabilirsiniz bu devrik cüm-lemem asıl yüklemimi. Az biraz ipucu vermem kâfi. Böylece her fani okuryazar, düşünce-hız denkleminin yazmak gerçeği ile değil fakat azmak efsanesiyle, fantezi dünyasıyla, yaratı di-ye kastedilenin de pörsük bir yaratıkla ilgili olduğunu, ayrıca her pozisyon için uygun olmadığını anlayacak ve bana hak ve-recektir.

Bu arada unutmadan, “okumak nasip olursa, okumak nasip olursa” diyorum ya ha bire, “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol” efsanesini yayımlamayacağımız gelmesin aklınıza sakın. Elbet-te hem birinci hem ikinci ve kim bilir belki üçüncü kitabı bile yayımlarız. Yayımlarız çok güzel yayımlamasına ama öncelikle bu kara romanın önsözünü tamamlamalıyım. [Sonra da bö-lüm şefimiz bu ulvi önsözün düzeltmelerini yapacaklar elbet.] Hem belki bu ek önsöze ilave bir önsöz bile yazmak gerekebi-ler daha sonra. Anlayacağınız bu kitabın [1. Kitap] daha çok, çok işi var.

Evet. Diyelim ki kafanızın günlük gailerle çok meşgul ol-duğu bir anda eşiniz tarafından seks yapmaya tabi tutulmuş ya da zorlanmış olun, yayınevimizin bahtsız ve zorlama okurları. Eğer ki erkekseniz (ki bu konumuzun açılabilmesi için çok daha uygun), böyle ciddi ve dolu bir kafayla o malum sa-kıncalı eylemin kansız ya da en azından yanıksız ve dumansız tamamlanamayacağı malumunuz olmalı. O halde hep birlikte

düşünmeye devam edelim. Bu durumda, her Türk erkeğinin sorunları arasında zaten en birinci sırada yer alan erken boşalma problemi bir anda tersyüz olacak, ama sorunun eskisinden çok daha mühim ve zorlayıcı bu yeni hali sıralamadaki yerini koruyacaktır pek tabii ki. Ne yaparsanız, ne kadar hızlanırsanız hızlanın, eğer ki uygun vaziyet almamışsanız, boşalmanız (Hayır'ın "Yaratı! Yaratı!" dediği şey bu işte) kesinlikle mümkün olamayacak ve kan organınızdan değil fakat beyninizden sıçrayacaktır. Neticede düşünceyi her pozisyonda ebeleyemeyeceğiniz kanıtlanmış olurken, bacaklarınızdaki taktiniz ve belinizdeki dermanınız da düşünce düşünce tükenecektir. Ortada pek doğal biçimiyle görünecek olansa, yaratı değil, sadece pörsümüş ve sarkık bir yaratık olacaktır. Ama son kullanma tarihiniz hâlâ geçmemiş ise, ki İngiltere'de pek güzel bir sözcükle tanımlanır bu durum, hemen söyleyeyim, "dead curve" [ölü eğri], malak emzirme pozisyonu alır almaz hissiyatınızda olumlu yöne tezahür edecek gelişmeyle mütevazı biçimde (Türkçe meali, paralel biçimde, çoğu okur yazarımız bilmez!), "dead curve"ünüzün de tüm gaile-i zaile ile yarışarcasına yeniden dinelmeye başladığını, "dead line" [ölü çizgi] olana dek "line survive" [?] vaziyette kaldığını şaşkınlıkla göreceksiniz ve aslında sadece o geceye mahsus bir atımlık barutunuzun ateşlenme olasılığının siz hızlandıkça arttığını hissedeceksiniz. Sonuç hepinizin malumu. Kan, duman, toz ve barut kokusu yayınevimizin savaşçı okurları. Ama degecek, ki değdi zaten. Değmeseydi bu it kılı postal bağı felsefenin yumuşak karnını nasıl deşebilirdim?

Hayır felsefesini burada noktalayıp dilerseniz yeniden kedili psikoloji dersimize dönelim. Ayten diyorduk, Ayten'ler diyorduk. İlkinin dramını izledik hep birlikte ve gözlerimizi kırsarak. Hayır'ın kendi kendine töre möre diye estetize edip kayganlaştırdığı ve yutulması kıvama getirdiği vahşet ertesi bile olsa kedisiz yapamayacağı bilindiği için, hemen bir kedi, beyaz

bir Ayten kedisi daha edineceği de belli olmalı artık. Ama onun adı daha kısa, sadece Sayko Ayten, o kadar. Öncesinde Hayır bu yeni Ayten'ine Şillik Ayten demeyi düşünmüş ise de, bunun gizlemiş olduğu hakikat ile bağlantısını çarçabuk sezmiş ve kendisini garantiye almak amacıyla bu isimden vazgeçmiştir. Zaten kedi adlarındaki seçiminde ne kadar isabetli davrandığı sonradan ya da az sonra bir kez daha ispatlanacaktır. Kısaca arz edeyim.

Lepistes balıklarıyla tıka basa doldurup şenlendirdiği küçük akvaryumunda, bu narin etekli balıkların ecelleriyle ya da havasızlıktan ölmelerine gönlü bir türlü razı olmamış ve bir geceliğine komşu laboratuvarından çaldığı Su Kaplumbağası Murtaza'yı, ama sadece su lepisteslerinin üzerine saldırması koşuluyla (bu konuda yapılmış bir akit bile var elimdeki belgeler arasında), akvaryumunun içine salmış ve Su Kaplumbağası Murtaza da söz verdiği gibi zavallı su lepisteslerine dan dun saldırarak, pata küte girişerek, sabaha kadar hepsini çeyrek depoyla telef etmiştir. Bu vahşet piyesine Sayko Ayten'i baş izleyici olarak davet etmiş ve bileti çoktan kesilmiş Sayko'yu temsil boyunca zincirlemiş, zincirinin ucunu da, inek pisliği ya da asker miğferine benzeyen ve bir tasmanın ucunda akvaryumun tam üzerine kadar sarkan dehşet abajurunun tavanda bağlı olduğu çengele takmıştır. Böylece bu seçkin davetli, temsili, ayaklarından tavana asılmış yani baş aşağı vaziyette, üstelik zincirlenmiş halde, ama en ön sıradan, dehşet abajuruyla koyun koyuna izlemek zorunda kalmıştır. Ve sanki 1000 mumluk pasparlak pisliğin sudan yansıyan kör edici ışıyla (kavurucu sığağı saymıyorum bile) çocukcağz gözlerini yumabilirmiş gibi, artı Murtaza'nın bomba etkisi yapan her darbesinde burnunun hizasındaki suyun içinden infilak ederek etrafa saçılan lepistes parçacıkları kedicinin gözüne iyice kaçabilsin, çocuk hayatının en unutulmaz dersini hiç ezbersiz belleyebilsin diye, e yani bu toplu kıyım karşısında bırakın zavallı

ve terden sırsıklam kediciğın iç dürtüleriyle hareket etme ihtimali gereği suya dalma arzusunun panoramik bir hunharlıkla bastırılmasının otonom sinir sisteminde yaratacağı çavdarmahmuzlu Whiskas yemiş kumruda görülen biyomanyetik etkiyi, böylesi kurgusal ve keyfi bir vahşetin karşısında bir an bile göz kırpmak sanki mümkünmüş gibi, bir de zavallı Ayten'in gözkapaklarını, bu tüm zamanların en kanlı ve en adi su muharebesi boyunca ağaç tutkalı, arapzamkı, cımbız, ataç, yara bandı ve yoğurt [paket] lastiği ile kaşlarına sabitlemiştir, dehşetengiz komutanımız Hayır.

Çünkü ona sorsanız deneyim tek gerçek ve zorba öğretmendir, ama her özdeneyim öncesi yeterince izlemek ve seyretmekle temaşa etmek, deney yapmak gerekir. Temaşa adamının kedisinin izleyeceği ilk yöntem de bu olmalıdır. Göz, ona göre yetkinleşmenin mihenk taşıdır. Hele de mahzun bakıp siyah-beyaz gören gözler için bu taş her taştan üstün olmalı ve yeri geldiğinde her taşla, hatta sapan taşlarıyla bile yarışabilmeli, bir sıçrayışta iki kuş birden vurabilmelidir. Şu zalim dünyanın ağzına biber sürecekle, canına ot tıkayacak olan ve bin yıllardır sabırla, sabırsızlıkla fakat derin bir özlemle, hiç eksilmeyen bir inançla beklenen kıllı adam ufukta görünene kadar da, bu en dünyevi ve ulvi yöntemin modası hiç geçmeyecektir. Ve son olarak, şiddetin kendi koşulları içinde her zaman rasyonel bir yanı olacaktır, yayınevimizin irrasyonel ve çoktan irite olmuş olması gereken okurları.

Ayrıca bu öğretmenlik meselesinde çok titizdir bizim Hayır. Hiçbir masraftan kaçınmadığı gibi, eğitimin mükemmel olması konusunda hiçbir ayrıntıyı atlamaz. Gider ve temsil başlar başlamaz, zaten kasette yerini çoktan ayarladığı senfoninin [teybin olacak] düğmesine basar. Vahşete eşlik eden müzik ne mi? Beethoven'ın ölüm senfonisinin final kısmı elbette. Teybin sesini kulakları kör [sağır] edercesine açtığını söylememe gerek var mı bilmiyorum, ama kendi kulaklarını

pek sevdiği için onları pamuk tıkaçlarla tıkadığını söylememe gerek olduğunu düşünüyorum ben bizzat. Çünkü öğretmenimiz kendisine Beethoven rolünü uygun bulurken, Sayko Ayten içinse, çoktan anladığınız üzere, baş aşağı sarkan ve çelik yelekler kuşandırılmış zavallı Alex gömleğini biçmiştir.

Gayet güzel hatta inanılmaz güzellikte resmetmiş olduğum bu freskin sağ alt köşesinde, terli bacaklarını mecburen ayırmış oturması gereken ve eksik kalmasına gönlümün razı olmayacağı, zira duvar resmimize avangart-mistik bir hava, nâsılsa gizli bir devingenlik katacak sıcacık bir ayrıntıyı da aceleyle çiziktireyim derseniz. Kışını rahat koltuğuna devirmiş halde elindeki sigarayı büyük bir kederle tüttüren, hiç ama hiç açlık sanrısı çekmemiş, hatta Magnum'unu yalayıp dururken, arkadan da (her biri net 2 gram gelen, ferahlatıcı, hazmı kolaylaştırıcı ve üretici firmanın tembihleri ve taktiklerinden kolaylıkla kavranılacağı üzere, tropik yörelerin egzotik havasını evimizdeki kaz tüyü koltukta, sonuna kadar seyir zevki veren bir yolculuktaymışız gibi bizlere yaşatan, yöremizin nane limonuna en az 2 boy fark atan) McHOTCOCK markalı sallama tropik çayların 4 gramıyla hazırladığı müskiratı minik yudumlar halinde içecek, buhariyle tütsülenecek ve huşu içinde kendinden geçecek kapkara ve megaloman bir kedi-insan silüeti: İşte bu atlanmaması gereken ayrıntı.

Evet, bu çerçevelemeyle gece resmimizin ilk pozu tamamlanmış oldu efendiler. Sıra geldi ikincisine. Hayır, Su Kaplumbağası Murtaza'yı suyun içinde ve tatlı uykusuyla baş başa bırakıp kalkar ve yeterince temaşa ettiğini düşündüğü Sayko Ayten'i Çin işkencesi bağlarından sıyrır ve kucağına alır. Bu arada senfoni üst üste kaydedilmiş final bölümünde 10 kez devri âlem yaptıktan sonra, Murtaza tam uykuya dalmak üzereyken kesilmiştir. Titizliğe ve her daim parlak beynin öngörüsüne bakınız, dikkatle ve vehme kapılmaya hiç gerek duymadan, tüyleriniz yana yatmış olarak bakınız efendiler! Ger-

değe girecek dehşetengiz kedi gibi sırtını yumrukladıktan sonra, (ki şimdi sıra uygulamaya gelmiştir pek tabii ki), Sayko Ayten'i akvaryumun içine atıp kaçar. Uzağa değil canım, o rahat koltuğunun kaz ve bağirtlak tüyü karışımı yumuşacık minderinin üzerine kaçar sadece. E artık kalanını da kafanızda siz canlandırın ya da yaratın canavar okurlarım.

Sayko'nun Su Kaplumbağası Murtaza'nın üzerine aç bir kurt misali atılışını, onu bir lokmada ya da dilermeniz çiğneye çiğneye midesine indirişini, dünün katili şimdinin kurbanı zavallı Murtaza'nın tatlı uykusundayken pek muntazam ve hunharca katledilişini, bulanık suyun zaten pembeleşmiş olan renginin aniden kızıla dönüşünü, bu çok lezzetli uykunun son uykusu olduğunu kabuklu yaratığın nereden bilebileceğini, varlığın ansızın tüm gözlerini yokluğa açabileceğini, ola ki önsüzleri sayesinde öleceğini bir an için hissedip gözlerini, o da güzelim lepistesleri nedense son bir kez görebileyim diye açtığında oysa görülecek bir şeyin kalmadığını, çok geç kalmış olduğunu ve Sayko'nun sırlıslam, diken diken ürperten halini... Kafanızda canlandırıp yarattınız mı? İyi, pekâlâ öyleyse. Son darbeyi indireyim o zaman.

Hayır, Sayko'nun geçirtisinin ardından "Beni buradan çıkar alçak adam!" mealinde bakan mavi-kızıl gözlerindeki yalvaran ışıltıya hiç aldırmaz. Mahlukun zaten güç bela sığabildiği akvaryumun kapağını kapatır ve yatmaya gider. Sabah olduğunda kedi konservesine baka baka bir güzel akşam yemeği yer. Üzerine de gene aynı koltuğa kurulmuş vaziyette bir keyif sigarası tütürür. İkinci sigarasını da orta şekerli Türk kahvesiyle içer. Beyaz Sayko kurdu, morumsu renkte bir su kedisine dönüşmüştür artık. Belki de suyun kızılığı yüzünden morardı diye düşünür Hayır. Belki de hâlâ bir kurttur diye de düşünür, bir gün daha suda bekletsem mi diye de düşünür, fakat acır kurtçuğa. Kahve falı için fincanı tabağın üzerine kapatır, iyilik dolu bir dilek de tutmuştur tabii ki, sigarasını da kahveyle eş-

zamanlı bitirmiştir. Fal tutana kadar bari ortalığı temizleyeyim der ve işe koyulur.

Bu kadar canavarlığın üzerine Sayko Ayten de titizlikle seçilmiş, incelikle işlenmiş sanatsal bir ölümü çoktan hak etmiştir doğal olarak. Hayır akvaryumun kapağını açar önce, mahlukun suyun dışında kalmış kafasını niyeyse birkaç kez okşar. Değişen ikliminin şokunu yaşayan üşümüş ve morarmış Sayko'yu, kollarına kadar çektiği asker botlarıyla sıkıca kavrar ve aniden sudan çekip çıkarır. Kirli kanlı sudan çıkar çıkmaz kurtluğunu derin bir iç çekişle yeniden anımsayan, oysa dünün pek masum kedicliğini götürüp (son duasını bile ettirmez zalim Hayır, son dileğini bile sormaz çocuğa), iki sigara molası arasında kakasını edip üzerine sifonu bilerek çekmediği alafanga tuvaletin içinde boğar.

Peki ama bunu neden yapar Bay Hayır? Kendisine ya da vatanına milletine bir dirhem faydası mı vardır? Varsa bu fayda kaç şahin uçuşuyla sınırlı, kaç kulaç derindedir? Ne ölçülebilir bir nedeni vardır yaptıklarının ne de kayıttan silinmeye geçecek bir faydası. [Amindüdüğü, ne vakit işe yaradı ki zaten!] Ama yapar işte, parça parça ve bir bütün olarak yapar. Cesedini de nar ağacının dibinde ispirtoyla yakar. Tozlarına da üff der. Külle kaplanmış bu vatan toprağını ayaklarıyla şöyle bir eşelemekten de geri kalmaz. Şimdi burada, size ve bize hiç lazım olmayan, sadece Narcan'a gereken ve zaten Hayır'ın da sadece Narcan için hazır ettiği pembe beyaz yalanlardan söz edip öykünün finalindeki etkiyi mundar etmeyeceğim, yayınevimizin süprüntü okumaya (süprüntü yazmaya direnen, yazdıklarını da ama cidden ve kalben edebiyat sanan yazarları sayesinde) pek alışık ve pek alıştırmış okurları.

“Hi hi!..” Bu tiz ünlemin hangi ağızdan ne maksatla çıkmış olabileceği konusunda benim bile en küçük bir fikrim yok, vallahi de billahi de. Sadece asıl romandan kısa bir alıntı olduğunu söyleyebilirim. Dilerseniz okumayabilir ya da okuyup

hemen unutulabilir ya da silebilirsiniz. Eğer ki halihazırda yumuşak bir silginiz yoksa, benim şimdi yapıyor olduğum gibi siz de, bu pek gereksiz hi-hi tekerlemesinin üzerini karalayınız lütfen.

Böylece bu iki perdelik hikâye-i vahşet piyesinin deşifrasyonunu izlemekle, günümüzde (yani bu pek postmodern çağda) çok yaygın bir rahatsızlık ve hatta rahatlıkla yaşam tarzı olduğunu söyleyebileceğim panik atak mevzuunun kökenine, fakat daha beriden, henüz Experts Apartment'ın modern günlerini yeni yeni ve pek tabii Mister No sayesinde yaşamaya başladığı bir devirden bakabilmiş olduk. Hatta daha bile abartıp ya da sadece bir parça iddialı konuşmakla yetinip, parapsikolojinin kökenini bile, Hayır'ın bu apartmanın bahçe katında yaşadığı ve kurda kuşa da yaşattığı deneyimlere bağlayabilmemiz mümkün görülüyor.

Sanırım bu iki Ayten gerçeğini deşifre etmekle diğerlerinin de (ki beşincisinin adı sadece Ayt hecesinden ibaret kalacak) ruhlarını şad etmiş olduğumu rahatlıkla düşünebiliyorum, ya da elbette düşünebilmeliyim. Sizler de böylece, 1. (uyduruk) Kitap boyunca karşılaşacağınız olası Ayten'lerin gerçek dramları üstünde, bu bölümden edindiğiniz deneyimler ışığında umarım ki oturup bir parça düşünür ve kendi vicdanınızın muhasebesine yeminli yeminsiz müşavirlik edersiniz. Ayrıca derim ki sizlere, hazır düşünmüşken Kın Kın Hanım'ın, Kılıç Çelebi'nin, Capon'un ve bu vatan için karasularımıza pisi pisine gömülmüş, gömülürken de azıcık kanlarını seve vermekten bir gıdım yüksünmemiş tüm deniz mahlukatının, kabuklu kabuksuz tüm laz mahsullerinin sulandırılmış dramlarını da deriştiresiniz. Benimki bir temenni sadece.

Araya girmiş gibi olacağım ama aklımın bordasına çarptığı için söyleyip geçeyim hemen. Karakol işinde de kasıtlı bir abartı ve tahrifat var sanki diye düşünecek Yahya'ların [okurları kastediyor] sayısı hiç de az olmayacak bana sorarsanız. Bizzat içinde konuştuğum bir mevzu bu çünkü. Tabii ki ta-

nık sıfatıyla. Hayır niyeyse romanında “Hızlı Giden Atın Boku” ismini uygun görmüş bu nümayaşın anlatıldığı öyküye. Ama konumumun hassasiyeti gereği bu mevzu hakkında izinsiz konuşmam pek uygun olmayacağı için, sadece dikkatlerimize çizgisel fakat ters yönde, hem de iki elimle birden asılıp bırakmakla ve üstüne ellerimi ovalamakla yetineceğim, yaynevimizin pek elastik okurları.

Hayır! Unutmadım elbette, bende dokunup geçecek göz, ısırmadan bırakacak dil mi olduğunu sandınız? Vah, yazık! Aklınıza teessüf ederim öyleyse. Kuzum’u iki araya bir deneye [dereye olacak] sıkıştırabilir miyim hiç? Onun acıklı hikâyesi için tertemiz, el sürülmemiş bir sayfa açıyor, en baştan başlıyorum.

Kuzum. Evet gene aynı saf ve alçakgönüllü yanılığı! Bir köpek ismi bu da. 1. Ayten diye anılması gereken rahmetli Sör Benjamin Taşak Ayten için ne söylediysek aynısı Kuzum için de geçerli elbet. O yüzden, cinsel kimliği bağlamında olmasa da, bu kez tür karmaşası açısından yaklaşabilirsiniz bu kurt kuzusuna da, sevgili yaynevimizin kuzu kuzu dinleyen okurları. Hele bir sıkıysa tedbirsiz yaklaşın da göreyim. Fakat bu kuzudan, asıl romandan da anlaşılacağı üzere tek bir tane var. Ayten gibi, isimleri kısaldıkça çoğalan bir yaratık değil yani bu kuzu. Tek vücut, sadece kemik ve çene, milyonlarca tüy ve bir çift kulak, bir de kuyruk. Ha bir de dört adet bacak. Dil de var tabii. Apayrı bir tür yani, ve bu türün biricik örneği, Kuzum diye çağrılan kurt kırması çoban köpeği. Tıpkı ismi ve yukarıdaki diğer değinmeler gibi, köpeğin bulunup getiriliş ve edebiyata kazandırılış öyküsü de, (kesinlikle şaşılacak bir durum olsa da), 1. Kitap’ta anlatıldığı haliyle gerçeğin ta kendisi. Yani Hayır ve Narcan’ın ikinci yaz tatillerini geçirmek için ikinci kez gittikleri kaş-göz beldelerinin birinde bulup getirmişlikleri doğru bu köpeciği. Vicdansızlar, n’olacak! Bıraksanız da şu mahlukat paşa paşa ve gönüllerince ve ne sindirim

ne de sinir sistemleri bozulmadan, dehşetengiz caniliklere tanık olup göz yummak zorunda kalmadan, bildikleri gibi yaşayıp canları istediği gibi, diledikleri yerde ve biçimde geberip gitse ya. Son cümlenin caniliklerinden Narcan'ı muaf tuttuğumu hatırlatayım. Kızın haberi yok çünkü sevgilisinin Doktor Frankeştayn artığı bir ruhu sahiplendiğinden. Ama o da az fahişe sayılmaz, çünkü bu hayvanların bulunup getirilmelerinin baş sorumlu aktöresi [aktristi olacak] kendileri. Sonradan ona kalansa sadece gözyaşı, ya da timsah gözyaşları. Her neyse. Aynı şey zaten. Bırakmazlar ama, beğendikleri her şeye ne olursa olsun sahip olmak gibi burjuva bir takıntıları var çünkü. En ucuz biçimde, mümkünse çalarak elbette.

Yine de her Hayır klasiğinde illaki olması gereken bazı küçük tahrifatlar Kuzum için de geçerli ne yazık ki. Çünkü nasıl olduysa olmuş Kuzum'dan dişi kurt olarak söz edilmiş asıl kitapta. Oysa onun erkek olduğunu tüm mahalle biliyor; hem nasıl bilmesinler, hayvanda bir taşak var tam altı okka. Hayır da biliyor bilmesine de bilmezden geliyor, yoksa o kadar salak değil, o bile taşakla vulvayı ayıracak apotemiye sahip. Mış gibi davranmasının kendince haklı bir nedeni var. Bir de yeminli zaten. 1. Ayten deneyiminden sonra dişi hayvan beslememeye ant içmiş. Sorumluluğunun ağır olduğunu geç de olsa kavramış dana. Anımsarsınız orospunun Hayır'a vurduğu sisli kara darbeyi. Hayır da nasıl almıştı intikamını ama!

Tek vücut Kuzum köpeğin tuhaf yatış pozisyonları var. İbnelik sanırım hayvanın doğuştan sahip olduğu bir özellik. Kalıtımsal yani. Hayır'ın onun için seçtiği isimle değil fakat Narcan'dan dinlediği "1. Ayten'in Bunalımları" adlı dizi öykülerle depreştiği de kesin gibi. Yoksa Kuzum'un birlikte büyüdüğü Ayten, 1. Ayten değil. Çünkü Kuzum'u bulduklarında o çoktan katledilmişti. Kuzum'un bahçe arkadaşının ismi sadece Ayten. Neyse. Zaten bebekliğinde de bir tuhaf yatardı Hayır'ın yatağında, kaç kez işediği oldu; hatta "bir âdet görmediği

kaldı hayvanın” dediği Hayır bir keresinde, çünkü hayvan çömelmiş ve bacaklarını ayırmış vaziyette işiyordu, hem de yatağa. Bunun üzerine, kış olmasına rağmen ve Kuzum bebe bir başına kalacak kadar büyümeden daha, Hayır bir yuva çatı bahçeye, attı içine yavrucağı ve böylece kurtuldu sidikliden. Ama Kuzum tam 18 aylıkken, yani reşit olduğu gün, Narcan’a yaptırdığı evin anahtarından bir tane de Reşit Kuzum için yaptırıp astı yuvasının içindeki gömme dolabın iç kapağındaki çiviye. Ama o gömme dolabın kendi yuvasının gömme dolabı olduğunu, yani yanlış gömme dolabın yanlış kapağının yanlış çivisi olduğunu Hayır’a anımsatan, demir emziren Bihayat teyze olmuştu. Artık hangi nedenle üç kat inip Hayır’ın yatak odasındaki gömme dolabı kurcaladı kadın, ya da anahtarı gömme dolabın iç kapağındaki çiviye asarken gördü de Hayır abime söyledi, orasını ben bilmiyorum. Ama Hayır abim Bihayat teyzenin anımsatması üzerine anahtarın yerini değiştirdikten, yani anahtarı götürüp Kuzum’un yuvasının gömme dolabının iç kapağındaki çiviye astıktan sonradır ki, Kuzum köpek sahibinin hâlâ sidik kokan arzu deposu evine akli estiği saatte ve istediği gibi girip çıkma serbestisine kavuşabildi. Ayrıcalıklıydı kuzu, e ne de olsa, ibne ruhlu da olsa, bir erkekti sonuçta, taşakları bile vardı, hem de altı okka. (Yanlış anlaşılmasın, edebiyat dünyamızdaki ibnelere ve yaygın olarak ibneliğe atfedilen doğal ayrıcalıktan bahsetmiyorum. Sakın ha!) Bir süre sonra Hayır abim Bihayat teyzeye Bihazan hala demeye başlamıştı, ama hâlâ nedenini bulamadığım bu mevzunun bizim Kuzum meselesiyle bir alakası yok. Çok zorlasak belki, o da çok ama çok tali bir ilişki kurabiliriz aralarında, ancak bu da bana çok fazla zorlama gibi geliyor yayınevimizin sekizde sekiz taşaklı [kusurlu olacak] okurları.

Kuzum diyordum, onun yatış pozisyonlarından söz ediyordum. Anahtarı da var ya, hepinizin aklına geleni biliyorum. Kuzum gece gezmelerinden sarışın, esmer, kızıl yosmalarla

zilizurna sarhoş halde dönüyor ve onları kendi yatağı yerine Hayır sahibinin yatağına atıyor diyeceğimi sanıyorsunuz. Yok artık, daha neler. Hem dedim ya, çocuk ibne. Cık cık! Bizim karikatür adam gibi o da ibne şekerim. Belgeye ne gerek. Her şey apaçık ortada. Çocuğun yatış pozisyonlarından belli, giydiği şifon gecelikten belli, ucu ponponlu terliklerinden belli, kulağındaki küpelerden belli, belli de belli işte. Ama ben iki yatış pozisyonunu bilhassa pek sevdiğim için, kısaca onlardan bahsedip hemen başka ve asıl önem arz eden bir pozisyona [meseleye olacak] uzanacağım sırtüstü.

O gece Hayır'ın evinde tüm topluluk olarak küçük bir kaçamak yapalım dediydik. Dersler, sınavlar derken ziyadesiyle yorulmuş, topumuzun ibiği yere düşmüştü. Hayır'dan bin beter olmuştuk. Toplamak için öncelikle toplanmamız ve kutanmamız gerekiyordu. Tam mükellef bir sofraya döşeyip başına kurulmuştuk ki evin dış kapısı bir anahtarla açıldı (nezaketten çalınmamıştı bile) ve ardına örtüldü elbette. Üstelik Hayır'ın kutsal yemeğiymiş mөнünün ana yemeği. Yumurtaya can verecek Tanrının işine niyeyse 13. günün sonunda karışılarak kuluçkadan alınan üreme gözeleriyle hazırlanmış bu ilahi besinin ilahi şarkısını söylemiş ve buharıyla henüz tütsülenmiştik. Yemedi koynuna al yat, karşına alarak tapın bu kutsal menemenin cepheden, üstten ve profilden olmak üzere üç kare fotoğrafını da çekmişti Hayır duadan önce. Sofra da salonun ortasındaki büyük sehpanın üzerine hazırlanmış ve bizler sehpanın etrafına dizilmiş zilin çalmasını bekliyorduk. Ne ki bu yuvarlak sehpanın "Kayıp Dünya"daki o dikdörtgen sehpa olmadığını anımsatmak isterim hepinize.

Gelen Kuzum'du. Reşit Kuzum. İbne kılıklı Reşit Kuzum. Selam yok, sabah yok, öyle geçip kuruldu televizyonun karşısına. Televizyonu da kendi açtı ibne, bizim o gece ne işimiz ola ki televizyonla! Narcan, "Çok şımartıyorsun sen bu iti," dedi Hayır'a, "bak ilerde başına bela olur," dedi. Haklıydı kız.

Tüm ilgilerin sadece kendi üzerinde toplanmasını istemekte yani. Büyüyeli ve tuhaflaşalı beri, 1. Ayten dizi masallarını anlatmaz olmuştı Kuzum'a; Kuzum da zaten dinlemekten sıkılıyordu artık, bir nevi göt kalkması sendromu. Yaygın memleket hastalığımız. Reşit Kuzum'a, tuhaftır ama tüm mahalleli imreniyordu. Hani ya, desem abartı olmayacak, taşaklarını yalamak, emmek için mahallenin tüm kurdu kuşu sıraya girmiş bekliyordu. Hatta başka başka mahallelere de yayılmıştı ünü. Ta Çinçin'den bile gelen hayranları vardı. Reşit Kuzum da müritlerini evde değil fakat bahçedeki çatmasının içinde tek tek kabul ediyordu. Bu olay topluluk bünyesinde "taşak müritliği" adıyla anılacaktı ileride. Narcan'ın derdi başkaydı ama, o Hayır bebeyi kıskanıyordu köpeklerden bile. Zaten az demin ettiğim sakıncalı kelimadan da haberi yoktu tahmin edebileceğiniz gibi. Yani o gömme dolap meselesinden...

Kuzum tüm konuştuklarımızı hem duyuyor hem anlıyor ama hiç oralı olmuyordu. Şimdiki gönlü rahat içi ferah neslin, belki ta o dönemden bir prototipiydi. Bize, çıkarıp gezdirin sokağa, gösterin piyangocuya pulcuya, ya da götürüp verin bir mamaya, hiç değilse çalıştırıp kazanın üstünden para, böylece olsun ibret cümle âleme diye, sanki ta Mars'tan yollanmıştı. Herkesin ortasında ve (normal şartlarda domalmış dememiz gerek bu pozisyona) domalmış olarak yatıyordu. Şöyle bir gözünüzü kapatıp düşünün vamp okurlarım, normal bir köpek oturuşunu düşünün. Tamam mı? Düşündünüz mü? Alakası yok hayvanın pozisyonunun. Bir eğretilenle daha netlik kazanacak Reşit Kuzum'un yatış pozisyonu.

Hani eskiden ilk milli gururumuz Anadol marka sıkma saman arabadan sonra üretilen hacı muratlar vardı, daha seyrek olmakla birlikte şimdi de var hâlâ sağda solda. İşte, götü niyeyse ek takviyelerle kaldırılmış, burnu neredeyse yere değen o hacı muratlara eğilip alttan bakmak gibi bir şeydi, Reşit Kuzum'a tepeden bakmak. Arkasından elbette. O halde bile din-

gilin dingilini imgelemenizin direksiyonunu sağa sola kırmadan görebilmek mümkündü. Hacı muratlarda olmayan ama doğal ki Reşit'in ön panelinde hem de iki tane birden yer alan patilerden sol yanda olanını çenesinin altına dayamış vaziyetteki Reşit Kuzum, tam bir vamp ibne edasıyla domalmış yatıyor, kıcıyla da sağa sola tempo tutuyor. Ay görseniz bir komik, bir zavallı! Emile yalana yedi okka olmuş altı okka taşakları da kalçalarıyla ters istikamette sallanıyor fiziksel olarak. Ve eğer Reşit soldan sağa doğru salladığı kıcıyı hiç sebepsiz sağdan sola doğru sallamaya başlarsa, tam o an bir seferliğine toslaşıyor taşakları ve Reşit Kuzum'un ağzından bir ıh sesi çıkıyor her tolaşmada. E tabi bu sabotaj pozisyonu karşısında sohbet edebilene aşk olsun. Zaten herkesin beyni sınavlardan sulanmış, bir de istenmeyen köpek bozması kuzu lokması ibnelerle gözlerimiz yaşıyor gülmekten, ama iyi geliyor gülmek bize, az demin dediydim ya hepimiz sulanmışız diye.

Sevdiğim ikinci pozisyon ise sırtüstü yatış pozisyonu. En rahatı çünkü. Ben öyle çok kargacık burgacık pozisyonlarda yatmayı sevmem. Rahat edemem de ondan. 69'muş, 169'muş falan derler ya, hiç hazzetmem bu tuhaf pozisyonlardan. Hem o vakit pozisyondaki her harf simgesel bir elemanı gösterdiğinden, ama sayıların toplamının karekökü mutlak eleman sayısını verdiğinden, grup seks mevzuuna giriyor masum bir yatış pozisyonu. Bu tür pozisyonlarda yarım, çeyrek ya da ondalık elemanı bulmanın güçlüğü bir yana, bu pek yüksek cebirle cebelleşirken ellerinizi bulmak, bulsanız bile çıkarmak ve 6 numaradaki komşumuz Müştak Bey Efendi'nin mükemmel Osmanlıca'sıyla yaptığı pek yerinde tespitiyle, "Bu bî-adil ve bî-amân cihânın her tenhasında olan bî-âr imânsızlardan" bizim mahallenin payına düşmüş ademlerin torba olmayan ağzını büzmek kolay olmuyor.

Cümle mahalleli, Uzmanlar Apartmanı'nın sis çökmüş deniz manzaralı bahçe katında olan biteni görmemekle birlikte

hayal edebiliyor elbette. Karışmıyoruz pek tabii, ama bizler de süt emmiş ana baba kuzularınız sonuçta, hak etmiyoruz haksız ve çirkin yakıştırmaları. Bilmiyorlar ki hem, vatanımız, milletimiz için toplanmış çözümler üretiyoruz içeride. Neyse. Ne diyordum? Misyoner pozisyonunda kalmıştım.

Ama bir dakika. Külyutmaz okurlarımın deniz de nereden çıktı, hani bahçenin etrafı yüksek duvarlarla çevriliydi dediğini duyar gibi oluyorum. Doğru, hem de çok doğru ve duvarların müsebbibi de hiçbirimizin dünya gözüyle görmediği o efsane çay posası dağıydı. Zaten bozkırın ortasında denizin işi ne Allah aşkına? O halde duvar manzaralı bahçe katı demem gerekir ama ben deniz manzaralı dedim, bilerek dedim elbette. Çünkü duvarların inşasından sonraki hafta sonlarının birinde, Hayır abimiz tüm topluluk üyelerini eve çağırılmış, herkesin eline uzun ve kalın saplı bir rulo fırça, bir kutu boya vermiş ve beton taş karışımı duvarları deniz manzarası mavi renge boyatmıştı. Hem de iki kat, birincisi astar tabii ki. Bu iş için gereken malzemeyi de ormanın boya badana atölyesinin şefi Camgöz Rahmi'den almıştı. Sonra da kendisi bir rulo kapmış ve sağa sola birkaç angut, üç beş çalpara, cırlayık ve kayık çizmişti. Hatta en son, ince ve yumuşak kıllı yer fırçasıyla sis bile yapmıştı, beyaz badana boyasıyla. İşte deniz manzarası. Alın size Uzmanlar Apartmanı'nın sis çökmüş deniz manzaralı bahçe katı.

Ne diyordum? Misyoner pozisyonu diyordum. Evet. Hem bu arkaik pozisyonda erkeğinizi ziyadesiyle ve hatta yeterince hayal derinliğine sahipse vulvanız taşaklarıyla birlikte kavramanız ve yekpare olarak yekvücuyla içinizde hissedebilmeniz mümkün olabiliyor. Hissetmek! İçeride hissetmek! Bir kadının ayrıcalığı, sadece dişiliğe özgü bir ayrıcalık, hem de ne ayrıcalık! Dişi olmayan bilemez. Anlayamaz da duyduklarımı, içimde bulduklarımı. Bir de bu kadınlara özgü bağış pozisyonunu aşağılayıp dururlar. Kimisi fazla tutucu bulur, neymiş,

bir çeşit emirmiş, başka pozisyonlarda su içmek günahmış, yasakmış falan, geçiniz; bir başkası için de misyoner pozisyonu aşağılık bir pozisyonmuş, kadının edilgenliğini 1001 gece anlatılan masallardan bile fazla çoğaltıp hatırlatıyormuş, e ne var yani, yalan mı edilgen olduğumuz, benim gibi özgür bir kadın bile edilgen olduktan sonra, hem kötü mü, oh ne rahat, oh ne rahat. Ezilmişliğini de (yani kadınların), gene aynı masallardan fazla bastırıyormuş içine. Ne var bunda sanki, daha ne istiyorsunuz hem, beyaz atlı sakız prensinizi çok beklersiniz siz. Bir de kadın olacaklar, olamazlar, çünkü organları yokmuş gibi davranıyorlar. Hayır abimiz derdi zaten, Ertop ne vakit eciş bücüş bir kızla tanışıp da ardına Hayır abimizin yüksek müsadelerine almak, izinlerini talep etmek için gelse, Hayır'ın ilk sorusu şu olurdu her seferinde. "Sordun mu, organı var mıymış?" Konu Ertop yüzünden dallandı budaklandı yok yere. Bizim Reşit Kuzum'un ikinci pek sevdiği pozisyon da buydu işte. Ama bu pozisyonu Ertop daha ziyade uyurken kullandığı için, (bir de acayip horlardı), üstündeki Reşit'i fark etmiş olduğunu pek sanmıyorum doğrusu. Ay karıştı özneler birbirine. Neyse, karışsın bakalım, sonra belgelerimle karşılaştırdığım vakit çözer düzeltirim nasılsa.

Reşit Kuzum'un cinsellik konusunda eğitilme vakti geldiğinde, Hayır abimiz sübyan kuzuyu tutmuş elinden ilk etek tıraşı için berbere götüreyim demiş, hani ya bir sakatlık olmasın diye. Bir de haklı çocuk titiz davranmakta, tedirgin olmakta. Çünkü 1. Ayten'in, namı diğer Sör Benjamin Taşak Ayten'in acı hatırası henüz tamamıyla silinmiş değil vahşi aklından. Bir yamukluk olmasından çekiniyor, her şey bilimsel olsun, kitabı neyse ona uysun istiyor ki bir akademisyen adayı olarak bu tutum ona yakışıyor fazlasıyla. Son derece mantıklı ve sorumlu bir davranış örneği sergiliyor. Gel gelelim sübyan kuzusu berberin kapısından içeri girmemekte direniyor, dingiliyle iki bina yandaki kadın kuaförünü işaret ediyor, ama kuaförün

kapısı beş seferinde de gıcırtyla kapanıyor yüzlerine, o da tutup şimdi doktor olan fakülte'deki veteriner arkadaşı Muzaffer'e götürüyor kuzusunu. Ama kuzu vahşi, ne de olsa kanında kurt adımları seziliyor. Muzaffer dinler mi, kaç yıllığın hocası, basıyor iğneyi Kuzum'a. Kuzum daha "Muzaffer abi, yapma gözünün yaşını öpeyim" cümlesinin yüklemine anlaşılır bir tonda tamamlayamadan, küt, geçiyor kendinden. Neyse, iki koldan yapılp bitiyor kuzunun etek tıraşı. Muzaffer bu işin piri, zamanında çok yapmış, yani ilk kitabını [tırasını olmalı!] kendi olanaklarıyla bastırıp elden dağıttığı yıllar öncesinden alışkın [?], etek tıraşının tüm inceliklerini, püf noktalarını tek tek öğretiyor Hayır'a. Hatta bir sır bile veriyor tıraştan önceki hazırlık faslı ile ilgili, ama sır olduğu için söylemem yakışık almaz.

Neyse, kaç yıllığın arkadaşları, ayrılmadan önce öpüşüp koklaşacaklar elbet. Sonra Hayır sırtlanıp erkek kuzusunu eve geliyor. Reşit henüz ayıkmamış, hâlâ narkozun etkisiyle tuhaf rüyalar âleminde geziniyor, gezinmeye çıkmak için her dinleme hareketinin daha başlangıcında küt, yere düşüp duruyor. Hayır yattığı yerde bulutlarda turlayan Kuzum Reşit'in üzerine üşümesin diye normalde bir örtü atması gerekirken, en sevdiği basma donunu giydirmeye kalkıyor, tam bu sırada, itoğlusunu, kedi masallarıyla büyütülmüş karmakarışık tabiatlı bu pek nankör kuzu bozması kurt lokması mahluk, sinsice uzanıp sahibinin fedakâr sol elinin başparmağını ısırıyor. Hayır bir bakıyor, başparmağının yarısı yok. Aaa! Kuzum ısırması ama Ayten gibi bereket yutmamış farenin, yani Hayır'ın başparmağını, ısırıldıktan hemen sonra gene narkozun menziline girdiği için dalmış ve sadece emiyor ağzında. Hayır elinde başparmağı koşa koşa gene Başasistan Muzaffer'in yanında alıyor soluğu; çocuk doktor ama dallama bölüm fedailerini kadro vermemişler henüz çalışkan asistanlarına. Muzaffer parmağı yerine diyor, gelmişken bir de etek tıraşı yapıyor

Hayır abimize. Kadrosunu alacak almasına, ama yeterince pişsin isteniyor akademinin büyükbaş hayvan ahırında.

Bu tıraş mevzusunun cereyan ettiği sıralar ormanı bekleyen bir ben varım bir de Hayır; herkes yaz tatili ayağına kendi memleketine gitmiş, Narcan da tutup ta Narakya'ya gitmiş, hem de kız haliyle bir başına, Narakya'nın en alt kültürünün egemen olduğu Aşağı Narakya mevkiine. Üçüncü sınıfa başlayacak ya yurda döndüğünde! Hesap bu işte; Hayır abimiz yanılmıyor yani bu hususta. Döndüğünde felsefe teorisi üçüncü sınıfa başlayacak, çok geçmeden kendisini filozof ilan eyleyecek, kıcı iyice kalkacak ve Hayır abimizi... Neyse burada dursam daha iyi, sınırı geçip asıl romana tecavüz etmeyeyim; hem yazarın müessesemiz tarafından titizlikle gözetilen ve arşivde saklanan bazı temel hakları var. İyisi mi ben üstü örtülerek ya da küllenerek gizlenen, direk gösterilip aparkat vurularak tahrif edilen ince konulara açıklık getirmeye devam edeyim. Deşifre edeyim...

Aslında burada dursam bile yeter. Çünkü "Kısa Boylu Taş Yol" efsanesini okuduğunuzda kolaylıkla görebileceğiniz gibi, Hayır bu kesik hatta kopuk parmak olayını da her zamanki düsturuyla mitleştirmiş ve bir tapınç malzemesi havasına ya da biçimine sokmuş, yayınevimizin ah keşke hepsi şaman olsa, ah keşke yarısı pagan olsa diye hayıflandığım ah ne gezer okurları. Yani çocuk boş yere uğraşıp, yırtınıp duruyor, boşu boşuna parmağını yeni ve hiç su yüzü, hiç gün ışığı görmemiş imgelere sokup çıkarıyor. Boşuna kanıyor anlayacağınız. Boş ver be sen Hayır abi, sen gel iyisi mi bana söyle söyleyeceğini. Bana göster göstereceğini. Ben taparım sana.

Ama duramam ben, durulmayacak yer vardır hem. Bilirsiniz, durursanız patlarsınız. Öyle işte. Güya Bay Hayır, beyaz düşlerini yaşıyor olduğu o yaz mevsiminin sıcak ve kurak bir gününde, narı budayım derken bıçkıyla koparmışmış sol elinin hem baş hem taş hem de sırdaş parmağını. Pöh! Böylece güya

kanı keşfetmişmiş de içinden ılık ılık bir şeyler akmışmış! Siktir be!

Bu Kuzum meselesinin kuyruğunu da kısacık bağlayayım ve başka, daha öznel ve heyecanlı mevzulara dalayım. Zaten gündemi yok yere yeterince meşgul etti, bu itoğlusunu Reşit Kuzum Hazretleri. Her dramın bir sonu olur, değil mi ya! Ama Kuzum'un sonu Ayten'lerin ve diğer bok püsürün sonundan, yani her nefsin tadacağı ölümden (ayy içim ürperdi, keşke başka bir benzetmeyle benzetseydim) apayrı oldu, hatta bin beter oldu demeliyim.

Hayır Kaptan yaralı parmağa işemez haletiruhiyesi ve yaralı parmağı avucunda eve döndüğünde, Reşit Tayfa hâlâ serin ve rüzgârlı koylarda bilmediği puşt komşuluklar eyleyor, babafingo serenininde üzerinde deniz havası soluyor, deniz parmağı emiyordu hülyalı hülyalı. Hayır abimiz de fırsat bu fırsat, attı kuzuyu bir çuvala ve tekrar Muzaffer başasistanımızın yanında aldı soluğu. Ne edersen, nasıl uygun görürsen öyle yap, daha beslemeyeceğim edebiyatla medebiyatla bu it oğlu iti dedi. Der demez de çuvalı bırakıp kaçtı. Yalan mı? Hiç gerek yoktu. Narcan kiskanıyordu ya hani Hayır'ı, kıl olduğu Kuzum Reşit'ten. Hem o ecnebi memleketten dönünce üçüncü sınıfa başlayacak, büyük olasılıkla kiskanması bile gerekmeyecekti. İyi bile oldu yani. Zaten Narcan'ı kandırmaya pembecik yalanlar yeter miydi hiç! Hah! Ne sandıydınız ya! Yetmezdi, yetmezdi.

Sıfırtuikskopiraytaltmışdokuzpisekşinonsekiztambirbölüiki [06X©69π§18½], Veteriner Fakültesi'nin bir inek ahırında uyandı ve hiçbir şey anımsamadığını anımsadı. Ne ibneliği kalmıştı geride ne de o pek lüks vamp tavırları. Burjuva hayatından İlkçağ köleliğini anımsatan postmodern hayatına bu ani geçişi ileeee... Eeeee? Ne e'si, ne b'si? Bütün hayal gücümü, tüm yaratıcılığımı Kuzum Reşit'in [Bay Hayır'ın olacak] ön-sözü için mi kullanacağımı sandınız? Eskinin kuzu lokması

Reşit ibnesi, şimdinin hafızasız ve hatırasız başmümessili oldu çıktı. Nokta. Tek bir ampulle. Nokta. Nerenin diye sorana açıp dilimi gösteririm. Ama Başasistan Muzaffer bu sayede kadrosunu aldı, ona da tıpkı hafızasız ve hatırasız Reşit Kuzum gibi bir iktidar odacığı edindirildi. Alsın tabii, edindirilsin hatta, çoktan hak etmişti çocuk, en çok da ona yakışırdı.

Bir de şu husus var tabii. İyi ki aklıma geldi. Ama bu takdire şayan bir konu. Hayvanı öldür leşini ortada bırak gibi bir şey. Hayır sırf bu becerisi, bu hayvani tabiatı nedeniyle bile çok yüksek makamları, en kıdemli mevkileri hak ediyor elbette, özellikle bizim müessesede. Ama kendisi bilir. Ama ben bu vesileyle ve bir kez daha ona buradan, bu rutubet kokan ön-sözden seslenmek istiyorum.

Ey aziz arkadaşım Hayır! Benden bile gizlemeyi başarmışsın Dutcan'ı, vay puşt vay, ama helâl olsun sana. Vallahi okuduğumda dilim damağım kurudu şaşkınlıktan, gözlerim de önüme akacaktı neredeyse. Ne yalan söyleyeyim, içim de hafiften kıp kıp etti. İnanamadım, bir daha, bir daha okudum. Seni hergele. Fakat o sahnenin son perdesinde kılınmıştım biraz. Ama nereden gelsin aklıma böyle mezhebi geniş bir aslan olacağım? O gün Dutcan'a dönüp (ki o senin çok sigara içmene kızardı sadece, seni düşündüğünden, canına yazık dediğinden), gittikçe tahrik edici bir renge bürünen ibrişim sesinle ne dediydin? Aynen aktarıyorum. "Bak arkadaşım Dutcan, bak da gör, işte bu paketi bir saat önce alıp getirmedi mi bana, getir-diinnn, ama ben onun kılına dokundum mu, doo-kuun-maa-dummm, sırf sen üzülmeysin diye, ama sen gider gitmez, önce bu bakir paketi sarmalayan şifon geceliğın kurdelesini sıyracağım, sonra, zaten doğuştan narın ve tedirgin, ha uçtu ha uçacak transparan geceliğın boynuna ılık nefesimle üfleyeceğim, hiç acele etmeyeceğim, tam sevdiğin gibi, bu zarif darbeyle heyecandan dizlerinin bağı çözülen kaygan gecelik yere, saman sarısı minik ayaklarının üzerine doğru bir kuğu

tüyü misali süzülecek ve konacak, ardından sıra Çin keleklerinin yuvası denli pürüzsüz son engele, şifon geceliğinden daha beyaz bu paketin, bana armağan ettiğin ve karşımda tir tir titreyen paketinin, ah geceler boyu şefkatle girilip çıkılması, etrafı şeftali çiçekleriyle bezeli mağarasının hafifçe aralanmış ağzını örten o dantelli şeffaf ipek donunu, ortasından tam ikiye ayıran ve rutubetten çoktan kavlamış bandrolüyle birlikte, ama bu kez haşınca asılıp yırtmaya gelecek, hadi ama, hadi ama diye inilleyen çeyrek çılgınlıkların arasına yırtılan ham ipeğin şıp şıp suyu damlarken [sesi karışırken], bendeniz son darbeyi indirmekte hiç acele etmeyeceğim, daha da ağırdan alacağım bu fetih meselesini, ki paketinin mağarasında heyecandan ve içinde Pekin ördeklerinin pekâlâ oynaşabileceği tatlı kıvamlı bir yeraltı gölü zuhur ettiğinde, bir aslan hırsıyla ve hızıyla sahip olacağım, korkuyla birbirine sarılmış bekleyen, kara tütünün arzusunun zamkıyla terlemiş sigaralarımaya,” dediydin. Dediydin demesine ama, biz hepimiz söylediklerini çok erotik bulmakla birlikte alkışlamakla yetinmiş (ama laf aramızda hafiften ıslandıydım) ve bunun altında bir kötülük, bir hinlik sezmemiştik. Dutcan’ın kendi kız kardeşi olduğunu unutan Narcan bile, “Vay be!” dediydi, gözleri parlamış halde. “Ne güzel oyun çıkarttı gördünüz mü sevgilim,” dediydi. Zavallı kız! Oysa sen sahne sanatlarına hep üvey evlat muamelesi yapardın. Gıcıkydın. Hele tiyatro yapanları sıralamanın en dibine atar, itin götüne sokup çıkarırdın.

Gel aziz dostum, işte, onurum ayaklarının altında, çiğne de gel! Tabii hâlâ yaşıyorsan, beni duyabiliyorsan. Koş gel bana. Vallahi kızmayacağım, hakkında tüm söylediklerimi geri alıyorum, gel ne olursun, yeter ki gel, yalvartma beni, diller dökürme bana bu kadar. Hem zaten bilerek mi gönderdin bu kara romanı, yoksa cidden pembe bir tesadüfün sonucu mu, bundan emin bile değilim hâlâ. Hatta ikincisi çok daha güçlü bir olasılık. Bak bunu da buradan alenen ilan ediyorum okur-

larıma. Her şey için başıyla beni. İspinoz gibi boşboğazlık ettim. Duygularıma yenildim. Oysa gerçekler apayrı, gerçekler, bir bilsen nasıl acı! Boş ver gitsin be koçum. Sana da böylesi yakışır. Bir yüce gönüllülük göster de ibret olsun cihana. Zaten sen hep örnek olmadın mı bizlere, biz üniversitenin kaşalot topluluğuna. Hem derdin ya ne önemi var diye, bir silgi hepimizi silecek eninde sonunda, bunlar gösteri, bunların hepsi ucuz numara derdin ya, benimki de öyle bir şey işte, en ucuzundan bir gösteri, takma kafanı, alınma üzerine. Ama ben, gün gelecek beni tekrar silecek olan bu sert ve kalın silginin tabiat bilgisiyile daha şimdiden dopdoluyum, arzuluuyum. Yeter ki gel, affet de gel. Erk sahibim benim, erkeğim, orta yaşlı beygirim. Koş, pörsümüştür gururunu ebediyen dintelteyim. Gel seni beyler gibi yaşatayım, henüz vakit varken, ömrümüz pul pul dağılmamışken. İlk sefer için de özür dilerim, epidermine verdiğim geçici hasardan ötürü bilmezsin ne çok fena haldeyim. Fakat bir epidemi için beni silme şekerim. Ben sildim zaten kendimi, her şeyimle yundum, arındım artık, temizim. Elâlem ne der sonra diye de kaygılanma sakın. Tam bir gizlilik içinde şatomuzu kuracağım seni beklerken. En tepesine seni oturtacağım, sen en tepelerin adamısın, zirvelere yakışsın. Ben de senin doğal ki kölen olacağım. Ne istersen, ne dilersem onu olacağım. Ah Hayır! Ah, ah!.. Aaaahhhhh!

Bu muhassır halimle nasıl devam ederim bilmem? Önsözümün asıl dedektifçilik meselesini konu alan bölümüne nasıl başlarım? Meslek ahlakını ve gayri ciddiyeti [sadece ciddiyeti olacak] bazen benim bile elimin tersiyle itesim geliyor yaynevimizin pek ciddi ve cici okurları. Ama olacak şey değil elbette. İyisi mi sözlükten bir madde ansiklopedik yardım alayım. Siz de test edin kendinizi bakalım, biliyor muydunuz daha önce ördekbalığı neymiş, ne değilmiş? Gördünüz mü, rastladınız mı, yediniz mi hiç? Var mı aranızda ördekbalığına elle-yeniniz?

ördekbalığı. ılıman denizlerde, ama özellikle Akdeniz’de hafifmeşrep yaşayan, yaklaşık 1,60 m boyunda, şeftali tüyleriyle kaplı vücudu yanlardan biraz basık, çok güzel renkleri olan, fena halde gerdan kıran ve eti, immm, çok lezzetli bir balık.

İmdi! Sayın yazar, eğer yanılmıyorsam romanının yedinci öyküsü olan “Halis Karga”da bir ördek hikâyesi uyduruyor. Vallahi ben söylemiyorum uydurduğunu, okuyunca göreceksiniz, kendisi söylüyor. Söylüyor söylemesine de yalan söylüyor. Fena halde alıyor. Güya bir “humor” varmış öyküde de, diklemesine kavrayacak bir babayiğit yok muymuş bu humoru! Sevsinler senin homurtunu Hayır. Bak işte nasıl deşifre ettim o pek ciddiye aldığın humoru. Suya düşen angutlar balık olurmuşmuş da, alparalar kanatlanınca güya cırlayık olurlarmış, ama ördekler sınırda yaşayan canlılarmış... Mış-mış, gak-guk, vrak-vrak. İçinde sonsuz genişlik olan ne varmış? Bok var, tövbe estağfurullah! Gerçek humor sahibi tek bir romancı gelip geçti bu koca ülkeden bu güne dek, ama onu da ıskaladılar, kıskandılar. Nereye, hangi başköşeye koyacaklarını yıllarca karıştırdılar. Neyse. Biz dönelim yeniden ördekbalığının gösterdiği en ciddi istikamete ve uygun adım rap rap ilerleyelim, bize yakışan çeviklikle ve intizam içinde. Göreceksiniz, ufkumuzda bizi bekleyen şafak, zafer şarkıları besteleyip hazır edecek. Söker sökmez de söyleyecek. Tamam tamam, zafer sizin mağlubiyet benim olsun. Ama siz gizliden saygı duymaya devam edin bana, yayınevimizin ezik büzük okurları.

Sayın yazar da benzer bir eziklikle her hal, koca kitap boyunca türlü kişilerden, eserlerden yaptığı alıntıları, anıştırmaları metnin herhangi bir yerinde ve herhangi bir şekilde belirtmeyi uygun bulmamış her nedense! Bilen bilir, gerisi beni ilgilendirmez mi diye düşündü acaba, yoksa bildiği başka bir şey mi vardı, bilemem ama, bir editör olarak yazarın bu tutu-

munun beni oldukça rahatsız ettiğini, editörlük gibi saygın bir mesleğin kadın bir üyesi sıfatıyla söylemem gerekiyor öncelikle. Fakat daha önce, birazdan yapacağım deşifreyi bana yapılan berbat şakanın karşılığı olarak düşünecek okurların aklına şaşacağı da belirtmeliyim. Hoş, bizim yayınevini taraf-tarları arasında böyle kendini bilmezlerin bulunma olasılığı bir filin bir fareyi kandırma olasılığından çok daha zayıftır ama, bir kez daha beyaz, ölü ve muzır farelerden hiç korkmadığımı, çoktan unuttuğumu, gülüp geçtiğimi söylemeyi ve bu ek bölümü sadece “editorial” kaygılarım gereği kaleme aldığımı siz değerli okurlarımıza anımsatmak istiyorum. Hem de çift tırnak içinde.

İlkin, tüm kitaptaki isimsiz ve künyesiz alıntılarını hepsini ciddi ve titiz bir çalışmayla deşifre etmeyi düşündüysem de, metne bir çırpıda hileli bir saygınlık katacak bu işin benim tarafımdan yapılmaması gerektiğini sezinledim. E ne de olsa Hayır’ın yapıp ettiği her şeyde bir hınzırlık düşünmek, her işe temkinle ve bilinçle yaklaşmak gerek, yayınevimizin alicengiz okurları. Hem bu girişim, günümüz koşullarında böylesi değerli bir mahsulün oluşabilmesindeki iyi niyeti, emeği, kolaylıkla yazarın suç ortaklığı konumuna indirgeyebilir, beni de tüm zamanların (damarlarında halis muhlis Fransız kanı dolaşan posbıyıklı saygın beyefendiden ve onun muadili mavi çoraplı safkan İngiliz hanımefendiden sonra) en büyük jurnalcisi yapabiliirdi. Sonunda, beni ha bire dürtüp duran bu istenci tamamen dizginleyemeyeceğimi hissedince, bari dedim kendi kendime, bari tüm kitabın değil de sadece bir hikâyenin içindeki ipliklerin uçlarından çekeyim. Bu durumda koca yumak sökülmeyecekti elbette, ama zaten kördüğüm olmuş bu yün yumak daha fazla da düğümlenmeyecekti. Hem böylece, sıradan okurların bile dikkatlerine çelme takabilecek sayıdaki bu uçları sarkık iplikler konusunda –ve onlar vesilesiyle– herkesin, genel, uzman, gelir geçer, yerinde sayar tüm okurların

dikkatlerini çekebilecektim. Ben de öyle yaptım barışçıl yayınevimizin toga giyen tek parça okurları.

Sizler için bu amaçla seçtiğim öykü, kitabın “Tütün Hasır” isimli bilmem kaçınıcı [on birinci] hikâyesi. Dikkatli ve özenli, deyim yerindeyse kılı kırk yaran okumam sırasında, bazıları birebir olmak üzere tam altı tane alıntı (aşırma ya da intihal demeye dilim varmıyor) cümleye ya da sözcük dizisine rastladım. Bunları rastladığım sırayla hikâyenin içinde, yani asıl kitabın içinde üstsimge olarak birden altıya kadar numaralandırdım doğal ki. Bana da böylesi yakışır. Bir akademisyen adayını olan Hayır’a da yakışan bu olmalıydı ama lavuk kör inadının kurbanı oldu; laf aramızda, jürinin karşısında kesin rezil olmuştur. Bu kutsal önsözde de birazdan ben sizlere, güya tahrif edilerek gizlenmiş tüm bu alıntılarının orijinallerini ve kimlere ait olduklarını göstereceğim, sizler için elbette. Fakat bu alıntılarının metnin içindeki hallerini bu ek bölüme, orijinallerinin yanına ya da altına (veyahut üstüne) bir kez daha yazarak önsözü gereksiz yere uzatmak yerine, asıl metinde (üstsimge olarak) işaretlenmiş alıntı numaralarını parantez içinde vermekle yetinecek ve siz yayınevimizin simgesel okurlarından, benim bu ek bölümde yapmış olduğum açıklamalarla sayın yazarın yapmış olduğu devşirme alıntıları karşılaştırmak için biraz düşgücü rica edeceğim. Bu hiç zor olmayacak sizler için, ki zaten çoktan düşücünü almış ya da ucundan hafifçe tutmuş olacaksınız sayemde. Ama bu yöntemi böyle, kendimi içine kısıktırarak kısıtıracak akademik bir kesinlikle uygulamakta da, ne bileyim, kararsızım yine de. Görelim bakalım, ne kadar başaklama, ne kadar doğaçlama...

Bu kutsal hafriyat [oh şükür, hele şükür, çok şükür!] işine girişmeden önce, Hayır’ın etki sorunsalına değinmek istiyorum kısaca. Tamam, her yazar, hatta adamım bile, kendinden önce yaşamış bazı yazarlardan, belki bazı küçük adalı yazarlardan etkilenmiş olabilir, ki bu gayet doğaldır. Ne var ki bu

etki 1. Kitap'ta olduğu gibi kör gözün parmağına bilmem ne ya da neyi kanırtmak gibi mi olmalıdır? Elbette hayır. Böylesi, yani seninkisi, etkilenmiş olmak bile değildir. Aşırımış olmak için aşırıyor gibi yaparken hoop alıp cebine atmak gibi bir şeydir işte. Seni at suratlı kleptoman yazar bozuntusu seni! Yıkıl karşımdan yezit ve zaten yıktım seni.

Bana gelince. Benim bu önsözde kullandığım üslup fazla edepsiz bulunabilir, özgün olduğunu ise hiç iddia edemem doğrusu, asıl romanın biçeminden etkilendiğimi söyleyeceklerin ise ağzına [aklına demek istiyor, başka türlüğü güç yayınevimizin edepli okurları] şaşarım doğrusu. Ne var ki, kılı ve kirlili bir yazarı hak ettiğince ve hoyratça, hatta hak etmese bile sırf âdet yerini bulsun diye hafifçe gebrelemenin en sağlıklı yolu, içinde bolca t, ş, k, z, ç gibi keskin köşeli ve çengelli harfleri bulunan sözcükleriyle sivri dilli, erotik bünyeli, üst derece çapkın bir lisan kullanmak gibi geliyor bana. Hatta çoktan geldi ve bitiyor bile. Evet evet bitiyor. Yoksa bunun kadınlıkla, kadınsı duygularla, dahası bir kadın-yazar-editör olmakla falan bir ilgisi yok. Zaten ilgisi olsaydı böyle güzel olur muydu hiç?

Evet. İlk tıpkı alıntı cümle İngilizce yazılmış bir aforizma (üstsimge 1). Tıpkısı olduğu için de buraya bir kez daha yazmayı gereksiz buluyorum. Yani İngilizcesini demek istedim. Yazayım mı? (Yaz yaz! diyen homurtulu ısrar etmeler.) E peki, mademki ısrar ile tembellik ediyorsunuz, önce İngilizcesini yazayım bari: "The schooling of man is but the sweet revenge of knowledge lost to the idle sun of holiday." Hem sizden mi çekineceğim yayınevimizin karabatak, bağırtlak, çulluk, boz ördek, su ördeği, kum ördeği, çim ördeği, feza ördeği, portakallı, limonlu, naneli, kavunlu ve daha envaiçeşit baharatlı ördekler misali çok dilli okurları. Ayrıca bilgiyi kıskanmak, sadece kendime saklamak da bana yakışmaz. Ama aranızda İngilizce bilmeyenler olur diye şimdi de Türkçesini yazayım izniniz olursa: (Yaz yaz! diyen homurtulu ısrar etmelerden çok

dilli karmakarışık bir demet daha.) “İnsanın mektepte öğrendikleri, tatilin tembel güneşi altında uykuya dalan bilginin tatlı intikamından başka bir şey değildir; lâkin bu malumatın bazen intikamını almayı unuttuğu da olur. Misal ben.”

Evet, o tütünden ben de içerdim öğrencilik yıllarımda ve ben de aynı söze rastlamıştım paketlerden birinin iç kapağında, ama o sözün hemen altında sahibinin adı da yazıyordu doğal olarak. Elonard Olga Sleepovski. Bir tütün firmasının malına koyduğu asgari fiyatı, gösterdiği asgari fakat olması gereken inceliği, şuursuz ve kusursuz özeni şu bizim süse ve hırsa düşkün yazarlarımız neden göstermezler ki? Bir türlü anlamam doğrusu. Çok mu masraflı sanki malın altına sahibinin ismini yazmak, e yani çok mu külfetli? Yazsanız eliniz mi kopar? Hem adamın [kadının olacak] hakkı değil mi sözünün altında durmak? Yanında dursa bile olur, hatta arkasında, bir sayfa geride, beride, ileride. Bir yerde işte.

İkinci alıntı cümle ise çok yaşlı bir Japon şairinin söylediğinden etkilenilerek yazılmış belli ki (üstsimge 2), yani tıpkısı değil; Bay Hayır bu cümleyi ustalıkla tahrîş [tahrif olacak] etmiş. Belgelerim arasında olsaydı buraya tıpkısını kopyalayacaktım, ama maalesef ki yok, sadece hatıra kazınmış, ama sözün tıpkısının Cambridge’in rüzgârlı ve nemli çayırlarında kaval sesleri eşliğinde otururken okuduğum bir şiir kitabında geçtiğini çok iyi anımsıyorum. Zaten bu hali ya da meali de tıpkısının neredeyse tıpkısı sayılır: “Heaven lieth at the centre: fools alone swim every which way.” Yani (yani bu tahrîş [tahrif olacak] edilmiş haliyle yani): “Cennet merkezdedir; sadece aptallar doğuya, batıya, kuzeye güneye ve ara yönlere doğru yüzer.” On yedinci yüzyılda yaşamış bu Japon şairin adını da anımsayamadım gördüğünüz gibi, bir yere çiziktirmeyince böyle oluyor işte, ama sanki dilimin ucunda. Anımsasaydım yazardım zaten, ama sözü gayet iyi, hem de tahrif [şükür] edilmiş haliyle, noktası virgülüne hatırlıyorum gördüğünüz gibi.

Olsun varsın, burada bizi öncelikle ilgilendiren onun çok ihtiyar bir Japon şairinden, güya esinlenerek yapılmış bir alıntı olduğunu bilmek değil mi? Hem söyleyin, Japon adları birbirine benzemez mi Allah aşkına, bizim millet için her Japon ismi az biraz An-Jin-San değil midir, her Türk biraz Japon değil midir ha? Madem hemfikiriz, buradaki meselenin daha acil ve lüzumlu kısmına değinelim dilerseniz hep birlikte. O da... (Aaa, birden hatırladım, bir yudum dallama içer içmez damlayıverdi aklıma şairin ismi: Yamato Nopath Kenji. Evet evet kesin oydu. Çünkü ilk okuduğumda blok flüt markasına benzetmiştim.) Yani o da şu ki, siz eğer aptalların yüzdükleri istikameti tam bir akademik netlikle belirtmezseniz yazdığınız yazıda, tüm inananları rencide etmiş olmaz mısınız? Özel ve tüzel kişileri, tarihi ve mitik kişilikleri, kurumları bilhassa. Herkesin bu Japon şairinden haberdar olmasını nasıl bekleyebilirsiniz a kuzum? Bunun adı en basit anlamıyla saflık değil de nedir sevgili okurlar? Saflık olmasına saflık da, tehlikeli bir saflık. Sonra da, bilinçsizce edilmiş bu sakıncalı kelamı düzeltmek benim gibi meslek ahlakını sımsıkı kucaklamış editörlerin üstüne vazife olur. İyi vallahi, zaten işimiz başımızdan aşkın, bir de yanlış yorumlara çokça müsait yalan yanlış anlatımları, değerli yazar dostumuzu tahrik olmaya dünden razı, hatta günün on yedi saati tahrik vaziyette gezen bir guruhun hedef tahtası olmaktan korumak ve kollamak adına üstlenip düzeltelim. Pek hoş, pek cici doğrusu! Bay Hayır ama bilinç kelimesini temcit pilavı gibi tekrar edip durur her fırsatta. Bilinçli olmayı kimselere bırakmaz, zamanında bize de bırakmamıştı idrak ile kavramayı, deneyim ile şoke olmayı; piliçlerin [pirinçlerin olacak] hepsini oturup kendi yerdı çekik gözlü dana. Süt danası! Saydım bu romanda da tam 6 bin 218 adet bilinç ve onun türevi bir sözcük israfı var. Aklınızda buluna. Bu arada, Hayır'ın göz rengini olmasa da asıl göz şeklini deşifre etmiş bulunmaktayım ki bu şekle ve adı geçen hayvana

uyan rengi de, eh artık siz bulunuz yayınevimizin ipin ucundan tutmayı pek seven fedakâr okurları...

Bir sonraki kasıtlı ve gizli alıntının (üstsimge 3) beni epeyce uğraştırdığını itiraf etmeliyim. Bay Hayır bu alıntıyı “Tütün Hasarı” bölümünde iki kez, ama birisinde körpe kızları genç kızlar diye tahrif ederek, diğerinde ise ruh yerine beden kelimesini kullanarak güya gizlemiş olduğunu sansa da, “Kaos/Düzen” isimli öyküde tıpatıp, yani şairinin söylediği biçimiyle, fakat yine alıntı olduğunu belirtmeden kullanmış. Bu kez de kızların ne gençlikleri kalmış ne de körpelikleri. Oysa, sanırım daha önce söyleydim (söylemiş miydim?), Hayır genç olmayan, körpe de olmayan çıtır genç kızlar dışında hiçbir kız öğrencisine yan gözle bakmamıştı, bakmazdı da. Onun bu konuda ve hatta daha önceki konularımızla bile gayet açık bir dille çelişen fakat şiar edindiği bir atasözü bile mevcuttu: “Aaam, şey... Yani. Şeftalisi olanın imanı olmaz” idi, pek mu-teber atalarımızın ardıllarına nasihat olarak bıraktığı bu som sözler. Bir kez daha söylememe gerek var mı emin değilim ama Hayır’ın hayatı bir çelişkiler yumağıydı. Hem de yün bir yumak, üstüne üstlük içi diken dolu, tiftiklenmiş bir yumak. Hayır’ın hayatı, kaybolmuş bir ucundan sokula çıkarıla gevşemiş diğer ucuna, içi dikenli çelişkilerle dolu, kötü sarımlı, keçeleşmiş bir yün yumaktı bile denilebilir. Her neyse. Ben-deniz de nedense üstsimgeyi bu çarpıtılan, yani Hayır’ın çarpıtıldığı, ruhu beden yaptığı kaba alıntı üstüne koymuşum. Ama hiç fark etmez. Dizenin aslı Ezra Pound’un Piza Kantoları’nın 1 numaralı kantosunda yer alıyor: “Gözyaşlarıyla daha yeni lekelenmiş ruhlar, körpe kızlar...”

Ve Charles Pierre Baudelaire... Şiirin Tanrısı’ndan alıntı yapılır da adı nasıl bir kez olsun zikredilmez! Tuhaf hastalık doğrusu. Sanki o dizeler buraya fezadan ışınlanmış! Üstelik, bildiğim kadarıyla Bay Hayır Mösyö Baudelaire’den ziyadesiyle hoşlanır. Hoşlanmakla kalmaz, öykünür bile. Yani öykün-

düğünü duymuştum bir kez. Öyk diye tuhaf bir ses çıkardı-
ğında anlayıvermişim hemen. Bunun ne çeşit bir sevgi, ne bi-
çim bir maymunluk olduğunu ben değil asıl sizler takdir ede-
ceksiniz, gamlı yayınevimizin çok gamsız, çok acımasız, pek
sinsi, pek riyakâr, kadir kıymet bilmez, suya sabuna, vajinaya
fallusa hasret kalası okurları. Yoksa ben sadece, içimde dolup
taşan, kanımda pıtırdayıp duran ve pıtırıtısı şakaklarımdan bel-
li olan bir kutsal bir vazifenin tertemiz aşkıyla yazıyorum.
Yazmasam taşacağım, ki yazıyorum, ki kendimi yazmanın
şehvetine kaptırmadan yazıyorum, ki asıl sorumlu vazifemi
tek bir an olsun unutmadan yazıyorum, ki asıl sorumlu vazifi-
fem de bu zaten. Elleyin göreceksiniz, yani şakaklarıma doku-
nunca demek istedim. Neydi? Ne neydi de ne demek? Asıl so-
rumlu vazifem neydi? Tüh hepinize e mi, unutkan ve aptal
inekler! Daha kaç kere söyleyeceğim? Deşifrasyon. Deşifras-
yon. Deşifrasyon. Hafriyat. İleri hafriyat. İleri düzeyde hafri-
yat... [Aferin kıza!] Mösyö Baudelaire de bakalım ne demeye
çalışmış, araya Bay Hayır'ın kötü çarpıtması girmeden (üst-
simge 4): “Sana tapıyorum gece kubbesi kadar, / Ey kederler
vazosu, ey büyük sessiz kadın, / Daha çok seviyorum seni
benden kaçtıkça.” Ah, ah! Ah ki ah!

Her Türk erkeğinin hayali midir nedir, köle bir kadına sa-
hip olmak? Ah şu bizim vazgeçemediğimiz feodal yanlarımız!
Yazar olsak da değişmiyor, kral olsak da. Bu bendenize vazifeli
yazı “lütfen kısaca” diye istirham edilen bir önsözün eki ol-
mamış olsaydı, sayın yazara sırf bu madde vesilesiyle haddini
bildirmek için sayfalar dolusu yazabilirdim. Ne yazık ki bu
alıntı için de diğer dört alıntı için yaptığımı tekrarlayacak ve
kendisini Doğuştan Dul Kadınlar Derneği'nin şefkatli kolları-
na emanet etmekle yetineceğim. Hayır, bunun jurnalcilikle bir
ilgisi yok. Zaten bu değerli cemiyetin saygın kokanaları da giz-
li kapaklı yayınevimizin kıymetli evrakları arasında mümtaz
bir yere sahipler. Sadece mayolu fotoğraflarıyla değil, kürk

mantolarının astar renkleri, yatış kalkış pozisyonları, gardırop-
larındaki işkence joystick'lerinin [zevk u safâ zerzevatı] detay-
lı dökümü ve daha bir sürü teknik hile ve ayrıntıyla. Yani ben
söylesem de açıp okuyacakları, açıp okuyunca açıkça göre-
cekleri, aptalca görebilecekleri için de açıkça, aptalca ve alçak-
ça ve zevk ü tarab içinde ve zevk-cûyâne gösterecekleri için
[Hayır'a gününü], yaptığının jurnalcilikle uzaktan yakından
alakası yok. Hem herkes kendi ettiği kelamdan sorumlu, öyle
değil mi, yayınevimizin zât-ı şâhâne ve pek şanslı okurları?
Dinleyiniz.

Hep aynı korkaklık, dininde imanında mümin ve 4 karılı
erkek okurlar, ya da ¼ kocalı kadın okurlar, hep aynı korkak
tarz. Sanki farz. Farz değil de sünnet. Her ne ise işte. Oysa
pek çapkın Charles Pierre abimiz az önce ne güzel söylemişti,
tam olması gerektiği gibi, tam bir centilmen, tam bir salon be-
yefendisi gibi. Anlamazlar ki, öykünürler sadece. Onu bile
doğru dürüst beceremedikleri ortada ya! André de güya, za-
vallı non zât-ı hayz [aybaşı görmeyen kadın demek istiyor
herhalde] Nadja'nın ağzından konuşuyor, fakat makattan cila-
lıyor [anlıyor ya da sallıyor demek istiyor zahir] zavallının
pembecik dudaklarından çıkanı (üstsimge 5): "Benim efen-
dimsin sen. Dudaklarının kıyıcığında nefes alan ya da son ne-
fesini veren bir atomdan başka bir şey değilim ben." Sevsinler
Mösyö Breton, sevsinler Mösyö Hayır ...

Ben usandım vallahi dedektifçilik oynamaktan. Niye dal-
dıysam sanki böyle tehditkâr ve tahripkâr deşifransyon mevzu-
suna diklemesine? Az önce de nasıl sinirlendim, bir bilerseniz.
Küplere bindim de yuvarlandım, yuvarlandım da küplerin için-
de sinirim azıcık yatıştı. Azıcık yatıştım da barıştım. Neyse ki
son alıntıya geldim. Allahtan bu işi kitabın tümü için yapmaya
girişmemişim. Yoksa şakaklarımda tıp tıp tıplayan edebi kay-
gılarım yüzünden, zât-üd-dimâğ, zât-ül-asab-ı basarî, ya da en
iyi ihtimalle zat-ül-cefn benzeri çaresiz dertlere düşeceğim ke-

sinmiş. Son devşirme alıntı da (üstsimgе 6) Yunanlı bir ozandan, Kankanidis Sockopoulos'un "Zabaha Kadar Diken Ayıklayıp Durduk" isimli şiirinden. İnsanın böylesi acıklı bir durum karşısında hislerini, "Eh vallahi, pes doğrusu!" diye aktarabilmekten başka yazabileceği bir şey gelmiyor elinden. Doğrusu da bu zaten. Eh yani, vallahi pes doğrusu! Bu kadarına fes doğrusu. Okuyun ve karşılaştırın, çoraplı çorapsız dikenlerin arasına dalın, arayın bakın, bakın arayın da büsbütün şapşırın [göz sinirlerinin iltihabı ile hasıl olan görme biçimini kast ediyor]: "Sock, fair sock, have mercy on the legs / Sock, fair sock, tread not upon the thorns / Sock, fair sock, enfold us, / and speak unto us of the mysteries of the lone socks." Yani: "Çorap, ah güzel çorap, bacaklara acıma / Çorap, ah güzel çorap, dikenlere basma / Çorap, ah güzel çorap, merhamet et, sar, sarmala, okşa / Eşi kaybolmuş çorapların gizemini anlat bize, ipek parmaklarınla."

Son alıntı dedim ama çok sıkı gizlenmiş muazzam bir de anıştırma var aynı öyküde, ya da bana öyle geliyor, entelektüel vasfı Gillette kadar keskin yayınevimizin sezgileri kör okurları. Ve bunun kafamı kurcalamasından daha doğal ne olabilir ki? Ama bu bir alıntı değil, yalnızca bir anıştırma olduğu için (elbette önsözün sadece birinci basımı için geçerli bu söyledim), şimdilik pek ısrarcı olmayacağım bu konuda. Hani bahsi geçen öyküde imansız bir kartal... Aman ne diyorum ben kuzum, henüz romanı okumadınız ki! Az kalsın dalıp gidecek ve mayalanmamış [yayımlanmamış] bir metinden fütursuzca hamur [söz] açacaktım. Ama pek hoşum doğrusu, öyle değil mi? Hımm! Evet. Aman ne olacak ki canım, okuyalım hep birlikte, belki bir belki iki buklecik. ("Okuyalım, okuyalım" diyen homurtulu ısrar etmeler.) Kasım kasım kasılmaktan kasıklarım kasıldı vallahi, yayınevimizin kasıntı okurları:

Vazgeçtim. Yani bir iki buklecik servis etmekten vazgeçtim. Bize burada lazım olan, "Tütün Hasır" öyküsündeki iman-

sız kartal masalının tamamı, ya da tamamına yakını. Zira bunun başka pratik ve somut yararları var devamıza. Biliyorum ki tüm bu yazılanlara, bu kutsal önsöze kurmaca diyecek bazı aklı kıt ya da evvel okurlar çıkacak (ki her zaman çıkmıştır, çıkar). Belki aralarında “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol”un, Bay Hayır’ın ve dâhi Uzmanlar Apartmanı’nın bile uydurma olduğunu düşünenler bile olacak. Sevsinler emi! Boşuna gerçeğe, yalnızca gerçeğe adamadık kendimizi ve ilavesiyle birlikte bu mukaddes önsözü. Bu yüzden “Tütün Hasır” adlı öykünün, toplamı 523 sayfa olan “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol” efsanesinin 432’nci sayfasından başladığını ve 465’inci sayfasında son bulduğunu söyleyeyim de, bu çürütülemez kaskatı bilgi kapak olsun bu izansız okurlara. Buyurun bakalım, işte kurbağalı göle dadanan imansız kartal masalı:

“Bir vakitler bir göl varmış, gölde de kurbağalar varmış, öyle çok imişler ki, öğlen vakti gölün çevresindeki taş yoldan geçenler gölü göremezlermiş, göl yerine gördükleri yemyeşil bir kurbağa tarlasıymış, canhıraş yeşilinden bir kurbağa tarlası ve canhıraş bir uğultu. Bu uğultunun arasında göle tepeden bakan tepelere öğlen vakti varan bazı gezginler, gölün üstündeki kurbağaları Büyük İskender’in ordusuna benzettiklerini söylerler kitaplarında.

Günün birinde, ormanın ortasındaki bu kurbağalı göle bir baba kartal dadanmış, kimden duyduysa, belki o gezginlerden birinin yazdıklarını okumuştur, ve her öğlen birer ikişer tüketmeye, yemeği yapmaya başlamış zavallı hayvanları. Böylece haftalar geçmiş, kurbağalar sanmışlar ki bir gün sıkılıp gidecek kartal ve kendileri de vakitsiz ölmekten kurtulacaklar. Öyle ya, her gün her gün kurbağa yenmez ki canım! Ama ne gezer! Kartal midesizin tekiymiş, eh tabii bedava ve zahmetsiz yemeği bulmuş, gider mi hiç? Bırakmamış kurbağaların yakasını, niyeti köklerine kibrit suyu

dökene kadar kurbağa yemekmiş. Bu kötü niyeti geç de olsa kurbağa cemaatinin ileri gelenleri de fark etmiş. Gerçi kurbağalar o kadar çokmuş ki, geç olduğunu söylemek de abes aslında. Söz konusu bir cemaatse, birkaç yüz gönüllü fert nedir ki? Fakat o öğlen kartalın yemeği cemaat liderlerinden biri olunca, yaşlı meclis olağanüstü toplanmış ve zürriyetlerini kurutmaya ant içmiş bu kartaldan nasıl kurtulacaklarını tartışmış. Tüm gece boyunca süren toplantı sonucunda varılan karar, ertesi gün ormandaki kara kaplumbağaya gidip akıl danışmakmış.

Ertesi sabah erkenden, yaşlı meclisin üç saygın üyesi, uzun bir yürüyüşün ardından ormanın kuzey tepelerini yurt tutmuş yaşlı kaplumbağanın yanına varmış, durumu izah etmiş ve ne yapmaları gerektiğini sormuş. Bilge kaplumbağa, kurbağaları dinledikten sonra, hımm, gerçekten acil ve zor bir durum, biraz düşünmem gerek demiş ve kabuğunun içine çekilmiş. Bir saatte girdiği kabuğundan neyse ki öğleye varmadan çıkmış. Şimdi beni can kulağıyla dinleyin demiş tane tane, çünkü bir kez daha tekrar etmeyeceğim söyleyeceklerimi. El ele tutuşmayı biliyorsunuz öyle değil mi? Yaşlı kurbağaların üçü de evet anlamında başlarını sallamış. Aferin, pek güzel. Peki ya cebinize çakıl taşı doldurmayı? Aferin. Şimdi hemen gölünüze döneceksiniz, yakında kartalınız damlar çünkü, onu gökyüzünde görür görmez hepiniz, ama hepiniz, göldeki kurbağa cemaatinin cepleri çakıl taşıyla dolu her bir ferdi el ele tutuşacaksınız. Neymiş? Hepimiz ve çakıl taşları el ele tutuşacağız diye tekrar etmiş meclisin yaşlı üyeleri. Aferin. Kartal geldiğinde, hep olduğu gibi içinizden birini pençeleriyle tutup götürmek isteyecek, ama sizler bu kez el ele tutuşmuş olduğunuzdan, aç gözlü kartal efendi belki sadece birinizi kaldırıp götürebilecek. Onu da zorla, silkeleyerek yapabilecek. Uçarken düşürmezse tabii. Sonra ne olacak? Bir kur-

bağayı daha feda edeceksiniz ama bu son olacak, bu direnç kartalın hevesini kıracak, iştahını kaçırarak. Daha semtini-ze bile uğramaz, ama eğer dediğimi eksiksiz ve firesiz yaparsanız elbette...

Kurbağa cemaatinin ileri gelenleri gölün karşısındaki ağaçlıklı tepede buldukları bu mucizevi fikir karşısında şaşkınlıklarını ve hayranlıklarını sunmayı ihmal etmemişler fikir babalarına, sonra alelacele, sığraya viyaklaya göle dönmüşler yeniden, dönerken yol boyunca, kara kaplumbağasına cemaatin danışmanlığı görevini teklif etmeyi konuşmuşlar kendi aralarında. Ona bir lojman, bir özel otomobil, dolgun bir maaş ve bir masör, hayır iki masör vaat edeceklermiş, daha sonra elbette, şu işten yakayı kurtarır kurtarmaz.

Sorunun çözümü kulaktan kulağa tüm tarlaya zahmetsizce yayılmış. Böylece, birkaç dakika içinde, koca bir kurbağa cemaati kartallarını son kez beklemeye başlamış, üstelik son seferin olası kurbanının kim olacağını hiç merak etmeksizin. Öyle ya, daha yemeklik yüz binlerce kurbağa varmış, birbirinin tıpkısı yeşil ceketli koca bir tarla dolusu kurbağanın içinde kartalın kendilerini seçme olasılığı, sayısal lotoda altı talihli numarayı bulmaktan daha düşükmüş çünkü. Yine de hiç korkmadıklarını söylemek güç. Fakat bir ara, en yaşlı ve en yaşlı meclis üyesinin, bu şanslı kurbanın bir kahraman olarak tarihe geçeceğini, efsanelere konu olacağını ve sabah güneşinin önündeki tepeye ellerini açmış vaziyette heykelinin dikileceğini söylemesi, kurbağaların içindeki komitacı ruhu kamçılarmış, bu ruh da göldeki sessizliği kamçılarmış doğal ki. Ama merkeze doğru değil, tüm ana ve ara istikametlere doğru. Yani aptalların yüzükleri yönlerde.⁽²⁾

Kartalın öğle güneşini verevine kesip gökyüzünde gördüğü an, kurbağa cemaatinin içinde gizli bir fraksiyonun üyeleri, bu devrimci ruhun ateşiyle ellerini çözüp,

“Beni al, beni al!” diyerek el etmişler büyük biraderlerine. Ama cemaatin haşın ve katı dayanışması bu pek cılız ve kaypak ihtilalcı ruhu anında bastırmasını bilmiş. Bu fraksiyonun üyeleri de çözüp salladıkları ellerini birbirlerine kenetlemişler yeniden. Kartal önce bir iki tur atmış gölün üstünde, öğle yemeği için yeterince semirmiş bir kurbağa aranmış, bunun için bir insan kadar uğraşmamış tabii ki, kartalın göz sınırları insanlarınkinden daha sık ve görme açıları da sekiz kat fazladır da ondan. Böyle bilimsel bir gerçekten bahsederken mişli geçmiş zaman kullanmamı bekleyemezsiniz, öyle değil mi, öykünün akışı içinde gene de masal diline sadık kalmam gerektiğini içinden düşünen yayınevimizin götlek kurbağaları. Öyleyse kartalın tarlanın tepesinde turluyor oluşunu, keyfine ve biraz da kurbanlarının yüreğini daha da karartmak isteğine yoralım biz de. Bir de, hiçbir gözün, isterse ters açıyla bakabilme yeteneğine sahip olsun, asla göremeyeceği o dayanışma ruhunu kartalın da görememiş olmasına... Neyse, zaten bu sadece bir vakanüvis için değerli sayılabilecek bir ayrıntı, yoksa tarihin akışına etki edebilecek önemde bir detay değil.

O tarihi an, yani kartalın avının üstüne dalışa geçtiği keyfi an geldiğinde, göldeki tüm kurbağalardan, hatta o gizli fraksiyonun üyelerinden bile, topyekûn bir imanla, civardaki tüm köylerden ve kasabalardan ve hatta başşehirden işitilebilecek şiddette, tüyleri diken diken eden, gönülleri fokur fokur kaynatan korkunç bir uğultu yükselmiş. Allaaa-hu ekber, Allaaa-hu ekber, Allaaaaaa-hu ekber... Ama kartal imansızın tekiymiş, bu durumu en ilkel güdüleriyle yorumlamış ve az sonra yapacağı katliamın kılıfını, sümüklü bir peçete ile makyajını sildiği kıllı suratında ve kanlı gagasında, tahrik edilmek diye hazır edivermişmiş. İster arzudan kıvranıyor isterse korkudan titriyor olsun, bu maskara dünya yeterince tahrik ediciymiş.

(...) Yılan balığı, masalın en heyecanlı yerinde, final sahnesinde nedensizce duruverdi. Belli ki eski tiryakilerdendi, bir sigara yaktı, çok özlemiş gibi derin bir ilknefes çekti, dumanı ciğerlerinde gezdirdi, sarma tütün sigaranın külüyle oynadı, ikinci nefesin ardından hikâyesine kaldığı yerden devam etti.

Kartal, oysa her biri şehit mertebesine yükselmeye dünden razı neferlerin uğultusu arasında avına pike yapmış ve bula bula az önce kurbağa cemaatinin içindeki komitacı ruhu alevlendiren vaadin sahibi en yaşlı meclis üyesini yakalamıştı. Güçlü pençeleri lider kurbağanın sırtına saplanırken zavallı hayvan şahadet getirdi, göz yaşartıcı bir manzaraydı. Kartal avını kaptı ve yükseldi, zincirin yaşlı lider halkasıyla birlikte bir diğeri ve onun da elinden tuttuğu bir üçüncü halka... Bundan sonrası hayatımda gördüğüm en tuhaf panoramik manzaraydı. Kartal yükseldikçe el ele tutuşmuş semada havalanan kurbağaların sayısı hızla artıyor, tüm zamanların bu en trajik uçurtmasının çift sıra kuyruğu durmadan uzuyordu. Nihayet gölde tek bir yetişkin kurbağa bile kalmamış, göl öğlen vakti olmasına rağmen yeniden göl gibi görünmeye başlamıştı. Velhasıl, kartal göldeki milyonlarca kurbağayla birlikte, larvalar da dahil, az kalsın gölü de tutup götürecekti ardından, ama göl yerinde kaldı tabii ki. Hi hi!"

Evet, gelelim bu parçanın içindeki bir parçacığın kime, neye anıştırma olduğuna, ucunun ta nerelere, hangi küçük adaya ve adalıya dokunduğuna. Bendeniz, hoş giymekten hiç hazzetmesem de, ki etek gibisi yoktur, kot giyen hatun kişiler ne yazık ki pek çoktur, bilmezsiniz ne çok severim, iyi dikilmiş bir pantolonu kötü tasarlanmış bir evrene yeğleyen Samuel amcamın, en başta yazdıklarını tabii. Zaten o da, erkek olarak belenmiş modern bir dünyaya yazdığı için etek

örneği verememiş ya, neyse. Ama bilmezsiniz, zamanında Samuel amcamın birçok kitabına orijinal dilinden kafa yorduğumu.

Ve şimdi, bu masalla efsane olmadığı kanıtlanan “Asfaltı Bölen Kısa Boylu Taş Yol”un “Tütün Hasır” bölümünün kurbağalı göle dadanan imansız kartal kısmından az yukarıda alıntıladığım –“O tarihi an,” diye başlayan sondan üçüncü– paragrafın sonundaki altı çizili yerlerle (ki ben çiziktirdim altlarını), bir Beckett şiirinin son iki dizesi arasındaki aşikâr benzerliği varın siz değerlendirin. Hayır hinoğluhin ya ve henüz Beckett şiirleri Türkçeye çevrilememiş ya, sanıyor ki hiçbir Türk’ün haberi yok bu şiirlerden. Yerseniz! Ve benim özellikle huy ve maksat deşifreyonunu konusunda sıkı bir eğitimden geçtiğimi, uzman olduğumu ıskalıyor beyimiz. Adamı böyle deşifre ederler işte. Yanlış ata oynadın Hayır! Koçum benim!

Akbaba’yı Kartal yapmakla ve sözcüklerin en gizli, en uzak anlamlarını uydurup kullanmakla yakasını sıyrabileceğini sanıyor bu rezil işten, ama gene yanılıyor. Her neyse, lafi daha fazla uzatmadan, boku kışından damladı damlayacak bu mevzunun bezine bir düğüm atayım da kalkıp gideyim artık. Acıktım, kıvraniyorum arzudan. Sözüünü ettiğim, “The Vulture” şiirinin son iki dizesi aynen şöyle: “mocked by a tissue that may not serve / till hunger earth and sky be offal”

E şimdi, az evvel altlarını çiziktirdiğim sözcük öbeklerini göbekleri üstüne çevirin ve şiir formatında alt alta koyun bakalım ne göreceksiniz! Aaa! Yaa!

Bu vesileyle buradan, bu kutsal önsözden, yazarın en ilkel güdüleriyle yorumladığı ve sakınca görmeden künyesiz kullandığı dizeleri tahrir olmaya pek hevesli yayınevi editörlerinin bilgilerine en derin saygılarımla sunarım. Nokta.

Benim açtığım bu hülyalı yolda kitabın ipliğini pazara çıkarma işini siz yayınevimizin değerli okurlarına bırakıyorum

biraz da. Sizlere emanet ediyorum bu kutsal vazife-i müşkülümü. Hem erişilebilir kılmalıyım öyle değil mi, bu pek maharet gerektiren üfleme meşguliyetimi. Tüm zamanların en sakıncasız, en faydalı ve zanaatlar içinde en antika ama geçmiş en itibarlı ve bilhassa geleceği pek parlak bu tek güzel sanatını. Birtakım ilave maharetlere sahip değilseniz şayet, kapısından üfleneceğiniz Sanâyi-i Nefise Mektebi'nin bu en yüksek puanlı dalını. Şimdiden söyleyeyim, mızıkçılık yapmak yok ama. Ya değilse hiç yok yere ve hiç hak etmediği ölçüde zâtül-beyn sanılacak, aslı tüm edebiyat dünyamızı kapsama alanında tazyik ile muhafaza ve tehdit altında uyanık ve dimdik tutması pek muhtemel ve muteber ve müşterek vazifemiz. Hatta devamız. Eee, ne demişler, Hızlı Giden Atın Boku Seyrek Düşermiş... Yok bu değildi uygun atasözü, El Elden Üstünmüş ya da Bir Elin Nesi Varsa İki Elin Sesi Varmış. Evet doğru. Hadi bakıyım, göreyim sizi.

Sahi, şu atlı boklu atasözü neye istinaden söylenmiş olabilir Allah aşkına? Bilen varsa zahmet edip kutumu elektronik postayla bir kurcalasın hele. Ücretsiz. Kutumun tüm hissiyatı, maneviyatı, fiziği coğrafyası ücretsiz, yani bedava, promosyonları da cabası. Ayrıca gece gündüz emrinizde, görüşlerinize ve topuzlu dillerinizin becerisine amade.

Her ne ise ve idiyse, lâkin hepsi bu işte. Diyip diyeceğim bundan ibaret. Umarım bu önsözü çok aramazsınız asıl kitabın içinde. Ben izninizi rica edeyim de, yayınevimizin hayal kurtları, asıl kitap başlasın hele...

Dilyan Yaralar
Deşifreyonlu Önsöz Yazımından Sorumlu
Yayınevi Editörü
dilyaralar@hotmail.com

15-26 Ekim 2005
Cambridge - İstanbul

Hayır, Sayko'nun geçirtisinin ardından "Beni buradan çıkar alçak adam!" mealinde bakan mavi-kızıl gözlerindeki yalvaran ışıltıya hiç aldırılmaz. Mahlukun zaten güç bela sığabildiği akvaryumun kapağını kapatır ve yatmaya gider. Sabah olduğunda kedi konservesine baka baka bir güzel akşam yemeği yer. Üzerine de gene aynı koltuğa kurulmuş vaziyette bir keyif sigarası tütür. İkinci sigarasını da orta şekerli Türk kahvesiyle içer. Beyaz Sayko kurdu, morumsu renkte bir su kedisine dönüşmüştür artık. Belki de suyun kızılığı yüzünden morardı diye düşünür Hayır. Belki de hâlâ bir kurttur diye de düşünür, bir gün daha suda bekletsem mi diye de düşünür, fakat acır kurtçuğa. Kahve falı için fincanı tabağın üzerine kapatır, iyilik dolu bir dilek de tutmuştur tabii ki, sigarasını da kahveyle eşzamanlı bitirmiştir. Fal tutana kadar bari ortalığı temizleyeyim der ve işe koyulur.

Bir kadın editör, yazdığı önsözle erkek bir yazarın sözde romanını ifşa etmeye çalışıyor. Abartı, hakaret, küfür ve erotik göndermelerle bilinçli bir taşkınlık, dilsel bir şiddet olarak kaleme alınan *Hayır*, edebiyatın kutsal saydığı her şeyi didikliyor. Editörün patriyarkal edebiyat kurumunu hedef alan sinirli ve ironik sesi, hem yazarın iktidarını hem de kendi otoritesini parodileştirirken karşılıklı bir teşhir ve metinsel skandal alanı yaratıyor. Rollerin ve seslerin birbirine karıştığı bu sahnede atılan her tirat yeni sahte dekorlara çarpıyor. Ardında yalnızca dilsel bir histeri, metinsel bir sabotaj bırakan *Hayır*, ironiyi ve dilin oyunbazlığını ustalıklı kullanan bir metin.